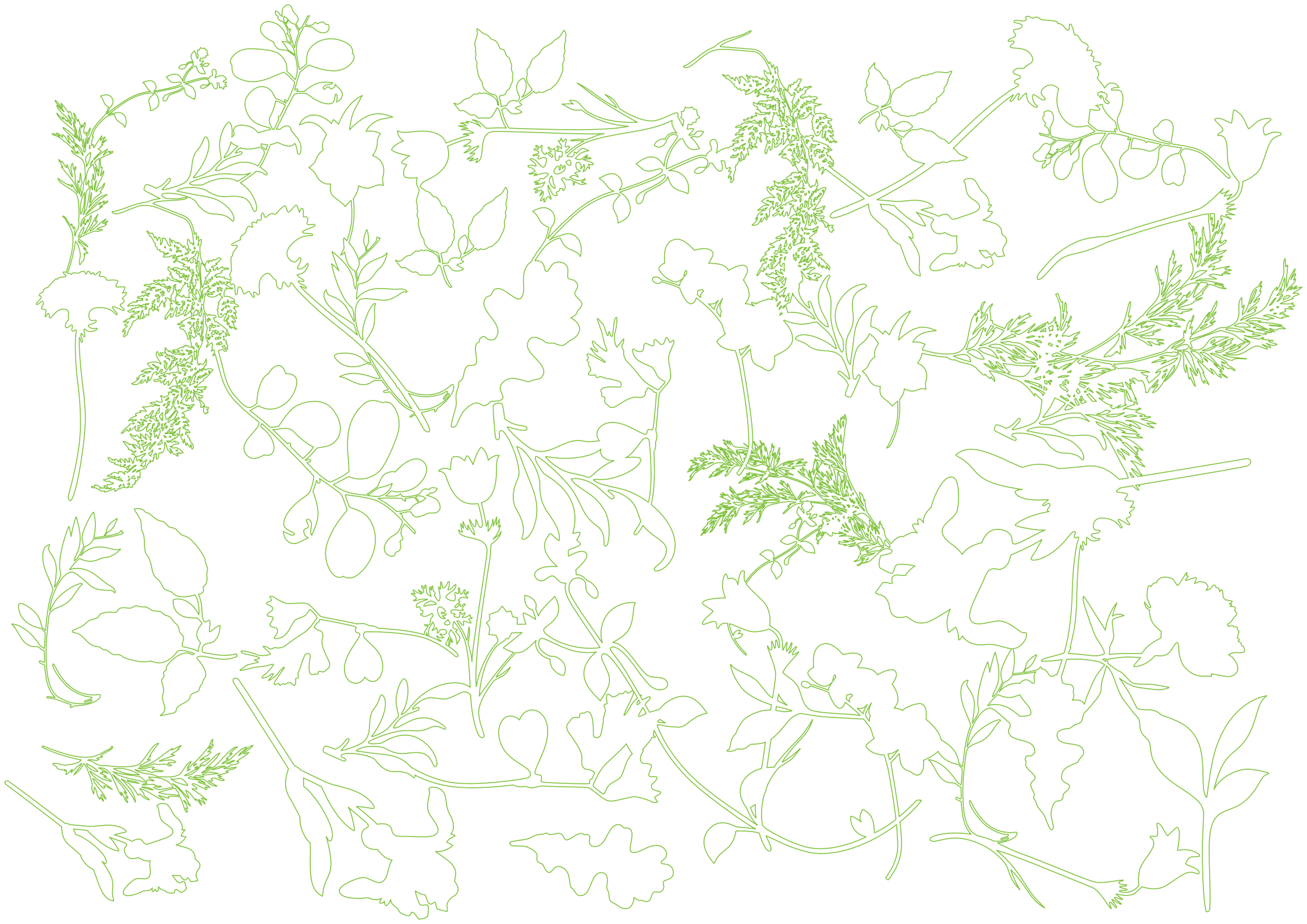

Botanická
zahrada
Praha

.....
Výroční
zpráva
2016

Obsah

Obsah

1	1	Ohlédnutí za rokem 2016	6	61	Marketing a Public Relations	8	111	Provoz
2	3	Členství v institucích a odborných organizacích		62	Shrnutí sezony	9	113	Poděkování partnerům
				63	Návštěvnost			
				65	Trojská karta a Garden Pass	10	117	Zaměstnanci
3	7	Odborná činnost		67	Reklamní kampaně			
	8	Úvodní slovo		73	Akce pro veřejnost		121	Tiráž
	9	Odborná činnost kurátorů		87	Projekt Kořeny osobností			
	31	Expedice a zahraniční cesty		91	Veřejně známé osobnosti v botanické zahradě			
	35	Projekt Cervia Citta Giardino		95	Spolupráce a partnerství			
	37	Publikační činnost		99	Edukativní činnost			
	39	Další odborná činnost		103	Práce pro návštěvníky se speciálními potřebami			
4	43	Granty		7	105	Hospodaření		
					106	Hlavní činnost		
5	47	Rozvoj			107	Doplňková činnost		

Ohlédnutí za rokem 2016

1

Vážení přátelé Botanické zahrady

hl. m. Prahy,

rok 2016 jsme zahájili otevřením nového výstavního prostoru ve skleníku Fata Morgana. Rozvoj infrastruktury a návštěvnické vybavenosti úspěšně pokračoval celý rok. Návštěvníci se mohou těšit z nového altánu v Ornametální zahradě s důstojným zázemím a toaletami. Po mnoha letech jsme zahájili výměnu povrchu hlavních komunikací. Původní panelové cesty ze 70. let nahradí jednotný žulový povrch.

Zaměstnancům botanické zahrady se podařilo uspořádat řadu zahraničních cest, z nichž mohu vyzdvihnout expedici do USA. Právě výstavy v nadcházejícím roce 2017 budou vycházet z této výpravy a téma USA se bude prolínat do většiny z nich. Návštěvníci se mohou těšit na prezentaci fotografií, poznatků a sběrové rostliny z navštívených lokalit. Přínos pořádání expedic do terénu je neoddiskutovatelný a zahrada z nich bude čerpat po mnoho dalších sezon.

Rok 2016 byl ve znamení dynamických personálních změn, přesto zaměstnanci dokázali vybudovat nové expozice, položit základ novému Generelu územního rozvoje Botanické zahrady hl. m. Prahy a zorganizovat řadu zajímavých výstav. Odhodlanost, píle a vysoké pracovní nasazení se odrazily v rekordní návštěvnosti zahrady, která vzrostla oproti roku 2015 o 975 osob. Za spolupráci a pozitivní růst zahrady děkuji všem zaměstnancům a zřizovateli, Magistrátu hl. m. Prahy, za finanční podporu.

Bohumil Černý, pověřen řízením Botanické zahrady hl. m. Prahy

Členství v institucích a odborných organizacích

Botanická zahrada byla v roce 2016 aktivním členem těchto organizací

BGCI (Botanic Gardens Conservation International)

Konsorcium botanických zahrad EU

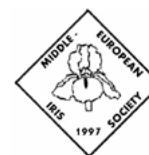
Unie botanických zahrad ČR

ISU (International Stauden Union)

MEIS (Middle-European Iris Society)

IBSA (Indigenous Bulb Association of South Africa)

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze

ISU (International Stauden Union)

MEIS (Middle-European Iris Society)

IBSA (Indigenous Bulb Association of South Africa)

SZO ČZS Saintpaulia

Svaz květinářů a floristů ČR

Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze

SZO ČZS Saintpaulia

Svaz květinářů a floristů ČR

Botanická zahrada je výstavní zahradou Fleuroselectu

Fleuroselect jako nezávislá mezinárodní organizace testuje nově vyšlechtěné, semenem množené odrůdy květin. Jen nejlepší z nich mohou být vyznamenány zlatou medailí. Pro rok 2016 zvolila mezinárodní organizace Fleuroselect šampionem mezi letničkami bazalku *Ocimum basilicum* 'Purple Ball', petúnií *Petunia x hybrida* 'Tidal Wave Red Velour' a krásenku *Cosmos bipinnatus* 'Xanthos' s nevšední žlutou barvou květů. Jako výstavní zahrada Fleuroselectu prezentujeme již 18 let oceněné novinky na záhonu v prostoru jižního vchodu do venkovních expozic.

Výsadba letniček oceněných Fleuroselectem

Unie botanických zahrad ČR

Konsorcium botanických zahrad EU

Unie botanických zahrad ČR (UBZ ČR)

Botanická zahrada hl. m. Prahy iniciovala v roce 2005 vznik Unie botanických zahrad České republiky a od tohoto roku až doposud je jejím aktivním členem. Od srpna 2016 zastupoval Botanickou zahradu hl. m. Prahy v pozici prezidenta UBZ ČR RNDr. Oldřich Vacek, CSc., a v pozici tajemníka unie Ing. Petr Hanzelka, Ph.D.

Prostřednictvím UBZ ČR probíhá aktivní spolupráce s ostatními členskými botanickými zahradami a pravidelná výměna informací o aktuálním dění v jednotlivých zahradách.

UBZ ČR rovněž spolupracuje s orgány státní správy a informuje své členy o aktualitách týkajících se případných změn v legislativě a požadavcích vyplývajících z mezinárodních závazků České republiky (CITES, CBD, Nagojský protokol aj.).

Konsorcium botanických zahrad EU (European Botanic Gardens Consortium)

Botanická zahrada hl. m. Prahy je ve spolupráci s Uní botanických zahrad ČR aktivním členem Konsorcia botanických zahrad EU. Od roku 2004 až doposud se pravidelně účastní jednání tohoto

konsorcia, které funguje coby poradní orgán mezinárodního sdružení botanických zahrad (BGCI, Botanic Gardens Conservation International). Zástupcem ČR v konsorciu (prostřednictvím Unie botanických zahrad ČR) je pracovník Botanické zahrady hl. m. Prahy a tajemník UBZ ČR Ing. Petr Hanzelka, Ph.D. Základním smyslem konsorcia je koordinace aktivit evropských botanických zahrad, podpora jejich informovanosti o dění a aktivitách botanických zahrad v Evropě a snaha o co nejširší zapojení botanických zahrad do mezinárodních aktivit a konzervačních programů. Jedním z hlavních cílů je snaha o implementaci Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD, Convention on Biological Diversity) do praktického fungování v jednotlivých botanických zahradách.

Část expozice UBZ ČR na letní etapě Flory Olomouc

Shrnutí činnosti odborného útvaru

Jedním ze základních prvků aktivit odborného útvaru je sbírkotvorná činnost. V roce 2016 přibýlo v naší zahradě 760 položek z nejrůznějších skupin rostlin, některé významné přírůstky jsou připomenuty v příspěvcích jednotlivých kurátorů, za zmínku stojí například obohacování sbírek kosatců, pivoňek, bramboříků, trvalek, orchidejí, jehličnanů, cykasů a druhů rodu *Pelargonium*.

Výraznou a návštěvnický hodně viditelnou aktivitou našeho útvaru jsou výstavy. V roce 2016 proběhly výstavy tradiční i zcela nové. S využitím tradičních orchidejí se podařilo díky spolupráci se Střední zahradnickou školou v Mělníku dosáhnout neotřelých a překvapivých aranží. K návštěvnickým vrcholům roku patřila jako obvykle také výstava motýlů a bonsajů. Od jara až do konce léta jsme představili květenu Středozemí, tedy oblasti dobře známé z dovolených, a proto i povědomou a blízkou. Podařilo se poskytnout velký objem informací o této zajímavé a v naší zahradě bohatě zastoupené květeně. V podzimním období se konala výstava kapradin, kde byla ukázána evoluční rozmanitost celé skupiny výtrusných rostlin od plavuní až po stromové kapradiny. Na ni navázala výstava Krásná dřeva krásných stromů ve venkovních expozicích a výstavním sále. Návštěvníci mohli vidět milíř na výrobu dřevěného uhlí, zkusit váhu různých dřev, prohlédnout si historické pily a další zajímavosti. Závěr roku obstarala výstava o rostlinách a mravencích, která se v ČR

konala vůbec poprvé. Ve spolupráci se Zoo Plzeň jsme vystavili nejen rostliny poskytující mravencům bydlení, ale také několik druhů mravenců včetně známých střihačů rodu *Atta*.

V roce 2016 se povedlo uskutečnit dvě významné expedice. Výprava do Číny představovala prodloužení spolupráce s botanickou zahradou v Pekingu a oba kurátoři, kteří se jí zúčastnili, získali četné poznatky v přírodních lokalitách a dovezli cenné rostliny. Podobně cesta na západ USA poskytla pro naši zahradu hodnotný materiál pro potřeby výsadby, ale snad ještě významnější bylo studium přírodních biotopů, které chceme v dalších letech dotvářet v naší botanické zahradě. Anglické zahradnictví patří k naprosté světové špičce, proto cesta čtyř kurátorů po botanických zahradách a školkách přinesla mnoho cenných zkušeností a také bohatý rostlinný materiál pro naše kolekce.

Ve skleníku Fata Morgana byl vyměněn epifytní kmen v tropické středoamerické části. Starý se již rozpadal a nebylo možné jej zahradnický obsluhovat. Nový kmen, simulující vývrat, je krásný a navíc pohodlně dostupný ve všech svých částech. Stal se tak novou dominantou této oblasti skleníku a postupně je dosazován. V tropické i chladné části skleníku Fata Morgana byla doplněna kolekce zázvorovitých rostlin. V tropickém jezeře bylo zejména v americké části vypuštěno mnoho cenných ryb, hlavně terčovci a skaláři *Pterophyllum altum*.

Letničkový záhon byl letos osázen více než 500 druhy a kultivary v celkovém počtu

téměř 25 tisíc sazenic. U nově opraveného jižního vchodu do zahrady byla předělána skalka a osazena kombinací cibulovin a nízkých trvalek. V biotopových lesních expozicích pokračovaly dosadby dřevin v severoamerické, asijské i patagonské části. Výsadba a osev proběhly i v dokončované expozici medonosných rostlin.

Pro rozvoj sbírek orchidejí a kapradin je stěžejní činnost laboratoře. Pokračuje v ní množení vzácných a citlivých druhů a mnoho cenných položek se v roce 2016 dostalo z laboratorního prostředí do skleníků. Významným počinem pro laboratoř byla výměna zastaralého přístrojového vybavení – byl zakoupen nový laminární box a parní sterilizátor.

Stále rozvíjíme databázový systém Florius, doplněn byl systém kapradin a údaje z checklistu vyšších rostlin ČR.

Zapojení v grantech dává naší zahradě mezinárodní prestiž a je také významným doplňkovým zdrojem financí. K probíhajícímu grantu programu Erasmus+ De cultura hortorum byl v roce 2016 schválen v témže programu další projekt, a to Botanical Garden: COME IN! VSTUPE! KOM IN! WEJDŹ! GYERE BE!, v němž je naše zahrada hlavním řešitelem a koordinátorem.

Všichni kurátoři prezentovali svou činnost také formou článků, přednášek, kurátorských provázení, ale i prostřednictvím rozhlasu a televize.

Pro další směřování celé zahrady je hodně důležité dokončení Generelu rozvoje zahrady, což se podařilo koncem roku.

Kromě výstav pořádaných v botanické zahradě je významnou akcí účast na projektu Cervia Citta Giardino – Maggio In Fiore v Itálii, kde Botanická zahrada hl. m. Prahy již po jedenácté reprezentovala hlavní město Prahu.

Výstava Rostlinné příbytky pro mravence ve skleníku Fata Morgana

Tomáš Vencálek

Kurátor dřevin mírného pásma

Obecné zhodnocení

Rok 2016 byl klimaticky vyrovnanější než předešlý, proto se dřeviny dostaly do lepší kondice než v předcházejících letech. Mnoho rodů dřevin bylo dokonce bez průvodních znaků pravidelných sezonních chorob a škůdců.

Cenný materiál z expedic

Druhové navýšení bylo v roce 2016 značné, zejména díky dvěma zahraničním cestám. V první řadě bylo na jaře dovezeno mnoho hodnotného přírodního materiálu z Číny. Cenné čistě botanické sběry byly provedeny zejména ve dvou oblastech. První lokalitou bylo pohoří Song Shan v provincii Henan a druhou provincií byl Shandong a národní park Qingdao Zhushan National Forest. Získány byly především tyto rody a druhy: brsleny (např. *Euonymus kiautschovicus*), loubinec (*Parthenocissus trisuspidata*), šeříky (např. *Syringa pubescens*), borovice (např. *Pinus tabulaeformis*, *Pinus bungeana*), lapina úzkokřídla (*Pterocarya stenoptera*), zimolezy (např. *Lonicera fragrantissima* subsp. *standishii*), azalky (*Rhododendron mucronulatum*), kdoulovec čínský (*Pseudocycdonia sinensis*), platykaryje šišticovitá (*Platycarya strobilacea*), zerav východní (*Platycladus orientalis*), který zde tvoří úžasné lesy, ale také mnoho druhů, které budou ještě dourčeny. Mimo přírodní sběry bylo z dendrologického hlediska nejcenější navázání spolupráce s dendrologickou školou v provincii Shandong a utužení již existujících vztahů. Tato škola se soustředí mimo běžný

sortiment dřevin na tibetské botanické druhy. S čínskou kolegyní doktorkou Tang bylo předjednáno získání tibetských vzácných dřevin do sbírek Botanické zahrady hl. m. Prahy.

Druhým zdrojem byla pak expedice kolegů do západní části Severní Ameriky, kdy bylo v podzimních měsících přivezeno a vyseto velké množství původních severoamerických druhů. Asi největším přínosem z této americké expedice bylo získání semen (v Evropě stále vzácně pěstované) planiky Menziesovy (*Arbutus menziesii*). Semena byla rozdělena do několika výsevů, a to jak na nesterilních substrátech, tak pro metodu in vitro, protože klíčení je velmi problematické. Kromě planiky bylo dovezeno také mnoho semen severoamerických dubů (*Quercus*), ale i takové druhy, jako je jírovec kalifornský (*Aesculus californicum*), kaštanovec (*Castanopsis chrysophylla*), jedovatec (*Toxicodendron diversilobum*), latnatec (*Ceanothus thyrsiflorus*), řebřolistek (*Chamaebatiaria millefolium*), celoterčník různobarvý (*Holodiscus dumosus*) a další.

Sběry z obou expedic byly rozděleny i do dalších významných botanických zahrad v rámci ČR. Za nejvýznamnější považuji Arboretum Kostelec nad Černými lesy Lesnické fakulty ČZU.

V roce 2016 došlo také k navázání bližší spolupráce s našimi polskými kolegy z oboru dendrologie, hlavně však s Dr. Bartoszem Janem Plachno z Jagiellonian University v Krakově. Obnovili jsme kontakty s Arborem Wojslawice a polskými japonskými zahradami, jako je např. Ogród japoński v Jarkowě aj.

Výsadby

V jarních a podzimních měsících probíhala výsadba dopěstovaných sběrových dřevin. Dorostly již takové velikosti, že mohly být vysazeny do lesní expozice geografických celků a představeny veřejnosti. V jarním období byl přesazen na vhodnější lokalitu pomocí těžké techniky cenný dlanitec (*Kalopanax pictus*). Mezi hodnotné přírůstky do venkovních expozic lze zařadit i domácí botanický druh – dub pýřitý (*Quercus pubescens*), který je významný především z ochrannářského hlediska. Je zařazen do kategorie ohrožených druhů (C3) a chráněn zákonem (§3). Roste v teplých lokalitách ČR, zejména v krasových oblastech. Lokalita lesostepní stráně trojské botanické zahrady je tak vhodná. Mimo zmíněné dřeviny byly vysazeny takové zajímavé taxony, jako je severoamerická olše červená (*Alnus rubra*) a bříza tuhá (*Betula lenta*) nebo asijská bříza čínská (*Betula chinensis*). Mezi exotické, přesto otužilé taxony, které jsme vysadili, patří například nandina domácí (*Nandina domestica*), jejíž anglický překlad zní „nebeský bambus“, blýskavka Davidova (*Photinia davidiana*), velmi exoticky vyhlížející *Colquhounia coccinea*, nepálská mahonie (*Mahonia nepalensis*), patagonský pabuk, v posledních letech stále oblíbenější (*Nothofagus antarctica*) nebo stromovitá asijská škumpa Potaninova (*Rhus potaninii*).

Mimo tyto vyložené exoty byly vysazeny i širší skupiny asijských dřevin, jako je zeravec východní (*Platycladus orientalis*) ze starších sběrů nebo ostrolistec kopinatý (*Cunninghamia lanceolata*). Právě tyto dřeviny se podílejí na většinové skladbě některých asijských lesů. Snahou je ukázat

návštěvníkům (nejen) asijské „lesy blízke prírodě“ bez nutnosti cestovat do zahraničí. Celkem tak bylo vysazeno více než 110 jedinců dřevin.

Tak jako v předcházejícím roce byla rozšiřována sbírka hortenzií. Přibýly především červenokvěté kultivary hortenzie stromčekovité (např. *Hydrangea arborescens* 'Pink Anabelle' aj.). Velmi úspěšné bylo přemnožení a ozdravení současného sortimentu hortenzií v Botanické zahradě hl. m. Prahy.

Část namnožených rostlin byla použita jako výměna za jiné dřeviny s kolegy z Číny. Nově byla založena plocha pro dopěstování dřevin po přenesení ze skleníkového prostředí. Nachází se na střeše garáží v areálu Západ o rozloze 30 m². Usnadní tak přivykání choulolistivých dřevin na stredo-evropské podmínky.

V areálu Sever poblíž Mexické pouště bylo založeno nové rozárium se sadovými, ale i záhonovými růžemi. Záhonové růže jsou prezentační plochou firmy Kordes a je zde k vidění více než 35 kultivarů.

Média, výstavy a přednášky

Média

3. 10. Prima Zoom – Web: Japonské zahrady

Říjen 2016 FTV Prima – Receptář prima nápadů: Rostliny barvené na podzim

7. 6. ČT 1 – Polopatě: Jedovaté dřeviny v zahradě

ČT 1 – Hobby naší doby, V zimě kvetoucí keře (leden 2016), Stromy a mráz (prosinec 2016, vysíláno leden 2017)

1. 11. Nova – Rady ptáka Loskutáka: Rododendrony – podzimní péče

4. 2. Český rozhlas Leonardo – Pouto stromu s člověkem

30. 5. Český rozhlas Leonardo – Teplomilné druhy vs. domácí

15. 7. Český rozhlas Region střední Čechy – Hortenzie, Popínavé dřeviny

Výstavy

1. – 30. 10. Krásná dřeva krásných stromů: pro návštěvníky vytvořeno v zahradě několik zastavení, kde se mohli seznámit se dřevem jako cenným materiálem; vystaveny byly ukázky řezů dřevin, se kterými se běžně setkáme na zahradách či v parcích, ale také vzácných druhů, které lze vidět pouze v botanických zahradách a arboretech; součástí akce byla též ukázka dřevorubeckých dovedností – stále oblíbenější show Timbersports®

Přednášky

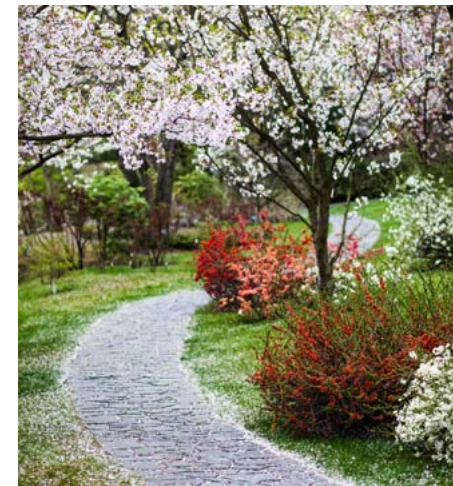
9. 1. Hortiklub – Promenade Plantée, Brýzy

1. 10. Botanická zahrada hl. m. Prahy – Krásná dřeva krásných stromů

24. 3. Botanická zahrada hl. m. Prahy – Promenade plantée – využití zrušených tratí v zahradní architektuře

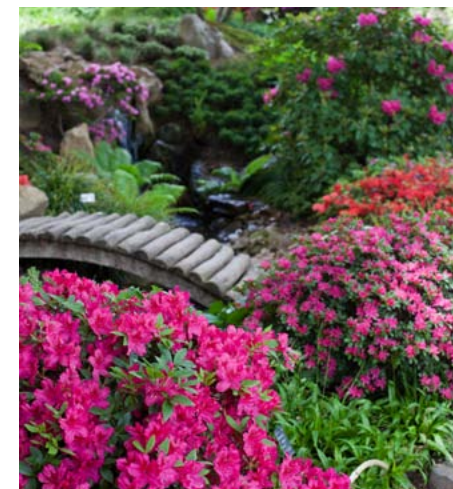
Červenokvětý kultivar hortenzie stromčekovité

Kvetoucí sakury a kdoulovce v Japonské zahradě

Zimokvět časný – *Chimonanthus praecox*

Pěnišníky v Japonské zahradě

Petr Hanzelka

Kurátor trvalek a okrasných trav

Nové expozice

Trvalkový záhon v areálu Sever u provozního zázemí. Probíhaly výsadby sortimentu převážně pozdně jarních a letních druhů vytrvalých květín.

Doplnění expozice severoamerické flóry o louku botanických druhů letniček (30 druhů). Tato část expozice byla založena přímým výsevem na podzim 2015 a v plném květu byla v období června a července 2016.

Nově vytvořený suťový záhon u vstupu do Ornametální zahrady je osazen převážně skalničkami a nižšími trvalkami původem ze Středozeří.

Významné přírůstky ve sbírkách

Rozšíření sbírky středozemních druhů rostlin o zhruba 80 nových exponátů získaných ze školek ve Francii a z Indexu Seminum.

Účast na mezinárodní konferenci

5. – 12. 8. International Hardy Plant Union: ISU Summerdays 2016 ve Velké Británii

– aktivní účast na mezinárodním trvalkovém kongresu spojeném s exkurzí ve významných anglických trvalkových zahradách a školkách
– seznámení se s novinkami v trvalkovém sortimentu

– prezentace trvalkových sbírek Botanické zahrady hl. m. Prahy

Účast na ISU Summerdays 2016 prohloubila spolupráci Botanické zahrady hl. m. Prahy

s touto mezinárodní organizací, sdružující pěstitele a šlechtitele vytrvalých zahradních květín. Ze strany ISU je zájem o organizaci konference spojené s hodnocením novinek v sortimentu trvalek v Botanické zahradě hl. m. Prahy v roce 2020.

Média, výstavy a přednášky

Média

Dlouhodobá spolupráce s časopisem Zahrádkář – prezentace sortimentů zahradních květín. Součástí článků je odkaz na botanickou zahradu. Obvyklá čtenost časopisu je 300 000 osob.

Přednášky

Středozemní rostliny v přírodě a na zahradě (ČZS Heršpice)

Středozemní rostliny v přírodě a na zahradě (ČZS Rašovice)

Tvorba a údržba trvalkových záhonů (SZaŠ Rajhrad) – přenáška pro studenty

Středozemní rostliny v přírodě a na zahradě (BZ hl. m. Prahy)

Výběr trvalek a údržba trvalkového záhonu (ČZS Šlapanice)

Rostliny Přímořských Alp (Klub skalničkářů Praha)

Seminář pro Svaz zakládání a použití zeleně – sortiment vytrvalých květín a jejich použití

Trvalkové dny

– spolupráce se Spolkem českých perenářů
– provázení po sbírkách vytrvalých okrasných květín

Spolupráce na výstavě Květy v Lysé nad Labem (poskytnutí kultivarového sortimentu *Phlox paniculata*)

Spolupráce na letní etapě výstavy květín Flora Olomouc (zapůjčení exponátů z Botanické zahrady hl. m. Prahy a pomoc při realizaci expozice)

Provázení po sortimentech vytrvalých květín v rámci cyklu kurátorských provázení

Bressingham gardens

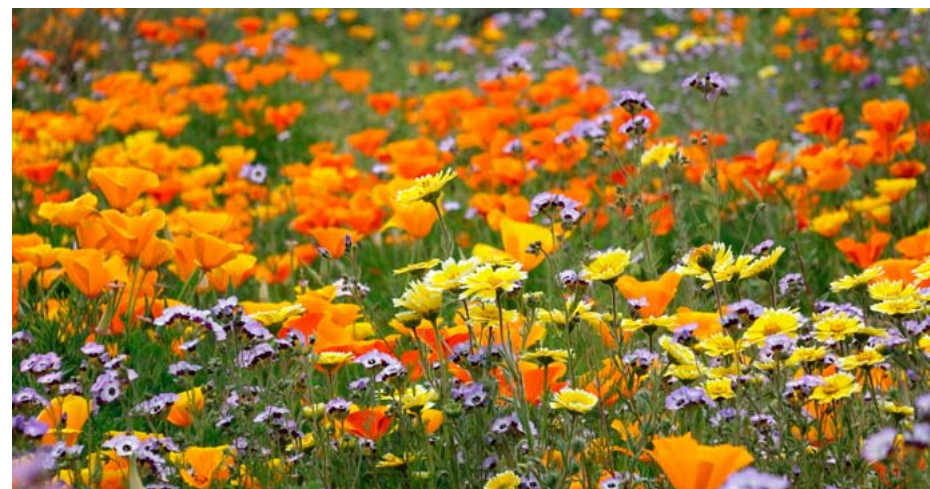
Kopretina *Leucanthemum* × *superbum* 'Real Charmer' byla představena jako jedna z novinek v trvalkovém sortimentu

Kvetoucí *Cistus* × *lenis* 'Greyswood Pink' v expozici středozemních druhů rostlin

Část nově osázeného záhonu trvalek v areálu Sever

Nová louka botanických druhů letniček v expozici flóry Severní Ameriky

Eva Smržová

Kurátorka sukulentních rostlin

Sukulentní a xerofytní rostliny

V roce 2016 byla sbírka obohacena o cca 70 položek, převážně se známým původem. Z tohoto počtu bylo 33 druhů chráněných podle úmluvy CITES. Nejcenější druhy byly získány jednak nákupem, a to velmi vzácné endemické madagaskarské pryšce *Euphorbia decaryi*, *Euphorbia francoisii* a *Euphorbia tulearensis*. Rozšířila se i sbírka rodu *Pachypodium*, hlavně o nově popsané *Pachypodium enigmaticum* a o vlastní výpěstky *Pachypodium baronii* ze semen dozrálých v botanické zahradě.

Do sbírky jsme získali i další sice nechráněné, ale poměrně vzácné rostliny z čeledi tykvovitých *Dendrosicyos socotranus* a nový druh rodu *Zygocycos* z Madagaskaru, dále nové rostliny *Adenium obesum* ze Sokotry a Ománu. Za zmínku stojí i endemický druh netýkavky z Madagaskaru *Impatiens tuberosa*, která vyniká velmi krásným květem, získali jsme rostliny se známým původem.

Sbírci rostlin se daří, v roce 2016 poprvé vykvetly endemické druhy z Madagaskaru: *Pachypodium ambongense* a *Aloe laeta*. Ze sklizených semen se podařilo rozmnožit další vzácný a málo pěstovaný druh madagaskarské aloe *Aloe guillaumetii*, což je velmi významné z hlediska rozšíření genofondu.

Pelargonium

Sbírka druhů rodu *Pelargonium* v současnosti zahrnuje cca 300 položek. V roce 2016 se rozšířila o dalších 26 položek. Část z nich byla získána jako semena se známým původem bez určení druhu. Významné přírůstky představovaly zakoupené rostliny z největší sekce *Hoarea*. Pěstování těchto rostlin není snadné, a zřejmě i proto se ve sbírkách příliš často nevyskytují. Další málo pěstovanou rostlinou je somálský endemit *Pelargonium christofozanum*.

Mobilní zeleň

Sbírka mobilní zeleně byla obohacena zejména o rostliny z ostrova Tenerife se známým původem, které byly následně vystaveny na záhoně před skleníkem Fata Morgana. Osázeny byly i další velké nádoby s flórou Kanárských ostrovů, Madagaskaru a Mexika.

Na záhoně před skleníkem Fata Morgana dále probíhá zkouška zimovzdornosti subtropických rostlin v trojských podmínkách. Zimy pravidelně přežívají četné jihoafrické rostliny rodů *Gazania*, *Berkheya*, *Cotula*, *Senecio*, *Delosperma*, *Knifophia* a *Phygellus*, s lehkým krytem z netkané textilie i australské dřeviny *Eucalyptus gunnii*, *Eucalyptus pauciflora* subsp. *niphophila*, *Acacia dealbata*, americká *Acca sellowiana*, asijské *Musa basjoo* a *Lagerstroemia indica*. Relativně mírnou zimu přežily i novozélandská

Cordyline pumilio a americké keře *Iochroma australis* a *Heimia salicifolia*.

Média, výstavy a přednášky

Média

4. 4. ČT – Sama doma: motýli

14. 4. ČT – Motýli ve skleníku Fata Morgana

7. 9. ČT – Dobré ráno z Brna: téma Fata Morgana

Výstavy

Saintpaulia – africké fialky a jejich příbuzné
Vystaveno bylo cca 200 taxonů rostlin, převážně kultivarů, z toho 150 taxonů rodu *Saintpaulia*, 25 rodu *Streptocarpus* a zbytek dalších rodů čeledi *Gesneriaceae*. Tradičně probíhal prodej a poradenská služba.

Motýli – v roce 2016 jsme zakoupili 4500 kusů kukel asi 60 druhů, z toho byly 4 druhy vystaveny poprvé. Nejzajímavějším novým druhem byla babočkovitá *Methona confusa* s částečně průhlednými křídly.

Přednášky

Sekce pěstitelů sukulentů Rakovník –
Rozkvetlý Namaqualand

Aloe laeta

Aloe guillaumetii

Euphorbia tulearensis

Impatiens tuberosa

Macledium cf. spinosum

Pelargonium christophoranum

Iveta Bulánková

Kurátorka hlíznatých rostlin

Hlíznaté rostliny

Do sbírky hlíznatých rostlin řadíme především sbírky kosatců a denivek, dále pak menší sbírky, jako jsou jiriny, mečíky, liliochvostce, kaly a kany.

Sbírka hlíznatých rostlin byla i v roce 2016 obohacena o zajímavé položky. Ke kosatcům jsme získali 18 novinek vyšlechtěných členy Středoevropské kosatcové společnosti (MEIS), ve které jsme skupinovým členem. Dále pak přibýlo 14 nových kultivarů kosatců zakoupených v anglické školce Kelways. Sbírka denivek byla doplněna o 10 zajímavých kultivarů získaných v anglické školce Pollie's Daylilies, která se specializuje na šlechtění denivek pavoukovitého typu. V rámci spolupráce s Botanickým ústavem Čínské akademie věd jsme letos získali 20 botanických kosatců a denivek.

Botanická zahrada je členem soudcovského sboru MEIS, aktivně se tak účastní testování a porovnávání kvality nových kultivarů kosatců pocházejících od členů MEIS se zahraničními odrůdami.

Pivoňky

Sbírku pivoňek je možno vidět na Pivoňkové louce a v Japonské zahradě. Do sbírky patří botanické pivoňky, zahradní dřevité pivoňky a zahradní bylinné pivoňky. V roce 2016 byla doplněna kolekce pivoňek o nové bylinné pivoňky z průhonického šlechtění (5 položek), botanické pivoňky (9 položek) a zajímavé

dřevité pivoňky sbírané v českých venkovských zahradách (10 položek). Dále byla sbírka pivoňek obohacena o velmi atraktivní meziskupinové (Itoh) hybridy (8 položek), které byly pořízeny v anglické školce Kelways. Zároveň tak proběhla i rekonstrukce expozičního záhonu těchto rostlin.

Média, výstavy a přednášky

Výstavy

V termínu 26. – 29. 5. 2016 se konala již tradiční výstava kosatců v Lidicích, kde jsme byli jedním z hlavních vystavovatelů.

Přednášky a vzdělávací činnost

Sbírky kosatců, denivek a kal byly prezentovány v rámci kurátorských provázení pro veřejnost. Velkoformátové fotografie kosatců byly součástí akce Květinové jaro.

Sbírka pivoňek byla prezentována v rámci kurátorských provázení pro veřejnost.

18. 4. Přednáška: Botanická zahrada hl. m. Prahy a její sbírky kosatců, denivek a pivoňek; Botanický ústav Čínské akademie věd, Peking, Čína

Cesty a zahraniční spolupráce

Spolupráce s Botanickým ústavem Čínské akademie věd

V termínu 16. – 28. 4. kurátorka hlíznatých rostlin a pivoňek Iveta Bulánková a kurátor

dřevin mírného pásma Tomáš Vencálek absolvovali cestu do Číny.

V květnu navštívila Botanickou zahradu hl. m. Prahy kolegyně z Čínské akademie věd Li Hui, jejíž specializací je studium aromatických rostlin.

V říjnu naši zahradu navštívila dendroložka Yudan Tang. Pro obě kolegyně byl připraven bohatý program zaměřený převážně na dřeviny a aromatické rostliny. Během pobytu navštívily botanické zahrady v Liberci a Teplicích, Národní přírodní rezervaci Soos, Arboretum Nový Dvůr, Dendrologickou zahradu a Botanickou zahradu Chotobuz v Průhonících, zámecký park Sychrov, CHKO Jeseníky aj.

Pivoňka *Paeonia lactiflora* 'Coral Charm'

Denívka *Hemerocallis* hybr. 'Spring Fantasy'

Expozice kosatců v severní části zahrady

Kosatcec *Iris barbata elatior* 'Latin Lover'

Pivoňková louka

Výsadba denívek v květu

Jan Ponert

Kurátor tropických rostlin,
CITES

Terestrické orchideje

Orchideje jsou nejpočetnější čeledí rostlin, která roste na všech kontinentech kromě Antarktidy a v mnoha různých biotopech. Naše botanická zahrada se vedle častěji pěstovaných tropických epifytických druhů zaměřuje také na terestrické, tedy na zemi rostoucí, druhy z celého světa.

Tyto druhy orchidejí jsou k vidění vzácně, protože botanické zahrady se většinou specializují na epifytické orchideje. Většina druhů má specifické nároky, kvůli nimž nemůžou být stálou součástí expozic. Především sbírka mediteránních orchidejí je v botanických zahradách naprostým unikátem a patří k největším v Evropě.

Za nejvýznamnější úspěchy uplynulého roku lze jmenovat vykvetení *Pleione vietnamensis*, která byla donedávna známá pouze z typové položky a v Evropě se nepěstovala, a dále bohaté kvetení asijské orchideje *Neuwiedia zollingeri* var. *javanica*. Naše botanická zahrada je jedinou botanickou zahradou v Evropě, která tyto orchideje pěstuje. Dalším příkladem mohou být sbírky jihoafrického rodu *Disa* a středomořského rodu *Ophrys*, které obě bohatě zakvetly.

Menší část sbírky je představena v několika expozicích. V lesním skleníčku v areálu Sever najdeme sbírku lesních orchidejí. Jedná se především o rod *Cypripedium*. Letos zde obzvlášť bohatě vykvetly různé barevné formy druhu *Cypripedium flavum* z jihovýchodní Asie. Expozice byla doplněna o další druhy nejen z rodu *Cypripedium*, ale také o rody *Epipactis*, *Dactylorhiza* či *Bletilla*.

Vlhkomilnější druhy rodu *Cypripedium* jsou umístěny ve vitríně v areálu Jih, kde letos obzvlášť bohatě rozkvetl asijský střešníček *Cypripedium henryi*. Jedná se o choulolistivý druh a námi pěstovaná rostlina patří k největším v Evropě.

Ve skalničkovém skleníku jsme v roce 2016 doplnili výsadby o několik dalších druhů orchidejí, především o nové zástupce rodu *Pleione*. Tento rod zde našel ideální podmínky a stal se hlavní náplní zdejší expozice, která je nyní patrně největší expozicí volně vysazených „plejonek“ ve střední Evropě. Hlavní období kvetení je v dubnu, kdy zde různobarevné květy těchto orchidejí vytvořily velice atraktivní podívanou.

Sbírka orchidejí také slouží jako zdroj materiálu pro výzkum biologie orchidejí prováděný ve spolupráci s PřF UK. Výsledky byly v uplynulém roce publikovány třemi vědeckými impaktovanými články a dvěma popularizačními články. Sbírka také slouží jako studijní materiál pro studenty PřF UK.

Chladnomilné áronovité

Áronovité jsou kromě tropů významně rozšířeny také v mírných pásmech severní polokoule. V botanické zahradě nalezneme rostliny z asijského Himálaje stejně jako ze Severní Ameriky. Kostrou sbírky jsou zde však rostliny z Evropy a přilehlých oblastí mediteránu. Sbírky rodů *Arum* a *Arisarum* jsou největší v ČR. V uplynulém roce byla teplomilnější část sbírky provizorně přemístěna do skleníku v areálu Sever,

protože v prostoru jejího předchozího umístění byla vybudována sukulentní expozice. Vzhledem k nedostatku místa do sbírky nebyly pořizovány nové rostliny.

Konference, média a přednášky

Konference

5. – 6. 10. Ochrana ohrožených druhů v ČR, Křtiny, ČR (přednáška Faktory ohrožující lesní druhy orchidejí ČR)

Média

4. 1. Český rozhlas Plus – Studio Leonardo: Rostou orchideje také v Evropě?

26. 2. Český rozhlas Dvojka – Zahradkářská poradna: orchideje v bytě

9. 9. Český rozhlas Dvojka – Zahradkářská poradna: zahradní orchideje

Přednášky

Přírodovědecká fakulta UK (přednášky Biologie orchidejí, Základy zahradnictví)

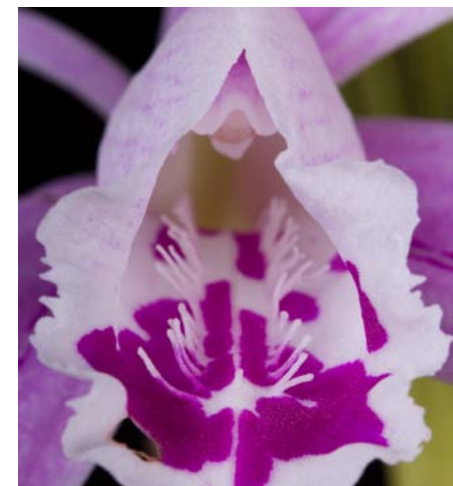
Cypripedium lichiangense

Pleione Bonobo

Neuwiedia zollingeri var. *javanica*

Pleione vietnamensis

Klára Lorencová

Kurátorka exotických užitkových rostlin

Zázvorovité rostliny

V roce 2016 se sbírka obohatila o několik taxonů prostřednictvím výsevů (Index seminum – bezplatná výměna semen mezi převážně evropskými zahradami a dalšími institucemi), dále nákupem a rovněž díky sběrům našich spolupracovníků. Do expozice Faty Morgany jsme vysadili několik nových rostlin, mezi nimi teprve nedávno popsany druh zázvoru z expedičního sběru ve Vietnamu v roce 2013, který je zajímavý svým terminálním květenstvím (*Zingiber atroporphyreum*). Většina zázvorů (rod *Zingiber*) tvoří totiž květenství bazální, která vyrůstají přímo z oddenků a nalézají se poblíž povrchu půdy. Ve skleníku nás svým květem moc potěšil vzácný *Zingiber monophyllum*, který si botanická zahrada přivezla z expedice do Vietnamu již v roce 1999. Na epifytní kmen v horské části skleníku jsme usadili dvě hedychia, která se zde již úspěšně aklimatizovala a kvetou (*Hedychium villosum* z Thajska a *Hedychium aureum* z Malajsie). V zásobních sklenicích vykvetly některé vzácné rostliny ze sbírky, například africký *Aframomum melegueta*, asijské kaempferie či *Rhynchanthus beesianus*, a několik druhů z velmi bohaté kolekce kurkum, z nichž některé byly dočasně vystaveny ve skleníku Fata Morgana (například známá k. dlouhá *Curcuma longa* či vzácná *C. prakasha*). K zázvorovitým je přidružena též sbírka kostusovitých rostlin (*Costaceae*), z nichž některé nás opět poctily svými nádhernými květy (například africký *Costus afer*, *C. spectabilis*, drobný jihoamerický *Monocostus uniflorus* či naopak dosti vzrůstný *Costus comosus*

dovezený z Peru, vysazený v roce 2016 do nížinné expozice Faty Morgany.

Exotické užitkové rostliny

Sbírka se rozšířila o několik aromatických a léčivých druhů tropických rostlin, které jsou zatím umístěny v pěstebním zázemí botanické zahrady. Příkladem je asijská bylina druhu *Abelmoschus moschatus*, jejíž semena slouží jako zdroj rostlinného pižma, které v parfumerii částečně nahrazuje velmi drahé pižmo živočišného původu. V roce 2016 jsme také sklízeli kalichy ibišku súdánského (*Hibiscus sabdariffa*), z nichž se připravuje známý červený nápoj karkade s vysokým obsahem vitamínu C. V nížinné části skleníku Fata Morgana jsme pro návštěvníky nově vysadili několik zajímavých užitkových rostlin. V terasce nad americkou částí tropického jezírka našla své místo dřevina zvaná zapota (*Manilkara zapota*). Tento strom pochází ze Střední Ameriky, pro chutné plody se však pěstuje pantropicky. Kromě plodů se z naříznuté kůry zapoty získává latex, který je podobný gutaperče a jehož povařením se získává přírodní žvýkačka. Asijská expozice nížinného lesa byla obohacena o tzv. jambolán (*Syzygium cumini*). Jedná se o dekorativní dřevinu, jejíž plody podobné olivám jsou oblíbeným tropickým ovocem. Jambolán je též významnou léčivou rostlinou používanou například k léčbě cukrovky. Najdeme jej blízko vstupu na vyhlídkovou terasu. O něco níže byl nově vysazen i peprůvník druhu *Piper retrofractum*, tzv. balijský pepř. Je to velmi ceněná léčivá rostlina,

jejíž plodenství se navíc užívá jako koření. Zajímavým přírůstkem ve skleníku je též africký keř jménem *Synsepalum dulcificum*. Plody této rostliny mají zvláštní vlastnost – ač samy o sobě nejsou příliš sladké, v kombinaci s kyselou potravou mění chuť na velmi sladkou (obsažená látka mirakulin aktivuje receptory pro vnímání sladké chuti). Domorodci používají plody tohoto keře jako chuťové korigens pro příliš kyselé pokrmy a nápoje. K nově vystaveným užitkovým rostlinám afrického původu patří i kola odlišná (*Cola anomala*), jejíž semena, tzv. kolové ořechy, jsou v oblasti svého původu žvýkány jako povzbuzující prostředek při práci a různých společenských událostech či náboženských obřadech. Výtažky z koly jsou součástí energetických nápojů.

Spolupráce, přednášky a vzdělávání

Zázvorovité a užitkové rostliny se uplatnily v expozici letní etapy Flory Olomouc, zapůjčeny byly Národní galerii hl. m. Prahy jako doprovodná zeleň a na pravidelné akci Schola Pragensis byly využity k edukativním účelům.

Pravidelně navštěvuji Školu čichu, kde se vzdělávám v oblasti aromatických rostlin a vůní. S kolegyní Mgr. Jarmilou Skružnou připravujeme koncepci nového projektu zaměřeného na aromatické rostliny v zahradě. V roce 2016 jsme pro návštěvníky připravily novou interaktivní hru s vůněmi. Společně se rovněž věnujeme systematickému studiu

v archivu Etnologického ústavu AV ČR. Pozornost zaměřujeme na informace týkající se využívání rostlin, které poslouží k rozvoji informačního systému a edukativních možností v botanické zahradě.

Přednášková činnost a konference

11. 2. Přednáška: Čína prochází žaludkem aneb Rostliny v čínské kuchyni a lékárně (s Jarmilou Skružnou), v rámci přednáškového cyklu pro veřejnost

22. 2. Přednáška: Za léčivými rostlinami do jižní Číny, Lednice

14. 6. Přednáška: Tradiční úloha rostlin v milostném životě našich předků, prezentace studijní činnosti v archivu Etnologického ústavu AV ČR, pracovní setkání Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech, Tišnov u Brna, společně s Mgr. Jarmilou Skružnou

12. – 14. 9. Aktivní účast na 21. odborném semináři s mezinárodní účastí na téma Aktuální otázky pěstování, zpracování a využití léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, Praha, ČZU; prezentace posteru na téma Léčivé rostliny ve sbírkách Botanické zahrady hl. m. Prahy, společně s Mgr. Jarmilou Skružnou; kurátorské provázení účastníků konference po Fata Morgane – exotické léčivé rostliny

6. 11. XXI. aromaterapeutická konference AČA, Praha

Vzdělávací činnost

Kurátorská provázení: Užité rostliny ve skleníku Fata Morgana (červenec, říjen)

1. 5. První máj – lásky čas: Láskyplný aromakvív – propagace aromatických rostlin a vonných látek rostlinného původu, vnímání rostlin všemi smysly, společně s Mgr. Jarmilou Skružnou

Vzdělávací institut Středočeského kraje – program pro pedagogy, téma: Užité rostliny kolem nás a jejich využití nejen v přírodní kosmetice (provázení po UR FM, konzultace, zdůraznění edukačních možností při návštěvě skleníku; aromakvív – poznávání rostlin čichem

Cesty a zahraniční spolupráce

4. – 12. 8. Služební cesta Anglie: nákup rostlin do sbírek cibulovin, hlíznatých rostlin a trvalek, návštěva botanických zahrad, zahradnických center a školek; exkurze v Eden Project – užité rostliny ve výsadbách, informační systém pro návštěvníky

Podíl na programu pro hosty z Botanického ústavu Čínské akademie věd (červen, září)

Hedychium villosum z epifytního kmene v horské části skleníku

Letos vykvetla krásná *Alpinia argentea* aff. původem z Bornea

Terminálně kvetoucí závor (*Zingiber atropurpureum*) z Vietnamu

Alena Nováková

Kurátorka letniček, balkonových rostlin a cibulovin

Jednoleté a balkonové rostliny

K osázení záhonu o rozloze přibližně 700 m² uprostřed Ornametální zahrady je třeba v předjaří vypěstovat ze semen téměř 25 tisíc sazenic jednoletých bylin. Z 500 vystavovaných druhů a odrůd asi čtvrtinu tvoří taxony původem z jihu Evropy, které se návštěvníkům představily v rámci výstavy Rostliny Středozeří. Největší zájem mezi nimi sklízely dnes již skoro neznámé plevely v obilí – koukol, ostrožka, hlaváček, prorostlík, černucha a škarda.

U letniček je ale hlavní důraz kladen na krásu, jak dosvědčují novinky oceněné zlatou medailí. Pro rok 2016 zvolila mezinárodní organizace Fleuroselect šampionem mezi letničkami bazalku *Ocimum basilicum* 'Purple Ball', petunii *Petunia x hybrida* 'Tidal Wave Red Velour' a krásenku *Cosmos bipinnatus* 'Xanthos' s nevšední žlutou barvou květů. Jako výstavní zahrada Fleuroselectu prezentujeme již 18 let oceněné novinky na záhonu v prostoru jižního vchodu.

V nádobách na atraktivních místech Ornametální zahrady se přes léto skvěle vyjímají vegetativně množené letničky, zahradnický označované také jako balkonovky. Kromě tradičních balkonových rostlin patří do sbírky na padesát odrůd afrických kopřiv (*Solenostemon*) a stejný počet teplomilných šalvějí, které jsme nákupem v anglických školkách obohatili o tři novinky v Čechách dosud nevídané.

Druhou polovinu sbírky tvoří samozřejmě pelargonie. Mezi nimi patří k nejcenějším dvacítku primárních hybridů, k nimž se

podařilo doplnit další tři odrůdy získané od soukromých sběratelů.

Návštěvníci měli možnost rozšířit své vlastní sbírky nákupem na třetí burze muškátů, která se uskutečnila ve spolupráci s nadšenými sběrateli a pěstiteli z ČZS SZO Pelargonie tradičně poslední květnový víkend.

Cibulnaté rostliny

K nejvíce očekávaným a obdivovaným patří první květy drobných jarních cibulovin, jejichž výsadby byly v roce 2016 obohaceny o další čtyři tisíce cibulí. Kromě skalek u pineta pokvetou modřence, narcisy, tulipány, hyacinty a kosatce sífkované také v nově rekonstruovaném suťovém záhonu u vchodu do Ornametální zahrady. Rašící stínomilné trvalky u severního vchodu budou na jaře doplňovat zlaté květy šafránů (*Crocus*) a na podzim něžné brambořky (*Cyclamen*). V expozici Turecka a Středomoří, na slunné stráni mezi suchomilnými rostlinami, našel svůj domov *Ixiolirion tataricum*, jehož modré zvonkovité květy bývají k vidění dost vzácně.

Letní efekt reprezentují nepřehlédnutelné květy lilií, k nimž přibyla lilie bělostná (*Lilium candidum*), dříve hojně pěstovaná v klášterních a venkovských zahradách. Na léto se na venkovní expozici stěhují choulostivější jihoafrické rostliny z rodů *Eucomis*, *Crocasmia* a *Agapanthus*. Padesátka taxonů posledně zmíněného rodu se rozrostla o dalších 9 odrůd

pořízených během služební cesty do Anglie. Nejceněnější část sbírky umístěná v zázemí představuje se svými 1600 taxony významný genofond běžných i vzácných botanických druhů cibulovin. Nejvíce se rozrostl rod *Cyclamen*, jehož 15 nových taxonů se podařilo dopěstovat ze semen. Úžasnými vonnými květy nás v roce 2016 poprvé potěšil druh *Paramongaia weberbaueri*, který patří v evropských sbírkách k raritám. Pravidelně a bohatě kvete jiný jihoamerický rod – hvězdník (*Hippeastrum*), mezi jehož četnými kultivary se k nejvyhledávanějším řadí ty úzkoplátné, odvozené od druhu *H. cybister*.

Publikace, média a přednášky

Publikační činnost

Oponentský posudek výsledků projektu Interní grantové soutěže ZF MENDELU Ing. Kristýny Klasové, řešeného v roce 2015: Ověřování nových technologií zakládání směsí letniček z přímých výsevů, ověřování nových druhů, kultivarů a směsí letniček pro záhony z přímého výsevu. Garankou projektu byla doc. Ing. Tatiana Kuřková, Zahradnická fakulta MENDELU Brno.

Média

Český rozhlas Dvojka – Letničky

Přednášky

Balkonové rostliny (Městská část Praha 7 – Troja)

Primární hybrid *Pelargonium* 'White Splendide'

Výsadby letniček a trvalek v Ornametální zahradě

Teplomilný druh *Salvia patens*

Paramongaia weberbaueri

Hippeastrum 'Chico'

Hippeastrum 'Merenque'

Vlastik Rybka

Kurátor tropických rostlin

Rašeliniště

Pro obohacení sortimentu zejména vřesovcovitých keřů na rašeliništi byly nakoupeny vzácnější druhy ze školky v německém Chemnitzu. Jednalo se především o některé šichy (*Empetrum sibiricum* a *E. eamesii*), libavky (*Gaultheria macrostigma*, *G. mucronata* a *G. parvula*) a rojovník (*Rhododendron tolmachevii*).

Myrmekofilní pepřovník

V rámci přípravy na výstavu Rostlinné přibytí pro mravence jsme získali ze Zoologické a botanické zahrady města Plzeň cenný přírůstek, pepřovník *Piper fimbriatum*. Pouze několik pepřovníků ze Střední a Jižní Ameriky spolupracuje s mravenci druhu *Pheidole bicornis* a nabízí jim ubytování v dutých větvích a dutinách listových řapíků. Na řapících jsou také umístěné jednobuněčné žlázy poskytující mravencům tuky a bílkoviny. Pepřovník *Piper fimbriatum* může být až 5 m vysoký a roste v nížinách i vyšších polohách v hodně vlhkých územích pacifického pobřeží Kostariky, Panamy a provincie Chocó v Kolumbii. Vyskytuje se pouze v nenarušených územích a je hodnocen jako téměř ohrožený dle kategorií IUCN. V roce 2005 byl publikován výsledek výzkumu, při kterém se z tohoto pepřovníku podařilo izolovat látku (lignan) s hubičními účinky na larvy komárů.

Palmy

Ze Zoologické a botanické zahrady města Plzeň jsme dostali darem vzácné a málo pěstované madagaskarské palmy, a sice oba druhy rodu *Masoala* (*M. kona* a *M. madagascariensis*). Jméno mají dle madagaskarského poloostrova s nevhodným deštím lesem na celém ostrově a jsou nesporným klenotem tropického rostlinného světa. Oba druhy palem mají sevřené listové růžice poměrně málo dělených listů a sbírají do nich opad z okolních stromů.

Největším skvostem, o který jsme usilovali několik let, je však *Juania australis*. Tato palma pochází z izolovaných ostrovů Juana Fernándeze v jižním Pacifiku a je jakousi nekorunovanou královnou tamní endemické květeny. Endemismus ostrovů Juana Fernándeze je jeden z nejvyšších na celém světě. Izolovaný palmový rod má své příbuzné po bývalém jižním prakontinentu Gondwaně. Druh je dvoudomý a vyznačuje se hodně pomalým růstem. Získali jsme jej z irské školky a poprvé vystavíme v roce 2017.

Cykasy

Z Montgomery Botanical Center na Floridě jsme získali darem semena dvou karibských druhů, a sice *Zamia erosa* a *Zamia lucayan*. Zatímco první druh je dosud častější a je domovem nejen na Jamajce, odkud pocházejí naše semena, ale také na Kubě a Portoriku, druhý druh je omezen svým výskytem jen na nevelký Long Island,

který je součástí souostroví Bahamy. Patří k hodně vzácným druhům, protože pobřežních biotopů na tomto rekreačně využívaném ostrově ubývá. Semena obou druhů byla dobře klíčivá a nyní máme skupiny semenáčků obou druhů.

Z významných přírůstků je třeba zmínit především druh *Zamia stricta*, což je mimořádně úzkolistý endemický kubánský taxon. Karibská skupina rodu *Zamia* patří k profilovým sbírkám naší zahrady, spolupracujeme blízce s nejlepšími světovými specialisty na tyto rostliny a snažíme se o vytvoření rozmnožujících se skupin co největšího počtu druhů. K našim samčím rostlinám *Zamia stricta* jsme získali dospělou samičí rostlinu laskavostí Ing. Čuby z Botanické zahrady SOŠ v Praze 9 – Malešicích.

Máme i zajímavé novinky od cykasů, které jsou již ve sbírce delší dobu. Cenný samčí jedinec druhu *Cycas lindstromii* byl po slavnostním vysazení v roce 2010 poškozen návštěvníkem a následně vyjmut do zázemí. Od té doby nevytvoril až do letošního roku žádný nový list, ale počátkem léta potěšil sérií hned 8 listů, takže nyní vypadá opět nádherně. První samičí šišťice v historii naší zahrady jsme zaznamenali u dvou vzácných cykasů, a sice u druhu *Bowenia spectabilis* a *Stangeria eriopus*. Zatímco u první jmenovaného máme i samčí rostlinu, která tvoří samčí šišťice již několik let, u stangerie šlo o vůbec první šišťici, u zbývajících čtyř rostlin zatím pohlaví neznáme.

Média, výstavy a přednášky

Přednášky

5. 4. Rybka V., Peš T.: Lze zachraňovat ohrožené druhy rostlin v botanických zahradách?, příspěvek na semináři Zvláště chráněné druhy rostlin v kultuře, Průhonice

7. – 9. 4. dvě přednášky: *Tofieldia calyculata* – co o ní víme? a Aktuální situace druhů rodu *Schoenus* v ČR, na semináři Tematické setkání ke studiu vzácných a ohrožených druhů naší květeny, Sedmihorky

7. 4. Rostliny a mravenci, Botanická zahrada Praha-Troja

27. 10. Kurátorské provázení: Rostliny a mravenci

Média

29. 1. ČRo – Palmy

22. 8. Nova – natáčení: Rašeliniště

21. 11. Nova – Rady ptáka Loskutáka: Mravenčí rostliny

20. 12. ČRo, Vltava – Telefonotéka

Zahraniční spolupráce

Výměna rostlin s Fairchild Tropical Botanical Garden Miami a Montgomery Botanical Center Miami

Výuka

6. 1. a 14. 12. PŘF UK Praha, katedra botaniky: Biomy – mokřadní biom

Expozice rašeliniště

Piper fimbriatum na výstavě Rostlinné příbytky pro mravence

Vzácný *Cycas lindstromii* s chocholem nových listů

Samčí šištice cykasu *Bowenia spectabilis* ve skleníku Fata Morgana

Jarmila Skružná

Kurátorka užitkových a hajních rostlin

Odborná činnost

V roce 2016 přibýlo k činnosti kurátorské (užitkové rostliny mírného pásma a hajní rostliny) ještě vedení nově ustaveného oddělení etnobotaniky a prezentace botaniky.

Užitkové rostliny mírného pásu

Dokončili jsme rekonstrukci vrbových obrub v sekci Středověká klášterní zahrada. Každoroční péče o sbírku užitkových rostlin mírného pásma byla akcentována přípravou a realizací introdukce mediteránních druhů užitkových rostlin do střední Evropy v souvislosti s realizací grantového projektu. Díky tomuto projektu byla kolekce rostlin rozšířena o lokalizované archeofyty ze severní Evropy včetně Islandu. Mimo botanický přínos měl projekt důležitou vzdělávací složku, zaměřenou především na vzdělávání dospělých.

V rámci tématu středověkých klášterních zahrad a užitkových rostlin v nich jsem se také podílela na publikaci Po stopách svaté Anežky – Průvodce Anežským klášterem a pracovní knížka pro děti i rodiče (Štěpánka Chlumská, ed.) a odborně jsem spolupracovala na koncepci projektu Klášter všemi smysly – prohlídkový okruh pro děti (koncept: Štěpánka Chlumská, Michaela Císlarová; odborná spolupráce: Helena Dáňová, Dušan Foltýn, Radka Lomičková, Jarmila Skružná).

V rámci tématu středověkých klášterních zahrad jsem dále rozvíjela spolupráci

s následujícími institucemi: Centrum medievistických studií UK a AV ČR (D. Foltýn), Ústav dějin umění FF UK Praha (P. Macek), Národní památkový ústav, Územní památková správa v Českých Budějovicích, pracoviště Plzeň (V. Zelinková), Národní památkový ústav, Správa kláštera Plasy (P. Duchoň), Národní památkový ústav, Územní památková správa v Českých Budějovicích, Správa kláštera Kladruhy (M. Zoubek), Národní památkový ústav, Územní památková správa v Českých Budějovicích, Správa kláštera Zlatá Koruna (L. Tondlová).

Aktivně jsem se podílela na činnosti pracovní skupiny Klášterní stezky. Do tří klášterních objektů byly darovány exempláře myrty obecné původem z cisterciáckého kláštera v německém Waldsassenu, které byly zachráněny z rušeného klášterního skleníku v roce 2015.

Spolupráce s dalšími odbornými institucemi

Mezinárodní spolupráce s Botanickým ústavem Čínské akademie věd (společně s I. Bulánkovou, K. Lorencovou, T. Vencálkem). V rámci této spolupráce proběhla 6. 10. pracovní cesta s Dr. Tang společně s kolegyní Klárou Lorencovou do následujících zahrad a parků České republiky: přírodní park Kačina, park a obora Žehušice, Kutná Hora.

Zásilka aromatických rostlin a řízků – příprava rostlinného materiálu, formality

vyřízení fyto certifikátu, odeslání rostlin, komunikace s čínskými partnery.

22. 2. Pracovní setkání – spolupráce se Zahradnickou fakultou Masarykovy univerzity a Centrem léčivých rostlin Lékařské fakulty Masarykovy univerzity na poli studia léčivých rostlin

Organizace odborného konzilia k posouzení historického herbáře řádu milosrdných bratří z 18. století ve spolupráci J. Oppeltovou, FF UPOL Olomouc, Br. Martinem Richardem Mackem, OH představeným milosrdných bratří v Čechách a na Moravě, a s restaurátorkami B. Pachtořovou a J. Dřevíkovskou (restaurátorské oddělení Národní knihovny ČR)

Spolupráce s Genovou bankou Slovenské republiky: osivo quinoy – kultivary

19. 10. Aktivní účast na 15. zasedání k problematice sepulkrálních památek, ÚDU AV ČR, příspěvek: Vyobrazení mandragory lékařské (*Mandragora officinarum*) na náhrobku Alžběty Johanny Westonie v mezioborových souvislostech

Expozice Hajní rostliny

V roce 2016 jsme pokračovaly s kolegyní Danou Hejnou v přesadbách, množení a výsadbách sortimentu hajních rostlin v areálu Sever a obdobně i s kolegyní Vladimírou Pávovou v areálu Střed. Pokračuje také výměna jmenovek a doplňování evidence rostlinného materiálu do databáze Florius.

Expozice Medonosné rostliny a včely

Spolupráce na realizaci nové expozice pro veřejnost věnované včelám a medonosným rostlinám. Blížší informace k této expozici jsou uvedeny v kapitole Rozvoj.

Přednášky, akce a média

Vonné stezky

12. – 14. 9. Aktivní účast na 21. odborném semináři s mezinárodní účastí na téma Aktuální otázky pěstování, zpracování a využití léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, Praha, ČZU; prezentace posteru společně s Klárou Lorencovou na téma Léčivé rostliny ve sbírkách Botanické zahrady hl. m. Prahy. Příprava projektu ve spolupráci s Klárou Lorencovou

Afrodiziakální rostliny

Studium etnobotanického archivu EÚ AV ČR Praha, aktivní účast na pracovním zasedání pořádaném institucemi: Muzeum Brněnska, pobočka Podhorácké muzeum v Předklášteří, Městské kulturní středisko v Tišnově, Slovákcké muzeum v Uherském Hradišti

14. 6. Přednáška: Tradiční úloha rostlin v milostném životě našich předků, prezentace studijní činnosti v archivu Etnologického ústavu AV ČR, pracovní setkání Mezinárodní komise pro studium lidové kultury v Karpatech, Tišnov u Brna, společně s K. Lorencovou

Akce pro veřejnost

11. 2. Čína prochází žaludkem aneb Rostliny v čínské kuchyni a lékárně (s Klárou Lorencovou), přednáška v rámci přednáškového cyklu pro veřejnost

16. 4. – 1. 5. Výstava pro všechny smysly Nejen chlebem živ je člověk, autorky: Lenka Prokopová, Jarmila Skružná, Iva Vilhumová

28. 4. Křest výroční zprávy: Výroční zpráva 1996–2015 Dvacet let práce v Botanické zahradě hl. m. Prahy pro návštěvníky se specifickými potřebami se zvláštním zřetelem na zrakově postižené, autorky: Lenka Prokopová, Jarmila Skružná, Iva Vilhumová

1. 5. První máj – lásky čas: Láskyplný aromakvív – propagace aromatických rostlin a vonných látek rostlinného původu, vnímání rostlin všemi smysly, společně s K. Lorencovou

17. 11. Podpora předávání Cen Paměti národa a plánování další spolupráce se společností Post Bellum, společně s L. Prokopovou

Média

Český rozhlas – Relace o užitkových rostlinách s redaktorkou Jolanou Novákovou

Hobby magazín – Hajní rostliny

Český rozhlas – Česko – země neznámá: Františkánská zahrada

Hobby magazín – Léčivé rostliny tradiční čínské medicíny

Český rozhlas – Česko – země neznámá: Klášterní zahrada na Břevnově

Edukační činnost a vědecká spolupráce

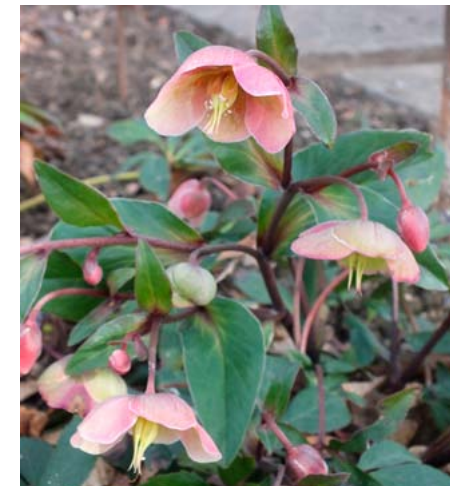
Vzdělávání pedagogů, akreditované programy MŠMT

Rostlinné drogy, rizika jejich užívání a vývoj současné drogové scény (akreditovaný vzdělávací program 16-34-G11) – realizováno 14. 10. 2016, Praha, Plzeň, 25. 11. 2016, Krajské centrum vzdělávání a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, společně s A. Roubalovou, o. s. Prev-Centrum

Užitkové rostliny kolem nás a jejich využití nejen v přírodní kosmetice (akreditovaný program 09-23-G11) – 19. 09. 2016, rozsah: 8 vyučovacích hodin, společně s E. Novozámskou a K. Lorencovou

Spolupráce na vědeckých projektech

Spolupráce s Instytut Fizjologii Roślin im. Franciszka Górskiego Polskiej Akademii Nauk – poskytnutí rostlin *Stevia rebaudiana* pro projekt NCN No. 2013/09/N/NZ9/O1650

Hajní rostlina *Helleborus* hybr. 'Winterbells'

Expozice léčivých rostlin

Romana Rybková

Kurátorka tropických rostlin

Orchideje

Sbírka orchidejí botanické zahrady obsahuje přibližně 1800 druhů v počtu asi 2500 kusů. Část sbírky má hodnotu vědeckou a genofondovou se známým původem z přírody a část je určena na průběžné vystavování návštěvníkům ve skleníku Fata Morgana.

Sbírka rodu *Paphiopedilum* byla doplněna o cenné jedince *P. concolor alba*, *P. philippinense alba*, *P. goodefroyae alba*, *P. niveum* a další. Dokoupeny byly i vietnamské druhy *P. tranlienianum* a *P. helenae*, které jsou v přírodě zvláště ohrožené vyhubením.

Obohacena byla i sbírka rodu *Cattleya* o druhy *C. amethystoglossa*, *C. leopoldii*, *C. maxima alba* a *C. violacea coerulea*.

Mezi návštěvnický zajímavé druhy přibýly *Pleurothallis marthae* a *Pleurothallis cocornaensis*, které mají jedny z největších květů v rodu, využitě budou jak během „amerického roku“, tak při budoucí výstavě orchidejí Miniatury a giganti, dále *Vandopsis gigantea*, *Seidenfadenia mitrata* a další asijské druhy, které zapadají do koncepce sbírky a zároveň patří mezi atraktivní.

V roce 2016 se také podařilo opylit některé druhy, které jsou v přírodě velmi vzácné a v evropských sbírkách se téměř nevyskytují, například *Arachnis anamensis* nebo *Sobenikofia robusta*.

Z laboratoře bylo převedeno množství orchidejí, z nichž některé z přírody

se podařilo určit. Z Venezuely bylo určeno *Epidendrum carpophorum* a *Epidendrum secundum*.

Kapradiny

Sbírka tropických a subtropických kapradin obsahuje zhruba 400 taxonů, které mají z velké části známý původ z přírody. Sbírka patří k těm nosným, má naučnou i vědeckou hodnotu a obsahuje zástupce všech patnácti uznávaných řádů. Využívána je v expozicích skleníku Fata Morgana i při samostatných výstavách.

V roce 2016 byla obohacena především nákupem z irské školky. Získali jsme tak 7 zajímavých druhů rodu žebrovice (*Blechnum*), například velice atraktivní australský druh *Blechnum wattsii* anebo mimořádně vzácný druh *Blechnum longicauda* z izolovaného ostrova Alexander Selkirk. Ze stejného zdroje jsme získali i kapradinu *Lophosoria quadripinnata*. Vzácně pěstovaný statný americký druh je jediným zástupcem svého rodu. Ač patří mezi stromové kapradiny, tvoří kmen, zato listy mohou mít délku až přes 2 m a jsou jemně dělené dvojitým zpeřením. Spodní strana je nápadně bílá. Má poměrně velký areál od Kuby po Argentinu a Chile, zasahuje i na ostrovy Juana Fernándeze, ale všude je dost vzácná.

Mnoho druhů jsme také v rámci přípravy na výstavu kapradin dokázali přeuročit – například velkolistý druh v expozici Ameriky, *Culcita conifolia*

z řádu *Cyatheales*. Tento druh byl sbírán na expedici v Guatemale 1997 a na správné určení čekal 19 let.

Jehličnany

Sbírka tropických jehličnanů na konci roku 2016 čítala 114 druhů, a to asi ve 125 položkách. Mezi získanými jehličnany dominuje nákup ze školek v německém Chemnitzu. Poprvé jsme v naší zahradě uvítali zástupce významného rodu jižní polokoule *Lepidothamnus laxifolius*, který je domovem v alpínské vegetaci Nového Zélandu a patří k nejmenším jehličnanům světa. Zajímavý je také australsko-tasmánský horský druh *Podocarpus lawrencei*, který by se mohl aklimatizovat i na pražské zimy. Jehličnany rodu *Phyllocladus* se vyznačují tím, že prakticky tvoří listy, jsou nahrazeny zploštělými větvíčkami. Některé druhy již v zahradě máme, ale tasmánský druh *Phyllocladus asplenifolius* jsme získali poprvé, navíc obě pohlaví. Jedním z mála dosud chybějících jehličnanových rodů v naší kolekci je rod pajedlovec *Nothotsuga*. Patří do něho jediný druh *N. bracteata* z hor jižnějších oblastí Číny. Pěstuje se vzácně. Semena jsme získali darem od kolegy Dr. Bartosze Plachna z Krakova a vyklíčil nám jediný semenáček.

Výstavy, média a spolupráce

Výstavy

3. – 19. 3. Orchideje, skleník Fata Morgana

9. 9. – 9. 10. Říše tropického kapradí, skleník Fata Morgana (Rybka, Rybková)

18. 10. – 31. 12. Rostlinné příbytky pro mravence, skleník Fata Morgana (Rybka, Rybková)

Spolupráce

24. 3. – 30. 6. Zapůjčení rostlin, fotografií a herbářů na výstavu Cesty koření, Ostrava, Ostravské muzeum

březen – Zapůjčení fotografií a etnografických předmětů na výstavu Vietnam, botanická zahrada Teplice

15. 9. 2016 – 15. 1. 2017 Zapůjčení rostlin na výstavu Celník Rousseau, Palác Kinských

27. 10. – 13. 11. Zapůjčení orchidejí na výstavu Orchideje, Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty UK

24. – 26. 11. Zapůjčení orchidejí na výstavu Schola Pragensis, Kongresové centrum Praha

Média

Rybková R. – propagační články na téma orchideje, k výstavě, vše vyšlo v únoru a březnu

Časopisy Receptář, Můj dům, Moderní byt, Tina Bydlíme, Flóra na zahradě, Zahrádkář, Rodinný dům, Naše krásná zahrada

3. 3. ČT 1 – Sama doma: téma orchideje

Ostatní

Posudek na doktorskou práci «Структура и динамика муссонных тропических лесов Вьетнама», Биологический факультет МГУ, Ленинские горы, Москва

Dizertační práce pojednávala o složení, struktuře a dynamice lesních porostů v různých pohořích Vietnamu, v oblastech národních parků a chráněných území, kde nebyl lesní pokryv ještě zcela zdevastován. Porosty byly sledovány vždy v celém výškovém profilu a ve všech případech byl proveden geobotanický průzkum s určením převažujících dřevin a jejich zastoupení v závislosti na nadmořské výšce, blízkosti vodního toku a dalších faktorech geologických, meteorologických, půdních a jiných. Práce zahrnovala 25 let geobotanických terénních výzkumů.

Recenzní posudek na knihu: Lutz Röhlke, Orchideen, Die besten Arten auswählen und pflegen

25. 11. Provázení ve skleníku Fata Morgana v rámci předmětu Tropická botanika, UP Olomouc

Expozice Fata Morgana – nový kmen v expozici Střední Ameriky

Sbírka kapradin *Dipteris conjugata*

Sbírka orchidejí *Pleurothallis cocornaensis*

Výstava Rostlinné příbytky pro mravence *Myrmecophila bryciana*

Martin Dvořák

Kurátor tropických rostlin

Ryby

V jezírku tropické části se v roce 2016 objevilo několik velice zajímavých nových druhů ryb. Zakoupili jsme některé raritní druhy, například sladkovodní jehlice *Xenentodon cancilla*, čtverzubce *Tetraodon lineatus* nebo endemické madagaskarské cichlidy *Paratilapia polleni*. Doplnili jsme ale i stavy běžnějších ryb – celkem jsme nakoupili 600 ryb v 18 různých druzích. Mnohem víc ryb jsme si ale odchováli sami.

Mezi nejzajímavější odchované druhy rozhodně patří terčovci *Symphysodon aequifasciatus* – jihoamerické cichlidy, které krmí svá mláďata kožním sekretem, nebo červenohřbeté skaláry *Pterophyllum scalare* pocházející z brazilského jezera Manacapuru. Podařilo se nám opatřit z odchytů a rozmnožit i ryby, které byly v ČR chovány naposled v minulém století nebo nikdy, například bojovnice *Betta imbellis* a *Betta smaragdina* nebo cichlidy *Mesonauta eggregius*, *Cryptoheros panamensis* a *Laetacara curviceps*. Obohatili jsme tím nejen naši expozici, ale díky výměnám za jiné druhy jsme tak pomohli i opětovnému rozšíření těchto ryb mezi české akvaristy. Oba druhy bojovnic jsou velmi ohrožené.

Mnoho přírodních lokalit s endemickým výskytem zajímavých ryb bude v dohledné době zničeno. Jedním z takových druhů, které chováme a jejichž biotop v tomto roce zanikne, je i nádherný krunýřovec *Hypancistrus zebra*, žijící v peřejích poblíž města Altamira v Brazílii. Výstavba přehrady Belo Monte způsobí pokles hladiny v peřejích a výrazné

ochlazení, které tento druh s největší pravděpodobností v přírodě zcela vyhubí.

Dařilo se nám ale odchovávat i další druhy ryb, které potřebujeme pro naši expozici. Za zmínku určitě stojí krunýřovci *Rineloricaria lanceolata*, *Sturisoma panamense*, *Dasylicaria filamentosa*, cichlidky *Geophagus altispinosus*, *Apistogramma baenshii*, *Apistogramma cactuoides* a mnoho dalších, běžnějších druhů ryb. Celkem jsme letos odchováli několik tisíc ryb ve více než 20 druzích. Jiné zajímavé druhy ryb jsme získali jako jikry nebo potěr výměnou za námi odchované ryby.

Nejvíce pozornosti asi upoutají skaláry vysoké – *Pterophyllum altum*, přezdívané někdy „královny Amazonie“. Tento zvláštní a velmi vzácný druh skalár se odlišuje od ostatních především vzrůstem. Dospělé ryby mohou měřit na výšku i s ploutvemi skoro 50 cm. Naši návštěvníci již mohou obdivovat jejich stohlavé hejno, které tvoří spolu s odchovanými terčovci dominantu jihoamerické části podvodní expozice. Vytvořit kvalitní podmínky nezbytné pro chov těchto ryb je velice náročné, a tak je na světě jen několik míst, kde si je lze prohlédnout. Naše expoziční nádrž je navíc tak velká, že umožňuje těmto rybám předvádět celou škálu svého zajímavého chování, na které v běžných nádržích není místo. Tím poskytujeme návštěvníkovi unikátní příležitost nahlédnout pod hladinu tropických vod a přiblížit si opravdové chování těchto „královen Amazonie“.

Obojživelníci ve skleníku Fata Morgana

Tropickým suchozemským žábám se ve skleníku Fata Morgana daří, a tak jsme ke čtyřem druhům, které skleník obývají, přidali další. Do naší expozice jsme vypustili téměř sto kusů madagaskarských parosníček srdíčkových pocházejících z odchovů plzeňské zoo. Žebrovníci se přestěhovali do chlazené části skleníku, kde obývají chladnou tůňku expozice stolových hor a daří se jim lépe než v tropické části skleníku.

Média a spolupráce

Média

Duben 2016 Český rozhlas Radiožurnál: Jižní Amerika, Expedice do pralesa, Peru / Paraguay / Bolívie

29. 7. Český rozhlas Region – Hobby magazín: Jezírko Fata Morgana / Ryby

12. 8. Český rozhlas Dvojka – Poradna: Akvária a terária v bytě

Spolupráce

ČZU, Fakulta tropického zemědělství – Exkurze v rámci několika předmětů, poskytování rostlinného materiálu

VŠCHT, Ústav chemie přírodních látek – Spolupráce na vytipování rostlin vhodných k analýze obsahu aktivních substancí (*Psychotria* atd.) a následné napěstování rostlinného materiálu

Zoo Braník + Přírodovědecká fakulta UK –
Poskytnutí 26 druhů ryb na výstavu Akva
Praha 23. – 29. 6. 2016, na výstavě jsme byli
největším vystavovatelem

Iris Plzeň, Spolek plzeňských akvaristů –
Výměna vzácných cichlid; provázení
exkurze spolku

Students for Living Amazon, o. p. s. –
Získání rostlinného materiálu z Peru pro
Americký rok 2017

Stanice přírodovědců Drtinova/Praha –
Zapůjčení rostlin na výstavu obojživelníků
Čolci, mloci a ti druzí, 18. – 24. 4. 2016

Terčovec *Symphysodon aequifasciata*

Pterophyllum altum – královny amazonie

Mesonauta egregius

Expedice a zahraniční cesty

Čína

16. 4. – 28. 4. 2016

Iveta Bulánková,
Tomáš Vencálek

Hlavním přínosem cesty bylo prohloubení vzájemné spolupráce s Botanickým ústavem Čínské akademie věd v Pekingu, která pokračuje již druhým rokem. Spolupráce je založena na recipročních výměnných cestách. V tomto roce jsme se zaměřili na provincie Hebei, Shanxi a Shandong, zejména na horské oblasti a pivoňkové a okrasné školky. Mimo prohloubení vztahů se nám podařilo získat cenný rostlinný materiál. Kromě hlíznatých rostlin, to bylo mnoho druhů listnatých i jehličnatých dřevin.

Na půdě Čínské akademie věd jsme připravili přednášku pro doktorandské studenty o sbírkách Botanické zahrady hl. m. Prahy a zároveň propagaci naší botanické zahrady v zahraničí, která byla pro posluchače velmi cenná. Navázali jsme významný kontakt se školkou dřevin a aromatických rostlin ve městě Qingdao v provincii Shandong. V této školce byly do budoucna sjednány další možnosti získání rostlin do expozice Geografických celků, zejména pak tibetských sběrů. Vyměnili jsme si také zkušenosti s množním a pěstováním některých asijských druhů. Důležité bylo navázání kontaktu s předními světovými pivoňkovými centry v Luoyangu a Heze. Právě pivoňková školka v Heze má přesah svých sbírek do farmaceutického odvětví, čímž se zvyšuje hodnota spolupráce v celorepublikovém měřítku.

Kontakt vytvořený v Čínské akademii věd má nezanedbatelnou hodnotu i pro další instituce v ČR a spolupráce s nimi se za našeho přispění prohlubuje. Neméně důležité bylo pořízení fotodokumentace a materiálů pro potřeby botanické zahrady a publikační činnost.

Lokalita West Da Zhu Shan, Qingdao

Dřevité pivoňky v Národní pivoňkové zahradě v Luoyangu

Jih Anglie

5. 8. – 12. 8. 2016

Iveta Bulánková, Alena Nováková,
Klára Lorencová

Cílem cesty bylo především nakoupit rostliny z anglického šlechtění, které nelze pořídit v kontinentální Evropě a jejichž zaslání z Anglie je riskantní nebo nemožné.

Navštívily jsme národní sbírku rodu *Agapanthus* v Pine Cottage Plants, národní sbírku rodu *Hermercallis* v Pollie's Daylilies, jednu z nejstarších školek Kelways Plants a zahradnictví Fairweather's Garden Centre proslulé velkými kolekcemi trvalek, cibulnatých a hlíznatých rostlin včetně pivoňek, denivek, kosatců, kalokvětů, zázvorů a dalších druhů spadajících do naší oblasti působnosti. Pořádily jsme asi padesátku nevšedních rostlin a semena jednoletých druhů, setkaly jsme se s držiteli národních sbírek a měly možnost konzultovat s nimi pěstební postupy.

Prošly jsme nejvyhlášenější zahradu Královské zahradnické společnosti ve Wisley, národní sbírku rodů *Salvia* a *Penstemon* v Kingstone Maurward, obdivovaly jsme velké kolekce rostlin mírného i subtropického pásma v Lost Gardens of Heligan, největší skleník se subtropickými i tropickými společenstvy v Eden Project, modelovou krajinnou zahradu v Hestercombe, proslulý anglický park Stourhead a zahrady v Hidcote s výsadbami ve venkovském stylu. Ve všech zahradách jsme rovněž

zaměřily pozornost na použitý informační systém a edukační prvky.

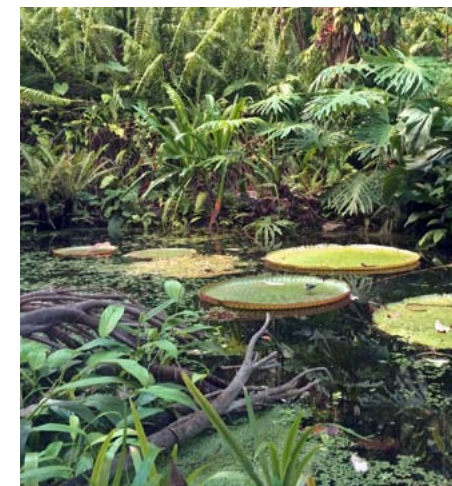
Navštívily jsme také dvě specializovaná knihkupectví a pořídily 7 odborných publikací do knihovny botanické zahrady.

Krajinný park Stourhead

Skleníky v Eden Project

Tropický skleník v Eden Project

Botanická expedice USA

15. 9. – 7. 10. 2016

Eduard Chvosta, Petr Hanzelka
(a externisté Ladislav Pavlata,
Petr Velička)

Cesta nám umožnila praktické seznámení s rostlinnými společenstvy severozápadu USA. Načerpali jsme mnoho nových etnobotanických informací a v expozicích Přírodovědného muzea v Salt Lake City jsme se inspirovali možnostmi jejich atraktivní prezentace návštěvníkům zahrady. Získané znalosti nám pomohou při dalším budování expozic botanické zahrady v Praze, při připravovaných výstavách, přednáškách a prezentacích pro veřejnost. Během naší cesty se nám rovněž podařilo získat na 250 položek semen dřevin a bylin pro doplnění geografické expozice severoamerické flóry.

Velkým úspěchem je pro nás prohloubení profesních kontaktů s kolegy v botanické zahradě Denver (Colorado), které nám umožní snazší výměny semen a rostlin. Navázali jsme nové kontakty se správci Národních lesů. Díky tomu věříme do budoucna ve snazší získávání povolení ke sběru semen (z Plumas National Forest byla již po ukončení expedice odeslána zásilka sběrových semen, v současné době je v jednání oblast Klamath-Siskiyou NF).

V průběhu expedice jsme natáčeli dokumentární film. Po jeho dokončení jej využijeme pro prezentaci v televizi, na internetu a při výstavách či jiných akcích pro veřejnost.

Darlingtonia californica, Eight Dollar Mts. Oregon, USA

Alpínská tundra v Národním parku Rocky Mts., Colorado, USA

Projekt Cervia Citta Giardino

**Reprezentace hlavního města
Prahy v projektu Cervia Citta
Giardino – Maggio In Fiore v Itálii**
21. 5. – 26. 5. 2016

Alena Nováková, Jan Hruška,
Jana Martinková

Botanická zahrada hl. m. Prahy již po jedenácté zastupovala hlavní město na přehlídce zahradnických expozic v projektu Cervia Citta Giardino – Maggio In Fiore v severní Itálii. Téma květinové expozice hlavního města Prahy se vázalo k 700. výročí narození významného českého státníka, stavitele, vojevůdce i mecenáše Karla IV.

Inspirací pro podobu květinových záhonů se stala Svatováclavská koruna, nejstarší a nejvýznamnější součást českých korunovačních klenotů. Korunu nechal zhotovit v roce 1346 právě Karel IV. a je zasvěcena svatému Václavovi. Stylizovaná Svatováclavská koruna v naší expozici byla vypletená z révových výhonů a ozdobená skleněnými fasetami. Umístili jsme ji na podušku z nachových květin uprostřed pruhů zeleného trávníku a bílého štěrku. Nejvýznamnějšího českého panovníka připomínaly i fotografie na dibondových deskách.

Expozici vytvořili tři pracovníci odborného oddělení (Alena Nováková, Jan Hruška a Jana Martinková) podle návrhu zahradního architekta Jiřího Martinka ze Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity v Brně se sídlem v Lednici. Kompozice o velikosti 10 × 20 m zdobila pěší zónu Viale Matteotti po celou letní sezonu až do podzimních měsíců.

Dokončená expozice k výročí narození Karla IV.

Odborná činnost

3

Publikační činnost

Odborné publikace

Petr Hanzelka: Dvě inspirativní zahrady v Holandsku.

Zahradnictví 3/2016.

Petr Hanzelka: ISU Summerdays 2016 I.

Zahradnictví 10/2016.

Petr Hanzelka: ISU Summerdays 2016 II.

Zahradnictví 11/2016.

Petr Hanzelka: Dvě nové žlutokvěté kopretiny. *Zahradnictví 11/2016.*

Petr Hanzelka: Zahradní sortiment rodu krásenka (*Cosmos*).

Zahradnictví (v tisku).

Jan Ponert: Jak rostou orchideje ze semen.

Živa 4/2016.

Jan Ponert: Den, kdy v Evropě nekvetou orchideje.

Roezliana 46: 33–36. 2016.

Jan Ponert: Královny opylovacích triků.

Koktejl XXV (3): 82–87. 2016.

Jan Ponert: Nález vzácného kruštíku podhorského (*Epipactis leutei*) v oblasti Děbán v Čechách.

Muzeum a současnost, Roztoky, ser. natur. 28: 98–103. 2016.

Lenka Prokopová, Jarmila Skružná: Informations systems for people with special needs in Prague Botanic Garden.

Thaiszia – J. Bot., Košice, 25, Suppl. 1: 23–25. 2015.

Vlastik Rybka, Romana Rybková:

Madagaskar – ostrov palem 1.

Živa 2/2016.

Vlastik Rybka, Romana Rybková:

Madagaskar – ostrov palem 2.

Živa 3/2016.

Vlastik Rybka, Romana Rybková: Lotosy plné kouzel.

Příroda 11–12/2016.

Tomáš Vencálek, Petr Hanzelka:

Kalendárium.

Zahrádkář I.–XII. /2016.

Tomáš Vencálek: Dřezovec, trnitá krása z Ameriky a Asie.

Zahradnictví 4/2016.

Tomáš Vencálek: Rod *Robinia*, jeho druhy a kultivary I.

Zahradnictví 8/2016.

Tomáš Vencálek: Rod *Robinia*, jeho druhy a kultivary II.

Zahradnictví 9/2016.

Zuzana Caspers, Milan Blažek,

Markéta Macháčková, Pavel Sekerka,

Iveta Bulánková: Zpráva z XVII. konventu

MEIS. *Middle European Iris Society,*

Bulletin: 24–26. 2015.

Vědecké publikace s impakt faktorem

Jan Ponert, Pavel Trávníček, Truong Ba Vuong, Romana Rybková, Jan Suda: A New Species of *Cleisostoma* (Orchidaceae) from the Hon Ba Nature Reserve in Vietnam:

A Multidisciplinary Assessment.

PLoS ONE 11 (3): e0150631. 2016.

Eva Hřibová, Kateřina Holušová, Pavel Trávníček, Beáta Petrovská, Jan Ponert, Hana Šimková, Barbora Kubátová, Jana Jersáková, Vladislav Čurn, Jan Suda, Jaroslav Doležel, Jan Vrána: The Enigma of Progressively Partial Endoreplication: New Insights Provided by Flow Cytometry and Next-Generation Sequencing.

Genome Biology and Evolution 8 (6): 1996–2005. 2016.

Leonid V. Averyanov, Jan Ponert, Phi Tam Nguyen, Nong Van Duy, Nguyen Sinh Khang, Van Canh Nguyen: A survey of *Dendrobium* Sw. sect. *Formosae* (Benth. & Hook.f.) Hook.f. in Cambodia, Laos and Vietnam.

Adansonia 38 (2): 199–217. 2016.

Rostliny druhu *Ludisia discolor* pěstované v botanické zahradě pomohly poodhalit tajemství hypoduplikace genomu orchidejí. Publikováno v *Genome Biology and Evolution*

Odborná činnost

3

Další odborná činnost

Databáze Florius

Databáze Florius je společný projekt Unie botanických zahrad ČR a Botanické zahrady hl. m. Prahy. Slouží k evidenci pěstovaných rostlin a ke zveřejnění údajů o nich na webovém rozhraní. Program vznikl koncem roku 2005 v Botanické zahradě hl. m. Prahy, během roku 2007 se do programu zapojily další botanické zahrady. Evidence rostlin je potřebná vzhledem k odborné činnosti zahrady i pro naplnění závazků vycházejících z mezinárodních smluv o genetických zdrojích. Program je postupně rozšiřován o nové funkce, které usnadňují uživatelům zápis a vyhledávání.

Databáze díky rozsáhlým slovníkům umožňuje standardizaci, správu a výběr dat. V roce 2016 jsme převedli do slovníků údaje z přehledu rostlin vyskytujících se v přírodě České republiky (*Danihelka: Checklist of vascular plants of the Czech Republic, Preslia 84: 647–811, 2012*). Kromě přehledu druhů byla uvedena data o jejich ohrožení a případně jejich nebezpečí jako invazních rostlin. Dále byla převedena data evropského červeného seznamu a dokončena systematika kapradin, které zatím jako jediné vyšší rostliny neměly definované čeledi. Celkem byl slovník rozšířen o **2077** nových druhů a údaje byly doplněny u **4434** druhů.

V botanické zahradě se 12. 12. 2016 konala pravidelná koordinační schůzka uživatelů systému.

V roce 2016 bylo evidováno v Botanické zahradě hl. m. Prahy **24 914** položek

pěstovaných rostlin, z toho bylo zapsáno **760** nových položek.

Index Seminum

Botanické zahrady si mezi sebou pravidelně vyměňují semena a rostliny. Při výměně se musí dodržovat mezinárodní dohody, především CBD. Většina zahrad požaduje při zaslání semen podpis prohlášení, že získaný rostlinný materiál bude použit pouze k nekomerčním účelům. Některé zahrady dodávají semena s jedinečným kódem původu (IPEN), který je nutné evidovat. Naše botanická zahrada přírůstky eviduje v databázi Florius. Začátkem roku 2017 botanická zahrada, tak jako každý rok, vydává Index Seminum se semeny

Paeonia broteri

sesbíranými během roku 2016. Počet nabízených semen je **420** položek.

Během roku 2016 nám přišly objednávky ze **138** botanických zahrad, a to na **1496** položek semen.

Pracovní skupina pro genofondy

Na dubnovém semináři Zvláště chráněné druhy rostlin v kultuře, který pořádala Unie botanických zahrad ČR, padl návrh na vytvoření pracovní skupiny pro genofondy v rámci unie. Členové pracovní skupiny se poprvé sešli 24. 6. 2016 v Průhonické botanické zahradě na Chotobuzi. Druhé setkání se konalo v rámci konference Ochrana ohrožených druhů v ČR ve

Křtinách. Na setkáních se dohodla činnost pracovní skupiny a to, že postupně začneme připravovat metodiky pro jednotlivé oblasti konzervace genofondu v botanických zahradách. Z naší zahrady se činnosti účastní Vlastik Rybka a Jan Ponert.

Drobný jihoamerický kostus *Monocostus uniflorus* s nápadně velkými květy

Záchranné centrum CITES

V roce 2016 prošlo péčí našeho záchranného centra 1157 exemplářů rostlin CITES. Jednalo se především o kaktusy a orchideje.

Botanická zahrada je registrována u Ministerstva životního prostředí jako Záchranné centrum pro zabavené exempláře vybraných skupin rostlin chráněných mezinárodní úmluvou CITES. Botanická zahrada se tedy přímo podílí na záchraně pašovaných rostlin, které jsou po zadržení příslušnými orgány předány do její péče. Nejprve jsou zadržené exempláře pěstovány v karanténě, aby nemohlo dojít k zavlečení cizokrajných rostlinných chorob či škůdců. Po vyléčení, uplynutí ochranné lhůty a kontrole odborníky rostlinolékařské správy jsou rostliny

přemístěny do klimaticky vhodnějších skleníků, kde vyčkají do vyřešení daného případu. V případě odebrání zadržených rostlin jejich majiteli většinou zůstávají v péči botanické zahrady natrvalo. Naše botanická zahrada je záchranné centrum specializované na orchideje, cibuloviny, hlíznaté rostliny, cykasovité a kapradiny.

Botanická zahrada je také registrována jako Vědecká instituce CITES. To ji opravňuje vyměňovat vzorky rostlin chráněných mezinárodní úmluvou CITES s ostatními registrovanými vědeckými institucemi bez vyřizování klasického dovozního a vývozního povolení. Rostliny jsou vypravovány pouze s evidenčním štítkem. Přináší to výrazné zjednodušení a zrychlení celého procesu, a rostliny tak nemusí dlouho čekat v provizorních podmínkách.

Paphiopedilum appletonianum je zařazeno v nejvyšším stupni ochrany CITES 1

Odborná knihovna

Knihovna Botanické zahrady hl. m. Prahy soustřeďuje především specializovanou literaturu týkající se rostlin pěstovaných v botanické zahradě. Odbornou literaturu shromažďuje od roku 1969 a dnes je v národním měřítku unikátem. Najdou se zde květeny ze všech koutů světa, monografie pojednávající o nejrůznějších skupinách rostlin, publikace zaměřené na floristiku či kultivaci rostlin, odborné časopisy, atlasy, mapy apod. Ke konci roku 2016 má knihovna evidováno 5747 knižních publikací.

Knihovna je určena především pracovníkům botanické zahrady. Externím čtenářům se literatura půjčuje pouze prezenčně. Publikace jsou vedeny v programu KpWin SQL (KP SYS), do kterého mohou nahlížet všichni zaměstnanci botanické zahrady.

Dotazová služba

Dotazová služba je zájemcům k dispozici vždy v pondělí v čase od 10 do 16 hodin na telefonním čísle: 737 284 270 a na e-mailu: poradna@botanicka.cz. Na dotazy odpovídá kurátorka Jarmila Skružná. V roce 2016 zodpověděla více než 503 telefonických a e-mailových dotazů (stav k 1. 12. 2016). Převažovaly dotazy na určení rostlin, žádosti o pěstitelské rady, méně pak byly zastoupeny dotazy na akce v botanické zahradě.

Laboratoř

V laboratoři se zabýváme generativním i vegetativním množením vzácných a choulolistivých rostlin. Hlavní metodou je rozmnožování in vitro, kdy se mladé rostliny a jejich části pěstují na sterilních živných médiích. Takové podmínky umožňují rychlé a efektivní namnožení rostlinného materiálu, který je zcela prostý chorob. Navíc lze v těchto podmínkách překonat některé specifické fáze životního cyklu, kdy jsou rostliny velice choulostivé. Jedná se především o klíčení semen a růst mladých rostlinek orchidejí, které jsou v přirozených podmínkách závislé na houbovém symbiontu. V umělých podmínkách je pak mnohdy jedinou šancí nahradit houbu živným médiem v kultuře in vitro. Kromě výsevů ohrožených druhů orchidejí in vitro se zabýváme také množením kapradin výsevem spor, což se provádí v řízených podmínkách nebo sterilním výsevem in vitro. Rostliny jsou po dopěstování do vhodné velikosti přemístěny do expozic či pěstebního zázemí mimo laboratoř. Celkem bylo v roce 2016 převedeno z laboratoře do skleníku přes 100 kusů vzácných kapradin a přes 1000 kusů orchidejí k dalšímu pěstování.

Orchideje

Činnost laboratoře je úzce spjata s prací kurátorů a navazuje na jejich odbornou činnost. Z orchidejí, které byly v roce 2016 pěstovány v laboratoři, můžeme jmenovat rody: *Angraecum*, *Anoetochilus*, *Anguloa*, *Aspasia*, *Bulbophyllum*, *Cattleyopsis*, *Cattleya*,

Coelogyne, Cymbidium, Dimerandra, Dendrobium, Epidendrum, Eria, Erycina, Euanthe, Eulophia, Galeottia, Holcoglossum, Laelia, Lockhartia, Lycaste, Oeceoclades, Oncidium, Paphiopedilum, Paraphalenopsis, Phaius, Phalaenopsis, Pleione, Renanthera, Rhyncholaelia, Rhynchostylis, Sobralia, Sophronitis, Trias a *Vanda*. V roce 2016 k těmto rodům přibýly do kultivace *in vitro* ještě rody *Calopogon, Jacquinella, Liparis, Macodes, Trichopilia* a *Zygopetalum*. Z těchto 41 rodů se úspěšně podařilo převést do hrnkové kultury 22 rodů. U ostatních 19 rodů se pracuje metodika převodu.

Celkem je v laboratoři rozpracováno 127 druhů. Za úspěšné je možno považovat převody orchidejí z výsevů semen získaných z Venezuely v roce 2013, kdy

se podařilo všechny vyklíčené rody úspěšně převést do skleníkových podmínek. Ze semen získaných z Madagaskaru se podařilo kultivovat vzácné orchideje rodů *Eulophia* a *Oeceoclades*, u kterých byly provedeny úspěšné převody do skleníkových podmínek. Dalším rodem, který je úspěšně rozmnožován, je rod *Paphiopedilum* zahrnutý v příloze 1 mezinárodní úmluvy CITES. Jedná se o 17 druhů tohoto rodu: *P. barbatum, P. barbigerum* var. *sulivongii, P. callosum, P. delenatii, P. fairrieianum, P. glanduliferum, P. charlesworthii, P. kolopakingii, P. lawrenceanum, P. liemianum, P. mastersianum, P. micranthum* var. *eburneum, P. niveum, P. niveum* var. *alba, P. sanderianum, P. spicerianum* a *P. tranlienianum*. Z nich 8 druhů je řazeno v celosvětovém červeném

seznamu mezi druhy kriticky ohrožené, což znamená, že v přírodě už jich roste jen několik desítek až stovek na jedné až několika lokalitách.

Kapradiny

V roce 2016 se v laboratoři také úspěšně pokračovalo v množení a pěstování kapradin. Z rodů, které jsme množili, můžeme jmenovat: *Asplenium, Blechnum, Dryopteris, Elaphoglossum, Nephrolepis, Pleopeltis, Pyrrosia, Selligera* a *Thelypteris*. Mezi významnou a vzácnou sbírku *in vitro* a *ex vitro*, patří rod *Platyserium* se svými 17 druhy: *P. alcicorne, P. bifurcatum, P. bifurcatum* var. *veitchii, P. coronarium, P. elephantotis, P. ellisii, P. grande, P. holttumii, P. madagascariense,*

P. quadridichotomum, P. ridleyi, P. stemaria, P. superbum, P. vasei, P. wallichii, P. wandae a *P. willinckii*. Dalším rodem, který úspěšně množíme, je rod *Lecanopteris*.

Protože mnoho rodů kapradin se obtížně množí i v klasických řízených laboratorních podmínkách, zvolili jsme sterilní výsev *in vitro*. Úspěch jsme zaznamenali u rodů *Asplenium, Blechnum, Dryopteris, Nephrolepis, Pyrrosia* a *Selligera*.

Paphiopedilum venustum patří k nejpřísněji chráněným rostlinám zařazeným v CITES

Paphiopedilum praestans je rovněž jednou z nejpřísněji chráněných rostlin zařazených v CITES

Projekty financované Evropskou unií v rámci programu Erasmus+

KA2 – Botanical Garden: COME IN! VSTUPE! KOM IN! WEJDŹ! GYERE BE!

Autorky projektu: Jarmila Skružná,
Eva Novozámská
Realizační tým: Jarmila Skružná,
Eva Novozámská, Lenka Prokopová,
Klára Lorencová, Amálie Balaštíková
Doba trvání projektu: 1. 9. 2016 – 31. 8. 2019
Číslo grantu: 2016-1-CZ01-KA204-024004

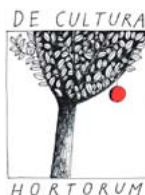
V roce 2016 jsme zaznamenali vynikající výsledek v grantovém řízení programu Erasmus+, tentokrát v klíčové aktivitě Strategická partnerství v oblasti vzdělávání dospělých se zásadními výstupy. Náš projekt byl přijat a podpořen částkou 255 602 eur. Našími partnerskými organizacemi jsou: Göteborgs botaniska trädgård, Švédsko; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Ogród Botaniczny, Polsko a Magyar Arborétumok és Botanikus kertek Szövetsége, Maďarsko. Tématem projektu je sdílení našich dlouholetých zkušeností na poli zpřístupňování botanických zahrad návštěvníkům se specifickými potřebami. Společně budeme pracovat na metodice práce s návštěvníky se specifickými potřebami v botanické zahradě a uspořádáme společnou výstavu pro všechny smysly, mezinárodní konferenci a každoroční mezinárodní setkání.

KA1 – „De cultura hortorum“.
Pěstujeme nejen rostliny, ale
kultivujeme i širokou veřejnost

Autorka a koordinátorka projektu:
Jarmila Skružná
Realizační tým: Jarmila Skružná,
Eva Novozámská, Dušan Foltýn
Doba trvání projektu: 1. 8. 2015 – 1. 8. 2017
Číslo grantu: 2015-1-CZ01-KA104-013528

V roce 2016 jsme díky finanční podpoře EU v rámci programu Erasmus+ ve výši 8490 eur mohli uskutečnit všechny plánované aktivity projektu „De cultura hortorum“. Pěstujeme nejen rostliny, ale kultivujeme i širokou veřejnost. Aktivity Botanické zahrady hl. m. Prahy na poli vzdělávání dospělých na modelovém příkladu zvyšování atraktivity sbírky léčivých rostlin.

Hlavním tématem projektu jsou klášterní zahrady, resp. rostliny v nich pěstované. Do projektu byly zahrnuty také mobility. Všechna partnerská pracoviště, která jsme měli v roce 2016 možnost navštívit, patří mezi prestižní evropské instituce mající jedinečné zkušenosti s tématem klášterních zahrad a rostlin v nich z různých úhlů pohledu.

1. mobilita: LWL – Landesmuseum
für Klosterkultur, Dalheim,
Německo
29. 5. – 3. 6. 2016

Kontaktní osoba: Dr. Helga Fabritius

Jedná se o špičkové evropské pracoviště věnující se klášterní kultuře. Expozice muzea zahrnují i klášterní zahrady, jimž je zde věnována velká pozornost především v oblasti vzdělávání. Velmi inspirativní byla muzejní expozice, která v roce 2011 získala cenu Reddot Design Award. Je to moderně pojatá interaktivní expozice přibližující život ve středověkém klášteře s využitím nejmodernější techniky, aniž by ztratila něco ze své autentičnosti.

2. mobilita: Agder naturmuseum
og botaniske hage, Kristiansand,
Norsko
28. 6. – 8. 7. 2016

Kontaktní osoba: Dr. Per Arvid Åsen

Studijní pobyt v botanické zahradě a přírodovědném muzeu přinesl účastníkům ideální kombinaci přírodovědných poznatků a kulturně-historických souvislostí. Je to pracoviště, které se jako jedno z mála v Evropě věnuje dlouhodobě historii klášterních zahrad a rostlin v nich pěstovaných. V rámci botanické zahrady účastníci mobility navštívili také tzv. millenium garden, zahradu, kde jsou pěstovány rostliny typické pro tuto oblast po více než 1000 let. Součástí mobility byl i botanický

průzkum několika vybraných klášterních lokalit (Halsnøy, Lyse, Hamar, Hovedoya atd.). Velmi přínosná byla také návštěva botanické zahrady v Oslu, která má velmi propracovanou expozici představující užité rostliny Vikingů.

3. mobilita: Háskóli Íslands,
fakulta historie a filozofie,
Reykjavík, Island
26. 7. – 4. 8. 2016

**Kontaktní osoba:
Dr. Steinunn Kristjánsdóttir**

Návštěva islandské univerzity byla plánována s ohledem na časové možnosti přijímající organizace. Během diskuse s kolegyní archeoložkou Dr. Steinunn Kristjánsdóttir vyplynula možnost další spolupráce, která by byla vynikající příležitostí ke komparaci vývoje klášterních lokalit ve střední a severní Evropě.

Studijní pobyt obsahoval mj. návštěvu významných klášterních lokalit s možností terénních botanických pozorování.

V rámci projektu se uskutečnily vzdělávací a diseminační aktivity

22. 2. Přednáška (Jarmila Skružná):
Introdukce mediteránních druhů
užitkových rostlin prostřednictvím
středověkých klášterních zahrad.
Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická
fakulta, Lednice na Moravě

16. 6. Tematický monitoring DZS na téma Společenská odpovědnost firem – prezentace mobilního projektu (Jarmila Skružná)

24. 9. Přednáška (J. Skružná společně s E. Novozámskou): Klášterní byliny a tradice plaského lékařství, Klášter Plasy

25. 9. Prezentace projektu pro evropské ředitele národních agentur programu Erasmus+ (english) – Jarmila Skružná a Eva Novozámská, Botanická zahrada hl. m. Prahy

2. 11. Přednáška (Jarmila Skružná): Středověké klášterní zahrady – obraz introdukce mediteránních druhů užitkových rostlin v dobových pramenech, LXII. symposium z historie farmacie

a veterinární medicíny „Příroda jako zdroj léčiv – historické aspekty“, 25. výročí zřízení Farmaceutické fakulty VFU

13. 12. Přednáška (J. Skružná společně s D. Foltýnem, včetně rostlinných ukázek): Islandské kláštery a svět klášterních zahrad, KTF UK Praha

Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor. Sdělení nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jeho obsahem. Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

.....
Angelica archangelica – Island, Hjalparfoss

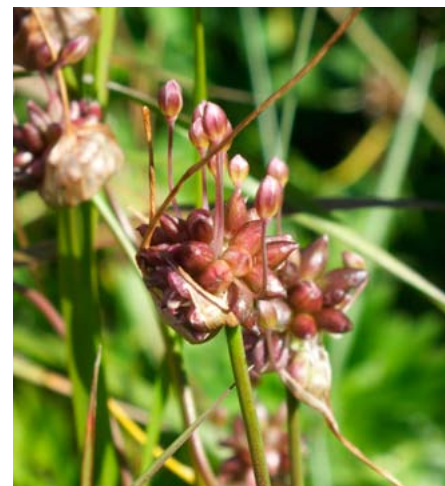
Projekty financované z jiných zdrojů

V roce 2016 jsme obdrželi grant od Nadačního fondu Avast na projekty, které budeme realizovat v průběhu roku 2017.

Díky částce 306 900 Kč od Nadačního fondu Avast bude moci zahrada aktualizovat navigační systém pro nevidomé návštěvníky. Zahrada bude obohacena o 6 zvětšených modelů plodů vybraných dřevin, které zvýší názornost jak pro nevidoucí, tak vidoucí návštěvníky. Dále částka přispěje k pokrytí nákladů na výstavu pro všechny smysly, která je zaměřena především na nevidomé návštěvníky a školy.

.....
Kristiansand, Norsko

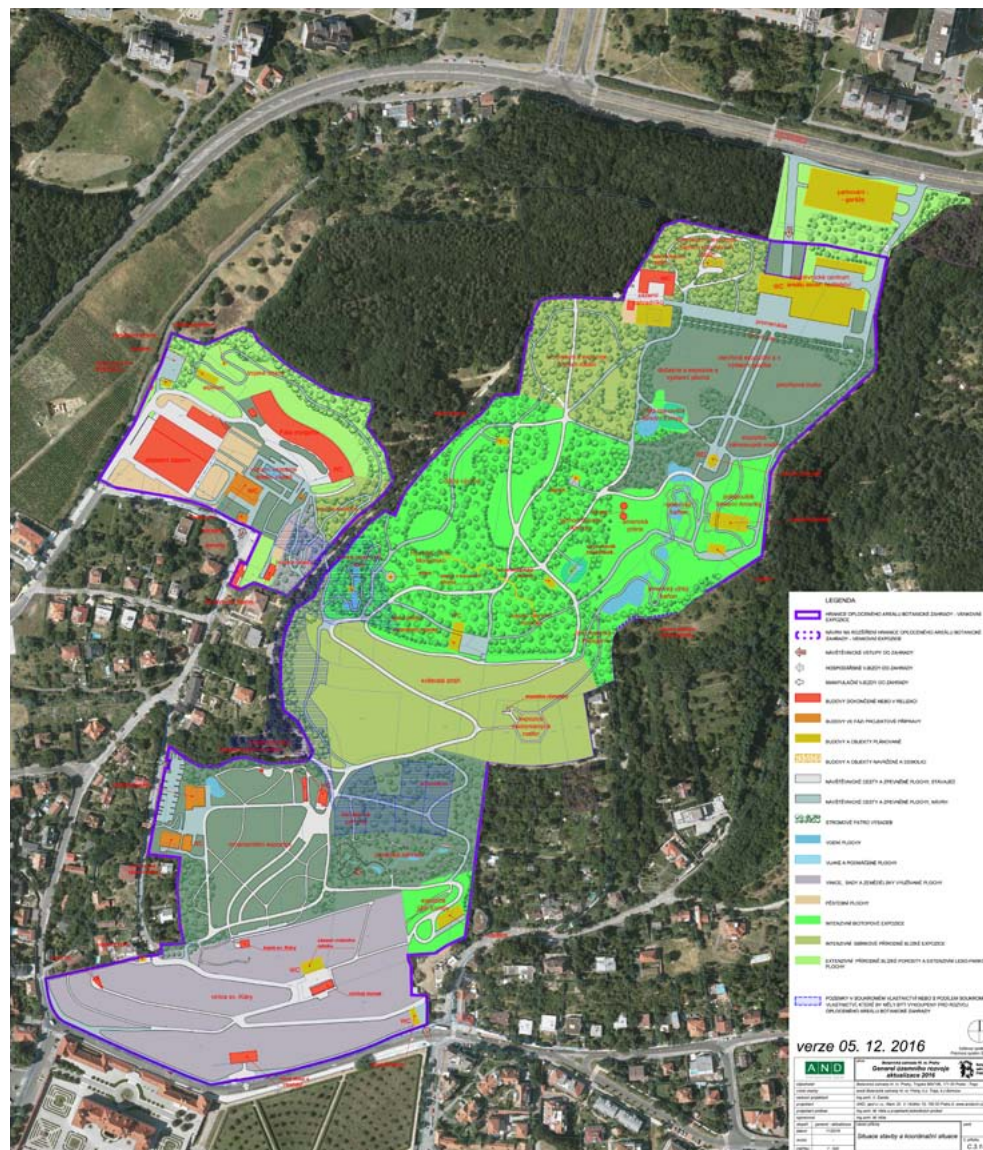
.....
Allium oleraceum

Společná fotografie s kolegy z Muzea klášterní kultury v Dalheimu, zleva I. Grabowsky, Ch. Wabinsky, E. Novozámská, H. Fabritius, J. Skružná, A. Bogel

Generel územního rozvoje BZ 2017–2027

Zásadní dokument pro rozvoj a koncepci botanické zahrady z roku 2011 prošel aktualizací. Došlo k upřesnění směru vývoje některých expozic (xerothermní společenstva Evropy, mokřady atd.), zakotveny byly myšlenky nových expozic i staveb (americký kaňon, pouště světa, vstupní objekt Sever atd.), aktualizovaly se cestní sítě.

Generel územního rozvoje zahrady pro roky 2017 až 2027

Stavby

Dřevěný altán

Jedná se o dřevostavbu, která bude sloužit návštěvníkům jako přístřešek za nepříznivého počasí, učebna uprostřed zahrady a v neposlední řadě zde najdou občerstvení a toalety. Jedná se o jednoduchý objekt skládající se ze dvou kvádrů. Větší z nich obsahuje prostor přednáškové místnosti, druhý zahrnuje vstupní prostor, toalety a zázemí. Jednoduchá hmota altánu je doplněna markýzou a terasami. Součástí stavby je i splašková kanalizační přípojka, vodovodní přípojka a elektropřípojka.

Dřevěný altán – vizualizace

Dřevěný altán – realizace

Důstojný nástup do botanické zahrady z Nádvoří ulice

Významnou stavbou během jara 2016 byl „Důstojný nástup do Botanické zahrady z Nádvoří ulice“. Účelem této stavby bylo zlepšení přístupu do Botanické zahrady z ulice Nádvoří. Byl vytvořen nový chodník vedoucí od vyústění „kozí stezky“ směrem k návštěvnickému vstupu. Součástí byla i úprava oplocení areálu botanické zahrady.

Důstojný nástup do botanické zahrady z Nádvoří ulice

Důstojný nástup do botanické zahrady z Nádvoří ulice

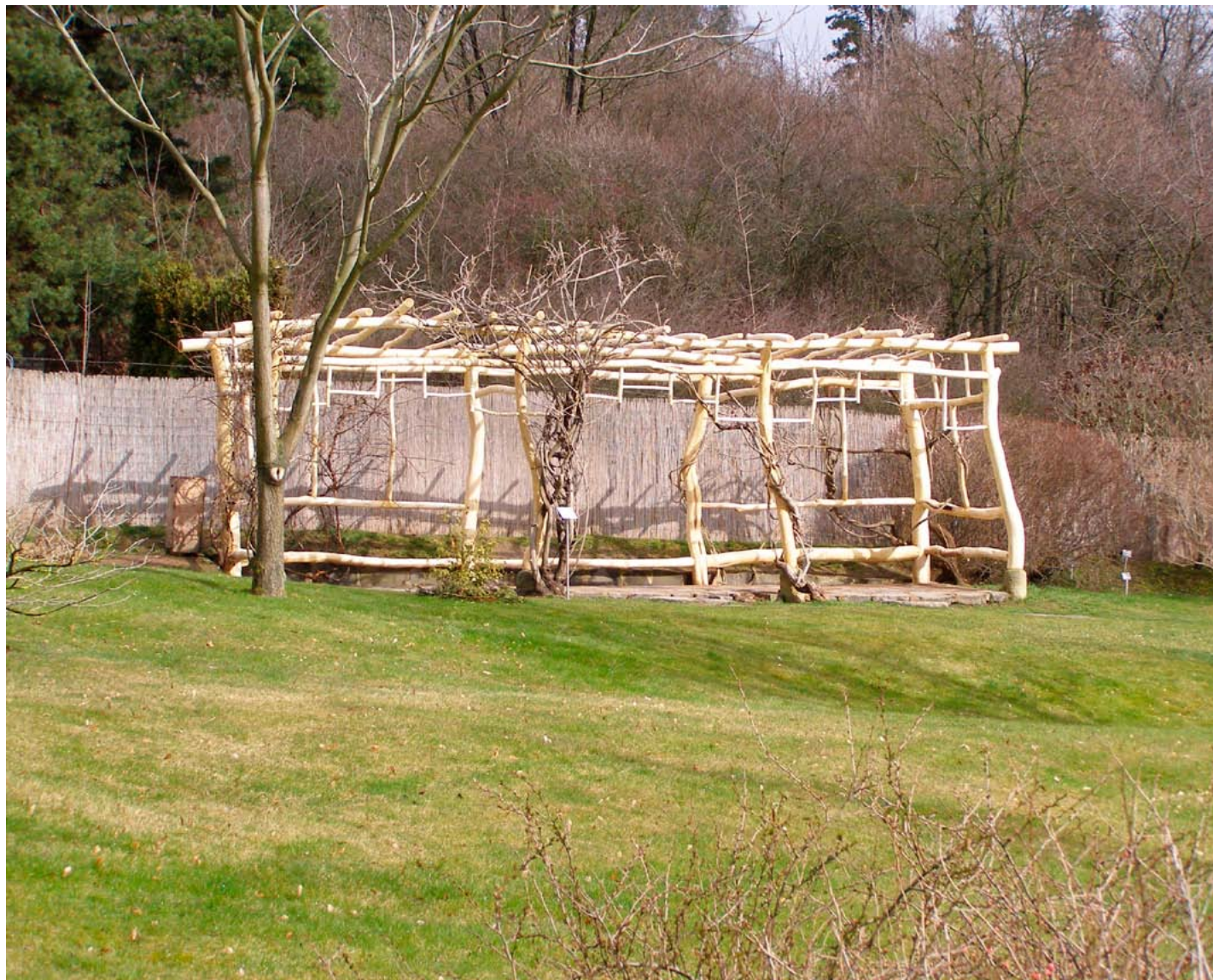
Expozice

Oprava pergoly v Japonské zahradě

Přírodní pergola z hrubě opracovaného dubu podlehla zubu času a váze ovíjejících se lián rodu *Wisteria*. Novou pergolu tvoří loupaná akátová kulatina spojovaná pouze pomocí dřevěných čepů bez jediného kusu kovu.

Budování nové pergoly v Japonské zahradě

Pergola v Japonské zahradě

Rozárium Parfuma

Každá zahrada by měla představit královnu květin – růži. Trojská botanická zahrada dosud kultivovala sbírku minirůží, pokryvných a botanických růží. Díky spolupráci s německou firmou Kordes jsme založili expozici věnovanou růžím, které okouzlují svou výraznou vůní.

Stavba rozária

Rozárium Parfuma

Edukační prvky v expozici Medonosných rostlin a včel

V roce 2015 byla dokončena cestní síť a stavba domečku včelaře. Instalace edukačních prvků završuje budování expozice a uvede ji do plného návštěvnického užívání. Edukační prvky hravou formou umožní pochopit vztahy mezi včelami, rostlinou a člověkem. Jedná se o prvky výstižně nazvané Opyluj květ, Napoj včelu, Malinoviště, Kláty, Zvaž, kolik medu včela vyrobí a další.

Patagonie

V botanické zahradě dosud chyběla expozice věnovaná mírnému klimatickému pásmu exotické jižní polokoule. Po dobré zkušenosti s kultivací rostlin *Araucaria araucana* jsme přistoupili k založení geografické expozice věnované jižní části Jižní Ameriky. V chráněném kaňonu byly vysazeny dřeviny rodů *Araucaria*, *Nothofagus*, *Buddleia*, *Berberis*.

Geografické celky – lesní biotopy

Pro další vývoj geografických expozic v odborné rovině je nutné zajistit genofondově kvalitní rostlinný materiál. Třítýdenní expedice vedená severozápadem USA posbírala rozsáhlou kolekci dřevin a bylin. Cestu zaštitilo velvyslanectví USA v ČR a podpořilo svou pomocí mnoho organizací správy chráněných území včetně Denver Botanic Gardens.

Návrh expozice Medonosných rostlin a včel

Expozice Medonosných rostlin a včel

Grand Teton NP – inspirace druhové skladby expozice Geografické celky

Svět sukulentů

V červnu roku 2015 expozici sukulentů z oblasti jižní Afriky a Ameriky slavnostně otevřeli velvyslanci Jihoafrické republiky, Peru a Mexika.

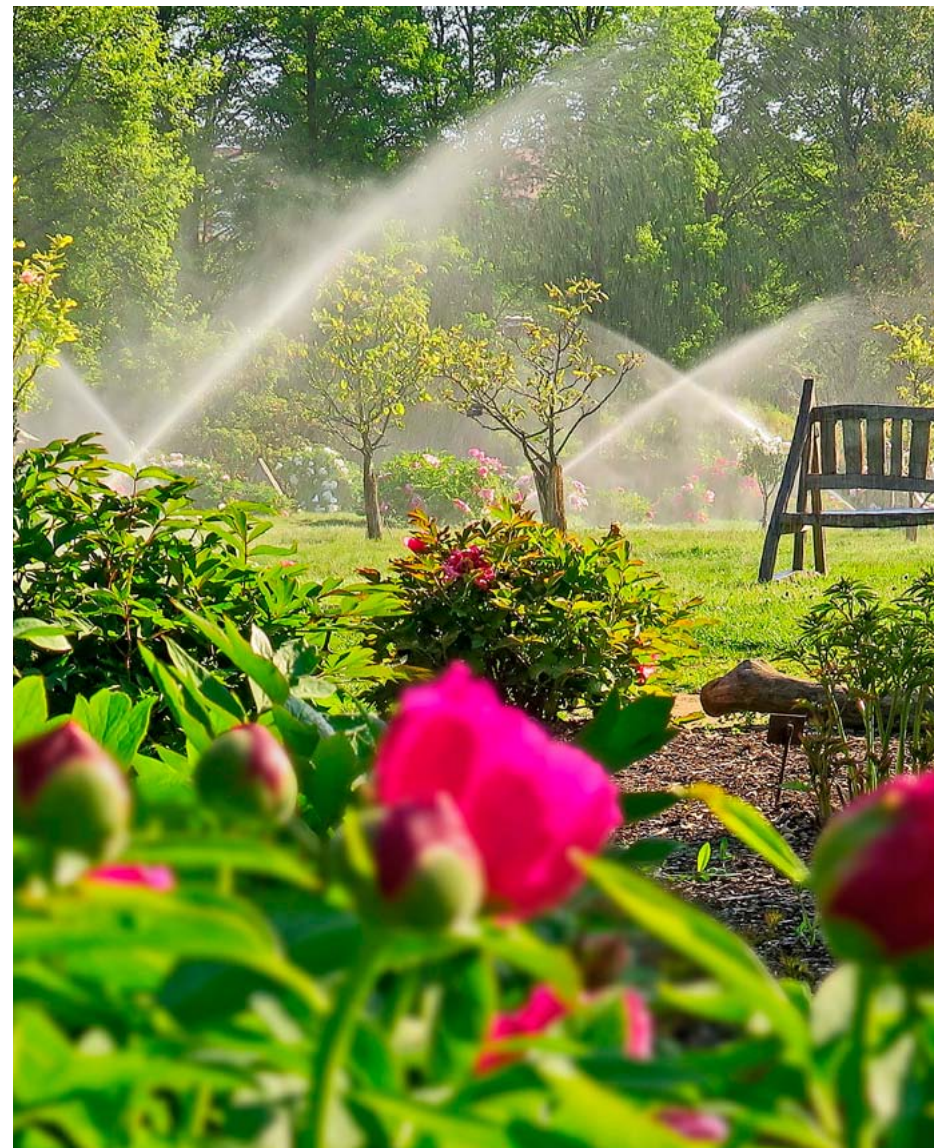
V roce 2016 probíhaly práce v dosud nepřístupné druhé polovině expozice. Vznikaly polopouštní biotopy z regionů států Argentina a Chile. Po vzoru geologického podloží přírodních lokalit jsme nainstalovali několik tun obřích pískovcových monolitů rudé a okrové barvy. Výsadby dokončíme k slavnostnímu otevření v červnu roku 2017.

Budování expozice Svět sukulentů (Argentina a Chile)

Závlahové systémy, 6. etapa – Pivoňková louka

Srážkově extrémně chudé léto roku 2015 a vysoká návštěvnost atraktivní expozice způsobily naprostou destrukci travníkových ploch. Složitě zadání závlahy trávníků s výjimkou skrápění v něm umístěné kolekce dřevitých pivoňek vyřešil systém automatické závlahy se 110 kusy výsuvných trysek.

Závlaha Pivoňkové louky
foto: Václav Hronek

Fata Morgana

Výstavní prostor pod terasou ve skleníku Fata Morgana

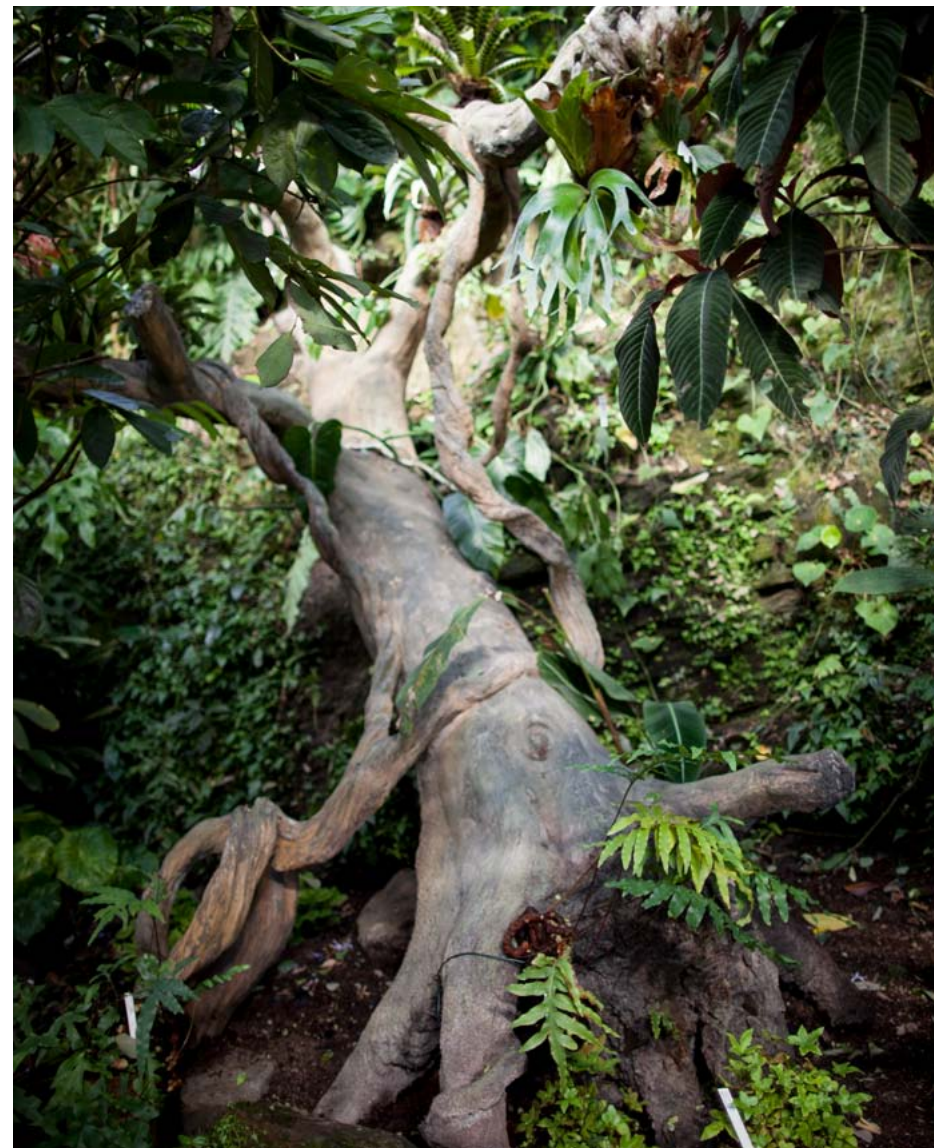
Na začátku roku proběhla v tropickém expozičním skleníku z důvodu zatékání do konstrukce velká rekonstrukce návštěvnické terasy v úrovni 2. nadzemního podlaží. Dále jsme obnovili povrchy v expozičním prostoru pod terasou včetně dodávky interiéru, v rámci které byly řešeny i obklady stěn kompaktními deskami a další interiérové úpravy.

Epifytní kmen u vodopádu

Ve skleníku Fata Morgana se nacházejí umělé epifytní kmeny, jejichž stav je v současnosti z důvodu stáří a klimatických podmínek již nevyhovující. Proto jsme přistoupili k jejich postupné obměně. První kmen je v oblasti u vodopádu. Pro zvýšení maximálního prožitku autentičnosti prováděli realizaci výtvarníci ve spolupráci se stavebními firmami řešícími betonové konstrukce v extrémních podmínkách. Nosnou konstrukcí je provařená ocelová konstrukce, na kterou byl nanesen modifikovaný beton. Ten byl následně výtvarně zbarven a patinován.

Výstavní prostor pod terasou ve skleníku Fata Morgana

Nový epifytní kmen u vodopádu ve skleníku Fata Morgana

Cestní síť

Z důvodu zvyšující se návštěvnosti venkovních expozic jsme pro návštěvníky zahrady zřídili nové cesty.

Významnou stavbou byla promenáda od severního samoobslužného vstupu. Ta řešila stabilizaci části pěších komunikací v severní části areálu vedoucí od samoobslužného vstupu kolem dětského hřiště až ke křižovatce u rozhledny. Tato cesta je osvětlena zemními pojezdovými svítidly. Na realizaci této cesty byl využit přetříděný materiál z deponie výkopku ze stavby skleníku Fata Morgana.

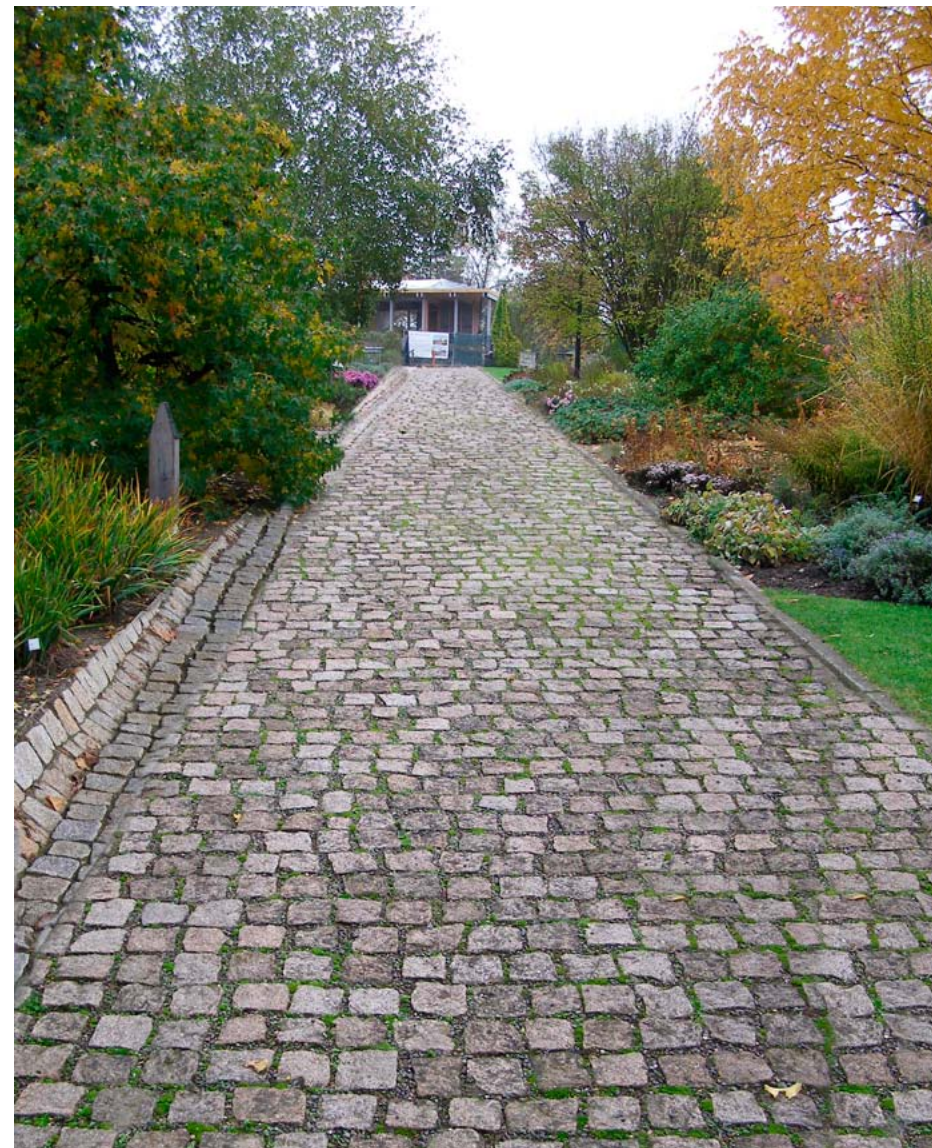
Jelikož se neustále snažíme prostředí a zázemí botanické zahrady zlepšovat a zpříjemňovat, započali jsme na konci roku 2016 dvě významné komunikační stavby. První z nich je páteřní komunikace Sever – Severoamerická polopoušť, která spojuje severní vstup do zahrady a expozici Severoamerická polopoušť. Současnou cestu z betonových panelů nahrazujeme novou z kamenné dlažby. Druhá stavba se nachází v Ornametální zahradě. Tato část zahrady je bezpochyby nejnavštěvovanější částí venkovních expozic. Každoročně zde pořádáme mnoho akcí a projde tudy několik tisíc návštěvníků. Původní betonový povrch nahrazujeme novým z kamenných kostek.

Promenáda od samoobslužného vchodu

Páteřní komunikace v Ornametální zahradě – původní stav

Páteřní komunikace v Ornametální zahradě – vizualizace

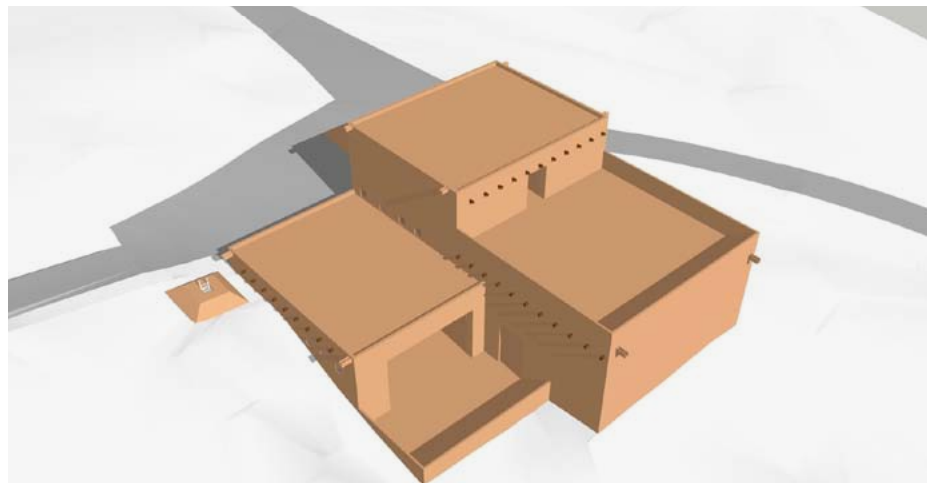
Co připravujeme

Pueblo

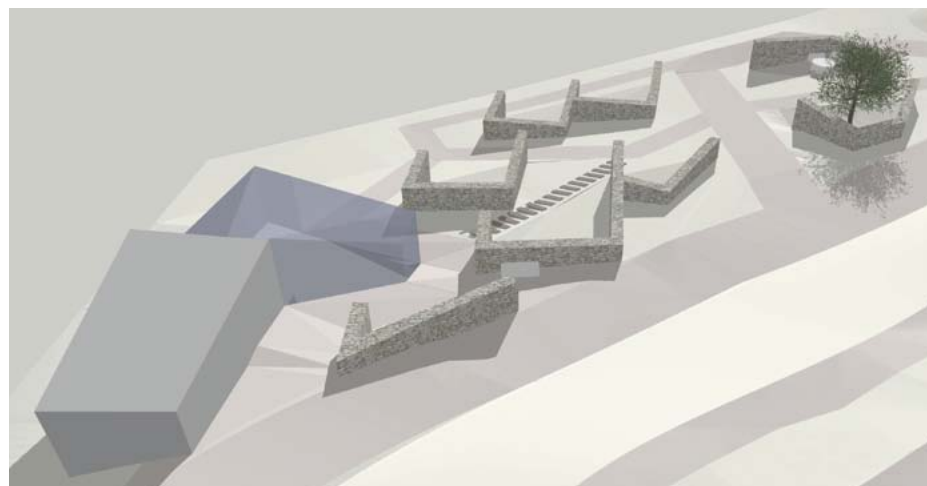
Po dlouholetém rozjímání nad podobou objektu informačních služeb v expozicích polopouští Severní Ameriky se nám letos podařilo zformovat představy do formy studie. Vzhled objektu se inspiruje indiánskými stavbami v představovaném biotopu. V roce 2017 plánujeme dokončit projektovou dokumentaci.

Mediterránní skleník

Mnoholetá expediční činnost a specializace zahrady na flóru Středomoří si vyžádala potřebu krytých expozic pro choulostivější druhy. Studie, která vznikla na sklonku roku, vychází z pěstebních a návštěvnických požadavků. Objekt navozuje atmosféru jihoevropských zemí. V roce 2017 plánujeme dokončit projektovou dokumentaci.

Pueblo – vizualizace

Mediterránní skleník – vizualizace

Epifytní kmen

Podobně jako v roce 2016 bychom rádi v dalším roce obohatili tropický interiér Faty Morgany o maketu odumřelého pralesního velikána s bohatým osazením epifytních rostlin. Studie řešila strom v těsné blízkosti jezírka v americké geografické části.

Epifytní kmen v lokalitě u jezera – vizualizace

Přemostění úvozu

Kontinuálnímu pohybu návštěvníků uvnitř areálu BZ brání veřejná komunikace „Úvoz“, která odděluje areál skleníku Fata Morgana od zbytku zahrady. V současné době musí návštěvník opustit areál botanické zahrady, aby do něj mohl znova vstoupit oklikou na jiném místě. Vybudování mostu výrazně zvýší komfort platících návštěvníků.

Přemostění úvozu – vizualizace

Návštěvnické centrum v Ornametální zahradě

BZ nyní nedisponuje kapacitním krytým prostorem pro pořádání výstav a přednášek. Taktéž zázemí pro zahradníky v jižní části zahrady dospělo po mnoha desetiletí k demolici. Dokončený projekt řeší chybějící prostory včetně občerstvení, WC a interního parkoviště.

Návštěvnické centrum v Ornametální zahradě – vizualizace

Mobilní toalety na vinici

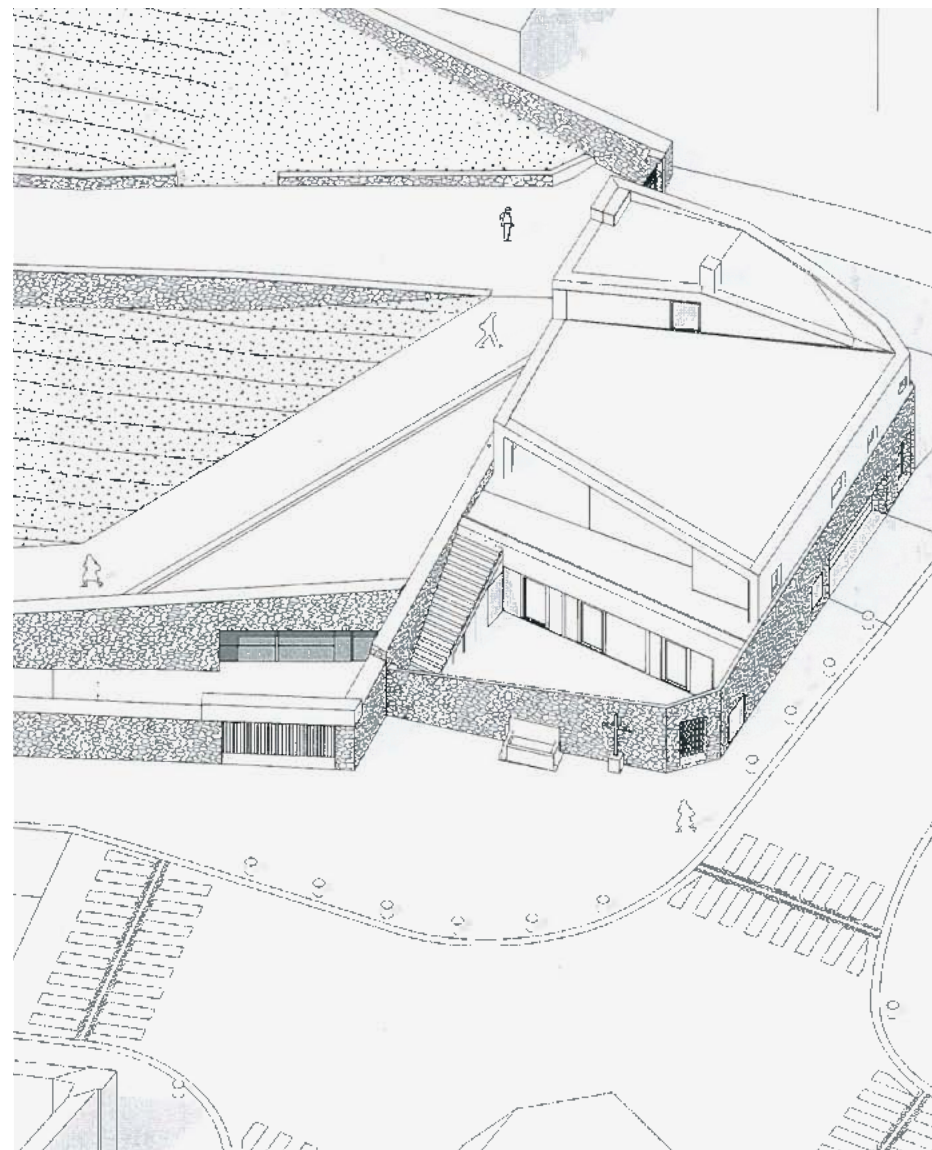
Z důvodu zvyšující se návštěvnosti ve vinici bylo třeba vyřešit důstojnější toalety. V současnosti se zde nacházejí TOI buňky, které jsou pro pokrytí potřeb nedostačující a zároveň nevzhledné pro toto prostředí. Botanická zahrada má v plánu do budoucna vybudovat zděné toalety. V tomto dočasném období řešíme důstojnější toalety formou mobilního sociálního kontejneru, který bude instalován za viničním domkem v roce 2017.

Mobilní toalety – vizualizace

Vstup z ulice Trojská, Na Kovárně

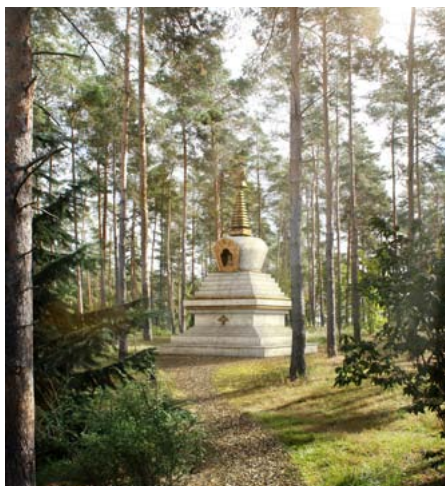
V souladu s generelem Botanické zahrady hl. m. Prahy bude vybudován nový vstup do areálu u křižovatky ulic Trojská a Pod Havránkou. Tento vstup umožní vstup do zahrady přímo od zastávky městské hromadné dopravy Kovárna. Součástí vstupního objektu budou pokladna a WC pro návštěvníky.

Vstup z ulice Trojská, Kovárna – studie předpokládané varianty

Stúpa

Jaký obraz se vybaví člověku při vyslovení slova Himálaj? Zasněžené vrcholky hor? Tibet a s ním i zbožná buddhistická zastavení v podobě drobných staveb, tzv. stúp? Díky nabídce Jeho Svatosti dalajlamy zprostředkované firmou Maitrea máme nyní zpracovanou vizi stavby v prostoru lesní geografické expozice Asie, sekce Himálaje. Doufáme, že ještě v průběhu roku 2017 dojde k zahájení stavby.

Buddhistická stúpa – vizualizace

Lesní stezka

Jak přiblížit návštěvníkům to, co se odehrává v lese, když z výše člověka jsou vidět jen kmeny stromů? Několik studií od různých autorů mělo za úkol najít nejlepší řešení. První rozvahy můžeme představit již letos. V roce 2017 bychom rádi rozvinuli jednu z nich do fáze prováděcí dokumentace.

Lesní stezka v korunách stromů – vizualizace

Lesní stezka v korunách stromů – vizualizace

Marketing a Public Relations

6

Shrnutí sezony z hlediska marketingu a Public Relations

Celkově v roce 2016 botanickou zahradou prošlo **318 805 návštěvníků**. V porovnání s rokem 2015 došlo k navýšení o 975 návštěvníků.

Botanická zahrada hl. m. Prahy má nejvyšší návštěvnost ze všech botanických zahrad v České republice (nepočítáme-li sloučenou zoo a botanickou zahradu v Plzni, kde většinu návštěvníků tvoří zájemci o zvířata). Na návštěvnost botanické zahrady má vliv mnoho aspektů, jako je sezonnost, konání akcí pro veřejnost a zejména počasí. Jako příklad lze uvést nezvyklé tropické teploty v době konání vinobraní a také velmi deštivý říjen, což byly faktory, které se negativně podepsaly na návštěvnosti v těchto měsících.

Mezi návštěvníky patří k velmi oblíbeným krátkodobé eventy. Bez jejich pořádání se zahrada ani v budoucnu neobejde. Budeme je organizovat i nadále a zaměříme se termínově především na období od listopadu do března, které je nyní z hlediska návštěvnosti nejméně úspěšné. Chceme se soustředit zejména na zkvalitnění a zatraktivnění těchto akcí, a to mimo jiné využitím interaktivních prvků.

Zahrada své aktivity cílí nejen na běžné návštěvníky, rozsáhlá je i nabídka pro osoby se specifickými potřebami, a to od specializovaných výstav pro zrakově postižené až po možnost objednat si průvodce, který je schopen přiblížit expozici rovněž zrakově postiženým či jinak handicapovaným návštěvníkům.

V pokladnách skleníku Fata Morgana, u vstupu Jih a Sever jsou k dispozici k zapůjčení invalidní vozíky. Botanická zahrada v roce 2016 vydala speciální výroční zprávu věnovanou dvacetileté práci pro návštěvníky se specifickými potřebami, kterou slavnostně pokřtil nevidomý senátor Milan Pešák.

V roce 2014 vyhlásila zahrada u příležitosti 45. výročí založení výběrové řízení na nové logo a vizuální styl. Na přelomu let 2014 a 2015 vznikl grafický manuál a v březnu roku 2015 jsme zahájili výměnu loga a rebranding. V roce 2016 jsme dále pracovali na tom, aby se nové logo botanické zahrady zapsalo ještě hlouběji do povědomí veřejnosti. Součástí květinové kampaně se stalo i logo vyskládané z orchidejí. Také ostatní kampaně, které propagovaly zajímavé akce, plně korespondovaly s novým grafickým manuálem.

Nový vizuální styl zahrady je patrný na propagačních předmětech, jimiž se botanická zahrada může pochlubit. Bohužel v současnosti disponujeme jen jediným prodejním místem. Magnetky, klíčenky, trička pro celou rodinu, papírové tašky, kalendáře s pohledy motýlů je možné zakoupit v otvírací době pouze ve vstupní hale skleníku Fata Morgana. To do značné míry negativně ovlivňuje prodej těchto předmětů veřejnosti.

Nástěnný kalendář na rok 2017, který jsme vytvořili z fotografií návštěvníků, se začal prodávat v říjnu. Zcela poprvé jsme z jeho fotografií uspořádali venkovní výstavu umístěnou v expozici Stráň.

Pokud jde o tištěné informační materiály, i zde úspěšně propagujeme nový vizuální styl. V roce 2016 jsme škálu letáků rozšířili o tištěnou nabídku programů pro pedagogy, anglickou a ruskou verzi obecného letáku o venkovních expozicích a skleníku Fata Morgana. Veškeré tištěné materiály tak svým jednotným vzhledem korespondují.

Botanické zahradě se v roce 2016 podařilo navázat nová partnerství. Se společností Forestina jsme zahájili spolupráci v rámci výstavy orchidejí a s Pražskou energetikou, a. s., během výstavy bonsají. Obnovili jsme

také partnerství s hotelem Absolutum, který nám zajišťuje komfortní ubytování především zahraničních návštěv.

Nadále je naším cílem zvyšovat návštěvnost botanické zahrady bez ohledu na roční období, zatraktivnit botanickou zahradu tvorbou programů pro jednotlivé cílové skupiny a budovat celkově pozitivní image.

Kalendář Zahrada vašima očima

Návštěvnost

Návštěvnost Botanické zahrady hl. m. Prahy

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Leden	1 337	14 657	5 193	4 945	8 059	5 530	5 215	5 450	5 296	4 999	5 267	3 644	5 834
Únor	1 052	6 813	4 980	27 709	9 367	22 085	9 543	7 873	17 435	5 117	5 095	4 343	9 391
Březen	1 116	16 657	18 701	7 837	36 623	24 483	35 160	23 328	19 675	24 958	17 894	18 800	37 886
Duben	16 276	74 622	67 721	84 816	72 909	56 733	55 093	84 902	73 406	51 677	67 507	78 902	65 558
Květen	23 625	48 239	47 243	46 790	58 313	41 257	32 201	32 149	38 560	63 815	59 575	65 555	59 848
Červen	57 726	24 333	26 470	21 296	31 492	24 003	31 362	19 057	19 451	25 140	32 660	29 849	24 186
Červenec	48 938	22 009	22 041	26 869	17 619	22 817	15 828	22 526	12 043	23 870	21 852	23 056	27 044
Srpen	46 716	28 005	39 667	26 554	24 888	18 480	20 291	21 985	22 987	23 435	29 282	22 995	26 167
Září	36 954	31 076	45 838	27 809	23 324	32 723	29 840	33 519	34 818	29 038	25 676	31 292	29 476
Říjen	23 236	23 552	19 657	16 352	13 518	12 554	15 223	17 852	14 914	28 392	26 798	27 902	21 988
Listopad	13 458	8 423	8 019	9 492	4 574	8 474	7 171	6 931	6 427	6 099	4 607	5 215	5 711
Prosinec	13 619	2 314	6 194	9 391	3 766	6 871	6 277	5 644	6 358	5 990	4 987	6 277	5 716
CELKEM	284 053	300 700	311 724	309 860	304 452	276 010	263 204	281 216	271 370	292 530	301 200	317 830	318 805
Fata Morgana	–	–	–	–	–	–	115 756	117 342	91 388	106 743	109 459	115 078	108 434
Venkovní expozice	–	–	–	–	–	–	147 448	163 874	179 847	185 787	191 741	202 752	210 371

Trojská karta
Garden Pass

Trojská karta

Již desátým rokem mohli návštěvníci Trojské kotliny zakoupit tzv. Trojskou kartu. Jedná se o zvýhodněnou společnou vstupenku do Botanické zahrady hl. m. Prahy, Zoologické zahrady hl. m. Prahy a Zámku Troja. Trojská karta je v prodeji v pokladnách všech tří institucí. Držitel Trojské karty je oprávněn k jednomu vstupu do všech tří areálů (v botanické zahradě do skleníku Fata Morgana i do venkovních expozic). Vstupy nemusí být uskutečněny v jeden den. Každoročně karta platí od 1. dubna do 30. září.

V Zoologické zahradě hl. m. Prahy bylo prodáno 3621 Trojských karet, v Botanické zahradě hl. m. Prahy 2286 a v pokladně Trojského zámku 1902 kusů, což představuje zhruba 14% nárůst oproti roku 2015.

Dospělí	300 Kč
Děti	170 Kč
Rodinné vstupné (2 dospělí a 2 děti nad 6 let)	830 Kč

Navštivte Troju výhodně!
1. 4. – 30. 9. 2016
Již 10 let můžete s Trojskou kartou vstoupit do říše rostlin, zvířat i umění za výhodnou cenu!

TROJSKÁ KARTA

	VSTUPNÉ
DOSPĚLÍ	300 Kč
DĚTI	170 Kč
RODINA (2 dospělí a 2 děti nad 6 let)	830 Kč

Trojská karta je zvýhodněná společná vstupenka do Botanické zahrady, Zoologické zahrady a Zámku Troja. Je v prodeji v pokladnách všech tří institucí. Svého držitele opravňuje k jednomu vstupu do všech tří areálů (v Botanické zahradě do tropického skleníku Fata Morgana i na venkovní expozice). Vstupy nemusí být uskutečněny v jeden den – karta je platná od pátku 1. 4. do pátku 30. 9. 2016. Žádné další slevy nemohou být uplatňovány.

Důležité upozornění: Zoo Praha a venkovní expozice Botanické zahrady jsou otevřeny denně, Zámek Troja a skleník Fata Morgana mají v pondělí zavřeno.

www.trojskakarta.cz

Trojská karta

Garden Pass

Druhým rokem mohli milovníci zeleně v Praze zakoupit tzv. Garden Pass. Jedná se o zvýhodněnou společnou vstupenku do Průhonického parku, Botanické zahrady hl. m. Prahy a Dendrologické zahrady v Průhonicích. Držitele opravňuje k jednomu vstupu do všech tří areálů (v botanické zahradě do skleníku Fata Morgana i do venkovních expozic). Vstupy nemusí být uskutečněny v jeden den. Karta platila od 1. dubna do 31. října 2016. V botanické zahradě bylo v roce 2016 zakoupeno celkem 277 vstupenek Garden Pass.

Garden Pass

Základní vstupenka	230 Kč
Zvýhodněná vstupenka	120 Kč
Rodinná vstupenka	600 Kč

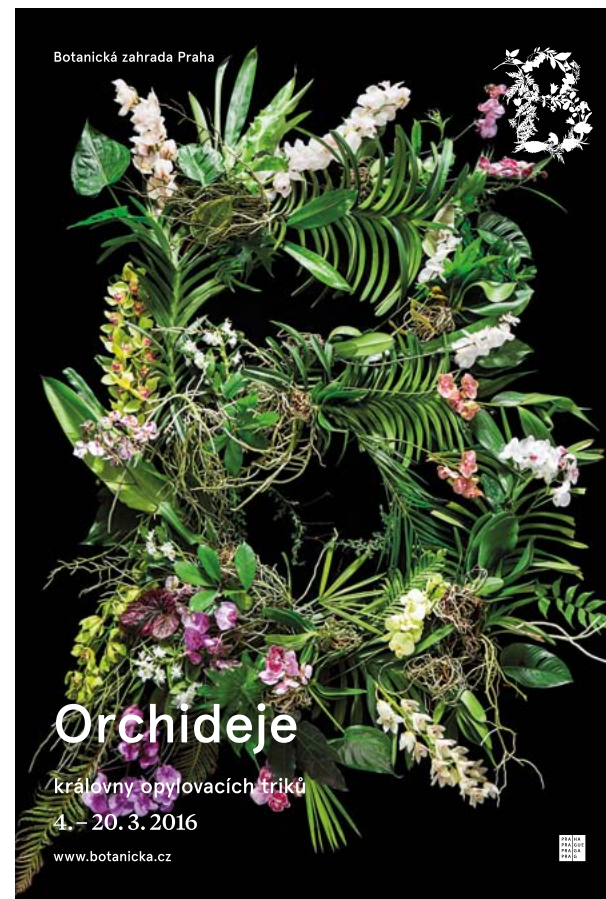

Garden Pass

Reklamní kampaně

CLV Džungle, která nespí
Kampaň realizována v lednu 2016

CLV Orchideje
Kampaň realizována v únoru 2016

CLV Lehkost motýlích křídel
Kampaň realizována v březnu 2016

CLV Bonsaje
Kampaň realizována v dubnu 2016

CLV Piknik v Troji!
Kampaň realizována v květnu 2016

CLV Středomoří křížem krážem
Kampaň realizována v červnu 2016

CLV Babí léto v Troji!
Kampaň realizována v červenci 2016

CLV Pestrobarevný podzim v Troji!
Kampaň realizována v srpnu 2016

CLV Rostlinné příbytky pro mravence
Kampaň realizována v září 2016

Ukázka propagačních bannerů a posterů instalovaných v pražském metru

Ukázka propagačních bannerů a posterů instalovaných v pražských tramvajích

Akce pro veřejnost

Džungle, která nespí

8. 1. – 20. 3.

Skleník Fata Morgana

Tropický skleník Fata Morgana se pro návštěvníky opět otevřel po setmění. Dospělí i děti zažili cestu kolem světa, kdy se skleníkem ozývalo kuňkání drobných žabek bezblanek. Ty je možné zaslechnout pouze po setmění. Atmosféru dokreslilo i osvětlení a všichni návštěvníci si odnesli množství informací o životě tropických rostlin. Pro romanticky naladěné a zamilované návštěvníky botanická zahrada připravila nevšední valentýnské provázání, kdy nabídla k ochutnání víno z vinice sv. Kláry a dámy obdarovala květinou. V roce 2016 setmělým skleníkem prošlo 1583 návštěvníků a 60 lidí se zúčastnilo Valentýnského nočního provázání.

Přednáškový cyklus

14. 1. – 7. 4.

Výstavní sál

Celkem 13 přednášek se uskutečnilo v tradičním období, z toho většina byla tematicky věnována akcím pořádaným v roce 2016 v naší botanické zahradě, zbytek byl zaměřen na dalekou cizinu. Mezi přednášejícími byli 4 externisté: D. Fetterová, J. Tlustý, J. Dušek, M. Klapka, botanickou zahradu reprezentovali: E. Chvosta, P. Hanzelka, P. Horáček, T. Vencálek, V. Rybka, J. Ponert, K. Lorencová, J. Skružná, P. Sekerka, J. Škopek. Přednáškový cyklus je tradiční akcí botanické zahrady a opět se ho účastnili jak skalní příznivci, tak ti, kteří přišli cíleně na konkrétní téma. Ani navýšení vstupného neovlivnilo oblíbenost

této akce, přednášky si vyslechlo celkem 299 posluchačů, což je oproti roku 2015 o 13 více.

Mistři pěvci našich zahrad

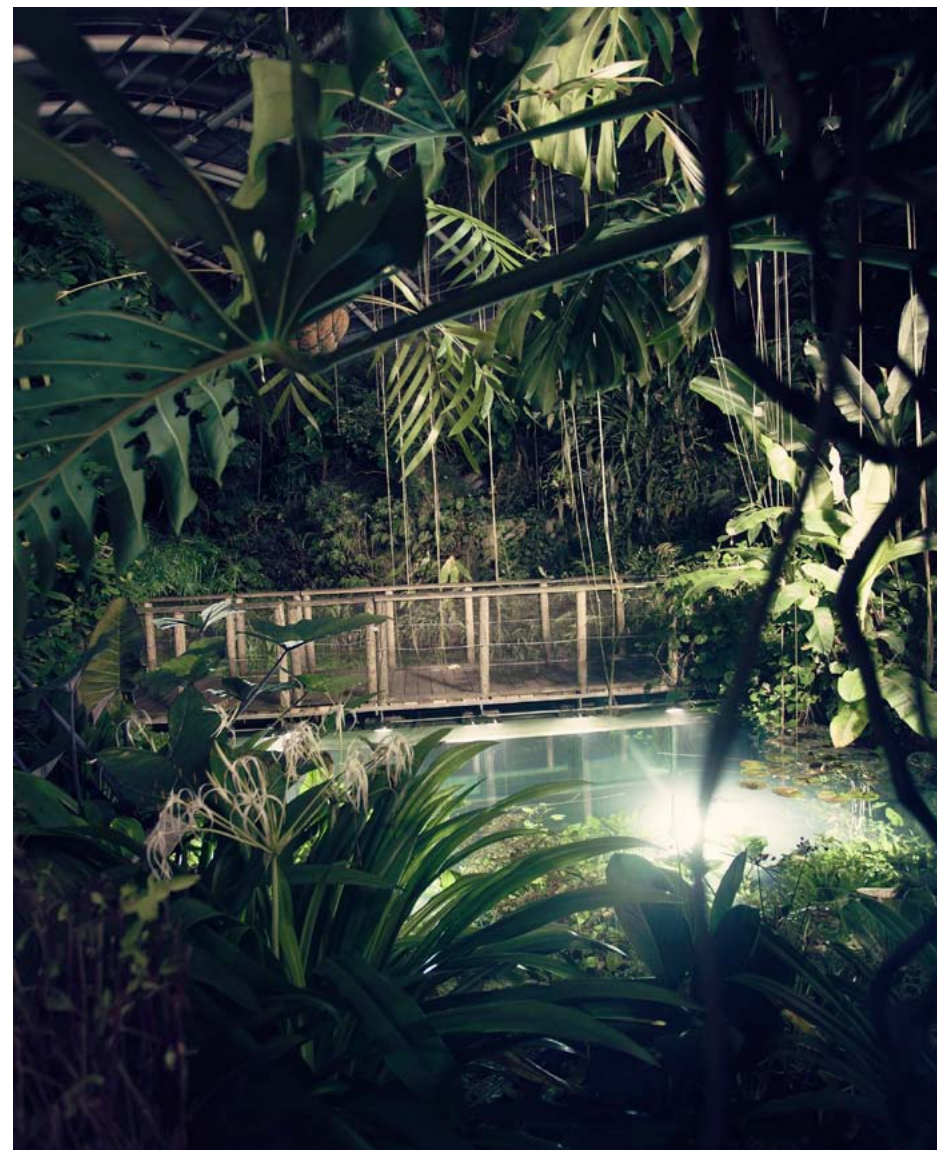
23. 1. – 28. 2.

Ornamentální zahrada, výstavní sál

Na již desáté výstavě se návštěvníci seznámili se zpěvem těch nejuznávanějších zpěváků z řádu pěvců. Vybráni byli obyvatelé našich zahrad, kromě proslulého slavíka obecného bylo možno naslouchat i méně známému sedmihlásku hajnímu, pěnkavě obecné, pěnici černohlavé a z pražských zahrad mizejícímu drozdu zpěvnému. Zvukový průvodce zaujal jak běžného návštěvníka, tak i děti, které výstavou provázeli naši školení průvodci.

Mistři pěvci našich zahrad

Džungle, která nespí

Orchideje 4. 3. – 20. 3.

Skleník Fata Morgana, zásobní skleník, výstavní sál

Během oblíbené výstavy orchidejí, kterou zahájila topmodelka Simona Krainová, mohli návštěvníci obdivovat velkokvěté barevné hybridy i jemné kvítky přírodních druhů orchidejí. Odhalili jsme některá tajemství jedné z nejrozsáhlejších čeledí rostlinné říše a prozradili rafinované způsoby, jakými orchideje lákají své opylovače. Tentokrát byla výstava obohacena spoluprací s Českou zahradnickou akademií Mělník. Žáci třetího ročníku pod vedením mistrové si pro návštěvníky připravili různé zajímavé a neotřelé vazby tropických rostlin a orchidejí. Výstava fotografií přiblížila to, jak aranžmá vznikala, a nápady mladých floristů. Ve výstavním sále byla pro návštěvníky připravena autorská výstava fotografií orchidejí od Jana Ponerta.

Zájemci si mohli orchideje i jiné tropické rostliny zakoupit v chodbě zásobního skleníku v administrativní budově. O prodej rostlin se postaral pan Radek Kacerovský a jeho společnost Pokojovky.cz. Nechyběla ani oblíbená čajovna U Cesty.

Pro velký zájem o nádherné květy orchidejí byla po dobu výstavy prodloužena otevírací doba do 18 hodin. Výstavu orchidejí v roce 2016 navštívilo 18 014 návštěvníků, což je zhruba o 7500 osob více než v roce 2015.

Procházky zahradou s odborníkem 17. 3. – 31. 11.

Skleník Fata Morgana, venkovní expozice

Kurátoři sbírek botanické zahrady nabídlí 22 provázení po celém areálu, při kterých se návštěvníci mohli dozvědět zajímavosti o jednotlivých sbírkách. Každé roční období nabízí jiný pohled na stromy, letničky, trvalky, sukulenty, vinnou révu, vodní rostliny, léčivé rostliny, kosatce nebo užitkové rostliny ve skleníku Fata Morgana.

Jarní jarmark 19. 3. – 20. 3.

Severní část botanické zahrady

Na první jarní víkend jsme připravili jarmark spojený s dětskými dílnami. Každý se mohl naučit plést pomlázku a vytvořit si malé dárky.

Formou stánkového prodeje jsme nabídli již tradiční sortiment, jako dobroty z pekárny, voňavé koření a kořenící směsi bez glutamátů, léčivé čaje, medovinu na zahřátí, výrobky z pediku, bižuterii, malované kachle a magnety. Nechybělo ani víno z vinice sv. Kláry a chutné občerstvení.

Příběhy české přírody (projekt Beleco) 21. 3. – 30. 4.

Stráň

V české přírodě se každý den odehrávají neopakovatelné příběhy. Dramata, komedie, detektivky, záhady... Často v nich hraje důležitou roli člověk. Ve spolupráci s odbornou organizací Beleco a za podpory grantu z Islandu, Lichtenštejnska a Norska uspořádala botanická zahrada výstavu fotografií, která nabídla výjimečné pohledy na českou přírodu a krajinu prostřednictvím osmi populárně-naučných příběhů. Na výstavě byla k vidění také díla předních českých fotografů Ondřeje Prosického a Pavla Radosty.

Fotografické kurzy

Fotofata s fotografen Topi Pigulou

Venkovní expozice, skleník Fata Morgana

Již 5. ročník oblíbeného fotokurzu známého fotografa Topiho Piguly nabídl tentokrát zájemcům sedm seminářů, ze kterých vzniklo mnoho krásných snímků.

Fotografický kurz s Ondřejem Prosickým

Skleník Fata Morgana

Další kurz pro fotoamatéry nabídl známý fotograf Ondřej Prosický.

Květinové jaro jaro 2016

V rámci této akce prezentovala botanická zahrada právě kvetoucí sbírky rostlin: Epiphyllum - velikonoční kaktusy, Africké fialky, Muškátová burza.

Epiphyllum – velikonoční kaktusy duben 2016

Skleník Fata Morgana

Ve skleníku Fata Morgana vykvetlo v průběhu dubna několik desítek velikonočních kaktusů.

Podruhé botanická zahrada představila návštěvníkům tyto pozoruhodné rostliny s velkou škálou barevných květů.

Africké fialky 10. 5. – 22. 5.

Skleník Fata Morgana

Součástí květinového jara byla ve skleníku Fata Morgana i přehlídka afrických fialek, které předcházela burza fialek. V sukulentní části skleníku si mohli milovníci těchto nenáročných rostlin prohlédnout barevnou škálu květů i zajímavé listy. Pod terasou v tropické části skleníku byly vystaveny i zajímavé kultivary rodu *Streptocarpus*, stále častěji pěstované příbuzné afrických fialek. Ve vestibulu skleníku probíhal prodej rostlinek, rostlinných řízků a poradenská činnost.

Orchideje

Jarní jarmark

Fotofata – autor Vaclav Zdráhal

Muškatová burza

27. 5. – 29. 5.

Venkovní expozice

Ve spolupráci s SZO ČZS Pelargonie se opět uskutečnila burza muškátů. Sběratelsky velmi zajímavá a navštěvovaná akce byla doplněna prodejem pěstebních přebytků z botanické zahrady. Spolu s nákupem se všem dostalo i odborných pěstitelských rad.

Lehkost motýlích křídel

5. 4. – 8. 5.

Skleník Fata Morgana

I v letošním roce se mohli návštěvníci těšit na výstavu něžných tropických krasavic ve skleníku Fata Morgana. Největším zážitkem je sledování líhnutí motýlů z kulek, které pocházejí z motýlí farmy v anglickém Stratfordu nad Avonou. Návštěvníci měli možnost sledovat, jak na svět přicházejí otakárci, babočky, noční martináči a mnohé další druhy.

Součástí výstavy byla prezentace občanského sdružení Debra, kterou přišla podpořit jeho patronka Jitka Čvančarová a fotograf Robert Vano. Vedle vystavených fotografií motýlů bylo možno zhlédnout černobílé fotografie lidí postižených nemocí motýlích křídel.

Mateřská školka Motýlek jako každý rok pomohla výstavu zahájit.

O víkendech se mohli návštěvníci občerstvit v Čajovně U Cesty a koupit

drobné dárky z chráněné dílny GATEBO a občanského sdružení DUHA.

Nejen chlebem živ je člověk aneb z obilného pole na náš stůl – výstava pro všechny smysly

16. 4. – 1. 5.

Výstavní sál

Jubilejní dvacátá výstava pro všechny smysly seznámila nejen zrakově postižené návštěvníky s cestou, kterou musel projít chleba, než se dostal na náš stůl. Návštěvníci tak mohli obdivovat známé i méně známé druhy obilovin, sáhnout si na různé náradí, které se používá při pěstování obilovin a také při jejich zpracování. Kromě možnosti dotyku u všech exponátů byla připravena i ochutnávka chleba, kvásku, kdo chtěl, mohl si zkusit mletí na zrnотёрce. Exponáty zapůjčilo Polabské národopisné muzeum v Přerově nad Labem a Petr Herynek.

Poděkování patří také Spolku archaických nadšenců, který nám s velkou slevou poskytl fotografie některých obilovin. Velké poděkování náleží Výzkumnému ústavu rostlinné výroby, v. v. i., který nám daroval známé i méně známé druhy obilovin, a v neposlední řadě rovněž Zámecké pekárny, která věnovala na vernisáž výstavy i po celou dobu trvání expozice chutné pečivo.

Stejně jako ty předchozí doprovodil i letošní ročník výstavy zvukový průvodce

zhotovený J. Litošem a M. Urbanovou, pozvánka L. Martiškové, popisky v Braillově písmu. Výstavu jsme pořádali ve spolupráci s RNDr. Ivou Vilhumovou a střediskem ELSA pro podporu studentů se specifickými potřebami, ČVUT v Praze. Hmatová výstava patří mezi stálíce akcí botanické zahrady a je hojně navštěvována nejen školami a zrakově postiženými, ale každoročně i běžnými návštěvníky, kteří zavítají do výstavního sálu. Zhlédlo ji 1739 návštěvníků, z toho 51 nevidomých. Již teď známe téma dvacátého prvního ročníku, který bude věnován motýlům.

1. máj – lásky čas

1. 5.

Ornamentální a Japonská zahrada

Krásné slunečné počasí a bohatý program přilákal návštěvníky všech věkových kategorií na romantickou akci v prvomájovém odpoledni. V jarní zahradě si mohli prožít velmi netradiční divadelní představení Romeo a Julie pod širým nebem. Recitace Máchova Máje pod rozkvetlými stromy v podání české zpěvačky Jitky Vrbové a moderátorů Českého rozhlasu Roberta Tamchyny a Milana Schmidta okouzila zejména starší účastníky.

Kdo chtěl, měl příležitost poprvé si vyzkoušet Láskyplný aromakváz – čichovou hru pro celou rodinu v magickém prostředí Japonské zahrady. Ti, kteří měli v příjmení název květiny, měli vstup do zahrady zdarma. Každý, kdo přišel v zajímavém prvomájovém kostýmu, dostal malou

odměnu a mohl se vyfotit ve fotobudce společnosti VODAFONE a odnést si pořízený snímek domů. K občerstvení jako obvykle přispělo chutné pečivo od Zámecké pekárny a různé druhy polévek od Polífkárny. Zážitky z pěkného odpoledne završila také možnost nákupu nejen romantické literatury z antikvariátu nebo milého zboží Lucky Martiškové či vůně do bytu. Po celou dobu bylo možné naaranžovat si jednoduchou kytičku z kvetoucích rostlin botanické zahrady, vyrobit si srdíčko z přírodních materiálů nebo si pomalovat kamínky.

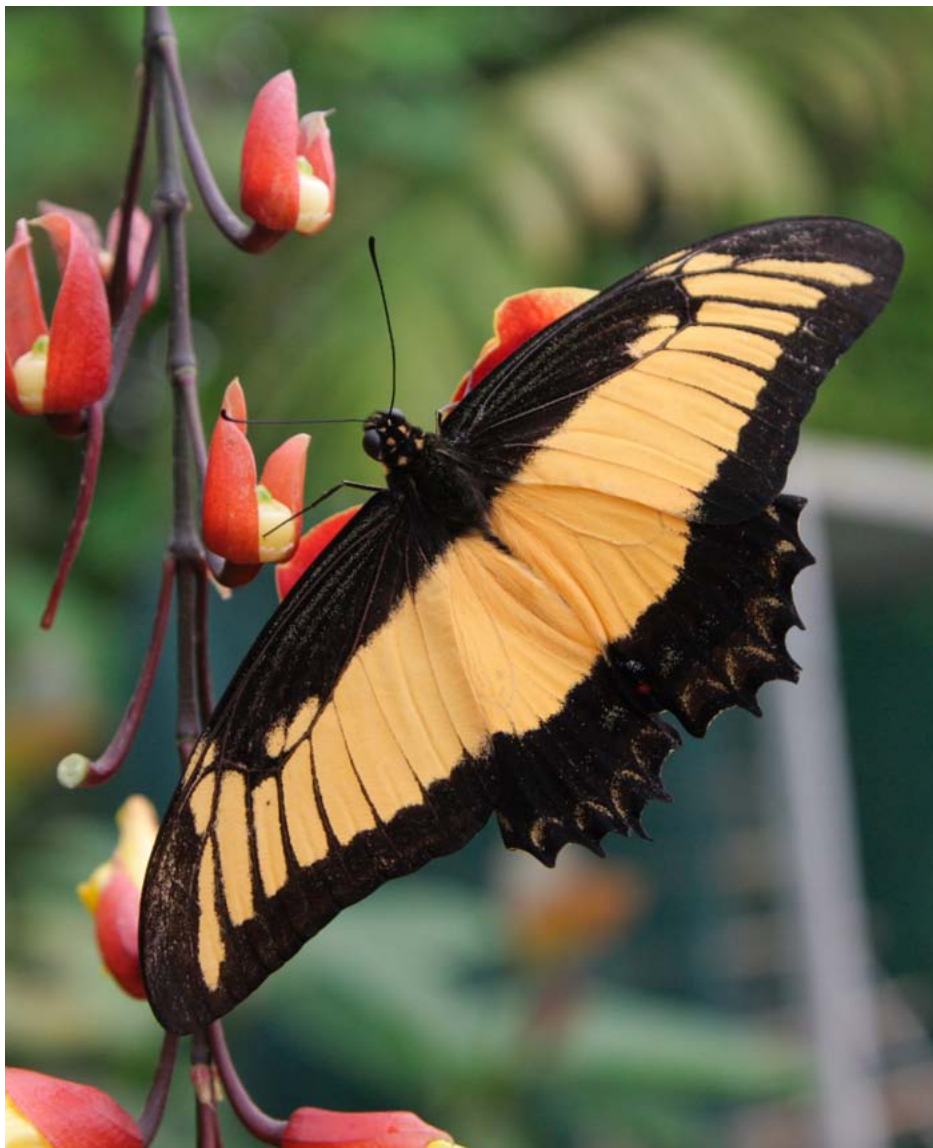
Hypertufa v zahradě – výstava Petra Horáčka

7. 5. – 22. 5.

Severní část venkovní expozice

Výstava nádob z hypertufy osázených rostlinami měla v botanické zahradě premiéru. Na místě bylo možno zakoupit některé výrobky a také přebytky rostlin, které jsou pro toto aranžmá vhodné.

Hypertufové nádoby se hodí na pěstování běžných skalniček, ale i poměrně náročných druhů rostlin. Hypertufa je materiál, k jehož vytvoření je použita směs cementu, písku a dalších speciálních přísad, zajišťujících také barevnou rozmanitost nádob.

Lehkost motýlích křídel

Hypertufa v zahradě

Láskyplný aromakvív

Hudební procházky

8. 5. – 18. 9.

Venkovní expozice – Ornametální zahrada

Nedělní koncerty krásné hudby se již natrvalo zabydly v našem programu. Neopakovatelná atmosféra hudebních vystoupení konaných pod širým nebem si získala spoustu stálých posluchačů, jejichž věkové rozmezí se pohybuje od jednoho roku do 100 let.

Malovací seminář

15. 5., 12. 6., 17. 7., 14. 8., 18. 9.

Umělecké kurzy s lektorkou Lucií Crocro probíhaly od května do září. Jednotlivé lekce byly tematicky zaměřené a inspirované rostlinami v expozici botanické zahrady. Účastníci pod odborným vedením pomocí různých výtvarných technik nacházeli svůj osobní pohled na svět rostlin.

Bonsaje

20. – 29. 5.

Japonská zahrada

Mezi návštěvníky nejúspěšnější akce patří bezesporu výstava bonsajů pod širým nebem na pozadí expozice Japonské zahrady. Tentokrát byly k vidění bonsaje od vystavovatelů z České republiky, Slovenska a Polska. Výstavu doplnily bytové a trávové bonsaje, dřevěné plastiky a dále pak unikátní sbírka keřovitě

rostoucích břečťanů Jaroslava Bittmanna, které byly rozmístěny v zahrádce vedle Japonské zahrady.

Nechyběl ani víkendový doprovodný program: skládání origami, cvičení taiji, provázení výstavou, přednášky, prezentace ikeban, čajový obřad, workshopy a občerstvení.

Současně s bonsajemi probíhala ve výstavním sále expozice Přírodní kameny a malby manželů Chramostových.

V sobotu 21. a 28. 5. ve 21.30 a ve 22 hodin bylo pro návštěvníky připraveno večerní provázení výstavou bonsajů.

Rodinný den Prahy 7

29. 5.

Výstaviště Holešovice

V tento den se široké veřejnosti představily všechny subjekty, které v životě Prahy 7 zastávají významnější úlohu. Událost probíhala v areálu Výstaviště Holešovice, a i přesto, že teplota na teploměru dosahovala 29 °C, akci navštívilo přes 7000 lidí nejen z Prahy 7. Botanická zahrada prezentovala ve Stromovce právě probíhající akce i programy nabízené pro školní skupiny a dětské kolektivy. Pro děti i dospělé byly připraveny zajímavé aktivity s rostlinnou tematikou, z nichž největší úspěch sklízela aromatická „poznávačka“, jejímiž autorkami jsou kurátorky Jarmila Skružná a Klára Lorencová.

Středomoří křížem krážem

1. 6. – 31. 7.

Ornametální zahrada, expozice Středomoří, výstavní sál

Výstava představila botanicky jednu z nejbohatších oblastí Evropy. Návštěvníci tak mohli obdivovat desítky označených rostlin a dozvědět se mnoho zajímavostí o místech, která nabízejí mimořádnou pestrost rostlinných druhů, a to jak na přírodních stanovištích, tak i v kulturní krajině. Nechybělo ani seznámení s historií jejich pěstování včetně možností jejich praktického využití. Ve výstavním sále byla od 4. 6. připravena výstava fotografií, artefaktů a rostlin ze Středomoří.

Během výstavy byl pro návštěvníky připraven doprovodný program:

- 11. 6. – Odborný víkend: odborné provázení, přednášky
- 12. 6. – Medový den
- 30. 7. – Středomořský piknik nad Prahou

Trvalkové dny

10. – 12. 6.

Trvalkové dny jsme opět připravili ve spolupráci se Spolkem českých perenářů. V letošním roce byla tato akce spojena s výstavou středomořských rostlin. Návštěvníci si mohli zakoupit řadu domácích druhů, ale i byliny původem ze Středozeří. Tradiční provázení po sortimentu trvalek s kurátorem sbírek Petrem Hanzelkou doplnil Michal Klapka, náš přední florista, ukázkou aranžování z trvalek.

Noc kostelů

10. 6.

Kaple sv. Kláry, vinice sv. Kláry

Jedná se o akci s duchovním přesahem. Návštěvníci mohou zdarma navštívit botanickou zahradu a obdivovat interiéry kaple sv. Kláry, která je mimo pravidelné mše svaté veřejnosti otevřena jen několikrát do roka (Noc kostelů, Dny evropského kulturního dědictví, Adventní rozjímání). Kapli ozdobila vhodná aranžmá a rozezněly tóny pěvců a hudebníků. Nechyběla biblická čtení. Během akce byla otevřena také vinotéka sv. Kláry.

Muzejní noc

11. 6.

Skleník Fata Morgana a vinice sv. Kláry

V rámci celorepublikové akce byl pro návštěvníky zdarma zpřístupněn skleník Fata Morgana a viniční domek, kde bylo možno posedět se sklenkou dobrého vína.

Výstava bonsají

Hudební procházky

Prodej trvalek českých pěstitelů při Trvalkových dnech

Skycross

11. 6.

Stráň, Japonská zahrada, kaple sv. Kláry

Akci zahájil slavnostním zasazením meruňky japonské v Japonské zahradě primátor města Kjóta, pan Kadokawa Daisaku. Nepříznivé počasí neodradilo desítky zájemců zahrát si skycross.

Záštitu nad touto akcí převzalo

Velvyslanectví Japonska v ČR.

Ve spolupráci s Česko-japonskou společností připravilo poprvé v naší botanické zahradě neobvyklou sportovní událost: česko-japonský turnaj ve skycrossu. Konal se v rámci Dnů Kjóta v Praze, které byly oslavou dvacetiletého partnerství obou měst.

Doprovodný program nabízel možnost vyzkoušet si skládání origami či obléknout si kimono. Pozornost upoutaly také tance kamigata-mai, japonské šachy shogi nebo japonské speciality z restaurace Miyabi.

Zájemců o koncert v kapli sv. Kláry bylo tolik, že se dovnitř nevešli. Tóny varhan, na které hrál Jaroslav Tůma, nádherně doplnila hra japonského flétnisty Ōshima Yoshimi. Koncertu se zúčastnil japonský velvyslanec s chotí, kjótský primátor a také nově jmenovaný ředitel botanické zahrady Oldřich Vacek s manželkou.

Medový den – vytáčení medu

12. 6.

Stráň, expozice Medonosných rostlin a včel

Již od roku 2010 spolupracuje naše botanická zahrada s kroužkem Vyšehradských včelařů, kteří se v botanické zahradě bezplatně starají o včelstva. Medový den všem zájemcům představil nejen včelky a jejich obydlí, ale přiblížil i to, jak se vytáčí med z pláství. Vyšehradští včelaři vyprávěli o včelách a zapojovali kolemjdoucí do vědomostní soutěže. Díky skleněnému úlu od společnosti Biocont si mohli návštěvníci prohlédnout, jak funguje organizace včel uvnitř úlu, a dozvědět se mnoho zajímavého z jejich života. Medovina a med byly k ochutnání i zakoupení u stánku Výzkumného ústavu včelařského v Dole, který nabídl i odbornou včelařskou literaturu. U stánku Lesů hl. m. Prahy si všichni mohli pomoci mikroskopu prohlédnout preparáty včel. Zajímavý byl i hmyzí hotel. Ani nepřízeň počasí neodradila návštěvníky od účasti na přednášce o včelách s ukázkou živých včel a návštěvou expozice Medonosných rostlin a včel.

Piknik v botanické (akce Klubu českých turistů)
19. 6.**Venkovní expozice – Ornametální zahrada**

Botanická zahrada hlavního města Prahy byla již čtvrtým rokem hlavním partnerem

velice úspěšné celodenní a celoměstské akce pražského Klubu českých turistů nazvané Piknik v botanické.

Tato celodenní akce, která zahrnuje jak dopolední sportovní část, tak odpolední kulturní a společenský program, je určena široké pražské veřejnosti od rodin s kočárky až po seniory. Piknik nabízí všem účastníkům velké množství nezapomenutelných zážitků. V roce 2016 se představila hudební skupina Třehusk, taneční skupina Hortenzie, projekt Bosé nohy, sportovní aerobik, Non-standard Jazz quartet. Děti i dospělí si mohli společně zazpívat.

Květomluva aneb rostliny k nám promlouvají

24. 6. – 24. 7.

Výstava nepřímě navazovala na dvě předešlé, konané v botanické zahradě v posledních dvou letech – Rostliny našich babiček a Kabelky a klobouky z přírodních materiálů.

Ve výstavním fóliovém skleníku v severní části areálu jsme připravili expozici, která čerpala ze zahradnických tradic a historie. Představili jsme například rostliny spojené s významnými českými osobnostmi a seznámili návštěvníky s květinami typickými pro jednotlivé fáze našeho života. Připomněli jsme i klasickou květomluvu, která byla v minulosti velmi vyhledávaná. Často se objevovala na pohlednicích a byla součástí přání k významným dnům.

Středomořský piknik nad Prahou

30. 7.

Ornametální zahrada

Návštěvníci akce se mohli seznámit s kulturou vybraných středomořských států, a to buď prostřednictvím zajímavých uměleckých vystoupení, nebo třeba ochutnávkou typických vín a pochutin. Během pikniku bylo možné zakoupit si například zajímavé šperky z FOXGALLERY, stylové zahradnické oblečení od firmy Garden girl či knihy se středomořskou tematikou. Po celou dobu trvání akce byla k dispozici pojízdná kavárnička a otevřena vinotéka sv. Kláry. Vyvrcholením akce byla kuchařská show Marcela Ihnačáka, který předvedl své kuchařské umění s využitím bylinek ze sbírek naší zahrady. Návštěvníci tak sledovali přípravu například hráškové pomazánky s parmazánem a jedlými květy.

Setkání bonsajistů

13. 8.

Venkovní expozice – Ornametální zahrada

Letní setkání bonsajistů nabídlo zájemcům profesionální poradenství, zkušenosti odborníci radili, jak správně pěstovat a ošetřovat bonsaje, pomohli přesadit donesenou rostlinku. Pokud někdo z návštěvníků chtěl bonsaj teprve vytvořit, získal návod jak na to. V rámci setkání proběhla i burza rostlin a misek.

Středomořský piknik nad Prahou

Květomluva aneb rostliny k nám promlouvají

Skycross

Indiánské léto v botanické zahradě – příměstský tábor 22. – 26. 8.

V roce 2016 pořádala botanická zahrada ve venkovních expozicích již sedmý ročník příměstského tábora. Tábor tematicky využívá kulisu expozice prérijních rostlin Severní Ameriky a indiánských stanů tee-pee, které každoročně dotvářejí atmosféru života indiánů. Táboru se zúčastnilo celkem 29 dětí. Společně s vedoucími si během pěti dní zahrály množství her, plnily různé netradiční úkoly a navštívily Národní zemědělské muzeum. Všichni zavítali také do Černobílého centra, kde se dozvěděli zajímavosti o indiánech a o čokoládě, která byla připravena na ochutnávku. Akce se opět účastnily rovněž děti ze sociálně slabších rodin z Horních Počernic.

Říše tropického kapradí 9. 9. – 9. 10.

Skleník Fata Morgana

Výstava představila všechny skupiny výtrusných rostlin, vysvětlila, čím se vyznačují a jak se od sebe liší. K vidění byly mnohé kapradiny rostoucí epifytně – statné druhy z rodů *Platyserium* nebo *Drynaria* i drobné z rodu *Pyrrosia*. Nechyběla ukázka podivuhodných kapradin z rodu *Lecanopteris* poskytujících domov mravencům, stromové kapradiny z celého tropického a subtropického světa i zvláštní vodní kapradiny z rodů azolka, marsilka, míčovka a nepukalka. Některé druhy byly veřejnosti v České republice představeny zcela poprvé, jako třeba kapradina

Thyrsopteris elegans z ostrovů Juana Fernándeze v jižním Pacifiku. Výstavu doplnily fotografie před skleníkem Fata Morgana.

Vinobraní sv. Kláry 10. – 11. 9.

Venkovní expozice, vinice sv. Kláry

Na vinici sv. Kláry se opět uskutečnilo návštěvníky velmi oblíbené a vyhledávané vinobraní. Přední vinaři nabídli to nejlepší ze svých sklepů, došlo i na burčák a rozhodně nechybělo ani víno z vinice sv. Kláry. Již tradičně jsme zvali k posezení, poslechu a k tanci na terasu viničního domku, kde byl připraven bohatý doprovodný program.

Dýňový podzim 24. 9. – 23. 10.

Venkovní expozice

Tradiční podzimní výstava dýní již po jedenácté představila návštěvníkům velký sortiment plodů z čeledi Cucurbitaceae. Formou tržiště jsme uspořádali ukázkou stovek různobarevných plodů desítek druhů této oblíbené a vyhledávané rostliny pěstované po celém světě.

O víkendech mohli návštěvníci ochutnat dýňovou polévku. Závěr výstavy již tradičně patřil Dýňovým hrátkám (22. – 23. 10.). Děti si z dýní tvořily zvířátka a postavičky.

Krásná dřeva krásných stromů 1. – 30. 10.

Venkovní expozice, výstavní sál

Výstava pomohla návštěvníkům odpovědět na otázky, co dělá dřevinu dřevinou, jestli je dřevem i bambus, jaké je nejjednodušší a nejtěžší dřevo na světě, a jiné. V zahradě bylo rozmístěno několik tematických zastavení, která blíže informovala o dřevě jako tradičním a v mnohém stále nepřekonaném materiálu.

K vidění byly i ukázky příčných a podélných řezů známých i méně známých dřevin našich lesů a parků. Nechyběla ukázka historických motorových pil, sahající až do první poloviny 20. století. Oživením byla profesionální dřevorubecká show a prezentace firmy Fiskars.

Čajomír trek – Putování světem čaje pro celou rodinu 9. 10.

Severní část venkovní expozice

Podruhé se v botanické zahradě uskutečnil čajový festival. Druhý ročník Čajomír treku umožnil nahlédnout do světa čaje. Na stanovištích byly ochutnávky čajů připravovaných tradičními postupy národy ze všech kontinentů, například z Číny, Japonska, Mongolska, Tibetu, Ruska, Maroka, Egypta, Brazílie a dalších. Při plnění úkolů se návštěvníci dozvěděli více o čaji jako rostlině, o jejím pěstování a historii. Součástí programu byla také velká čajová tržnice, kde se prezentovali přední dovozci čaje do ČR a tuzemští keramici.

City Cross Run Prague 2016 16. 10.

Pro aktivní i neaktivní účastníky třetího ročníku běhu Prahou připravila botanická zahrada zdarma vystoupení cimbálové kapely u viničního domku. Závodníci odstartovali v Petřínských sadech a cíl se nacházel v areálu Psychiatrické nemocnice v Bohnicích. Botanickou zahradou běžci probíhali přes vstup Kovárna, vinici sv. Kláry, expozici flóry Středomoří a Turecka, dále přes stráň až do expozice lesních biotopů, kde vybíhali ven mimo areál. V letošním roce se souběžně konal také pochod Prahou. Běhu i pochodu se zúčastnilo celkem 882 osob.

Krásná dřeva krásných stromů – Timbersport

Dýňový podzím

Říše tropického kapradí – *Blechnum chilense*

Vinobraní sv. Kláry

Rostlinné přibytky pro mravence

18. 10. – 30. 11.

Skleník Fata Morgana

Jedno z nejpozoruhodnějších přizpůsobení rostlin nepříznivým podmínkám je spolupráce s mravenci. Výstava poprvé přiblížila tzv. myrmekofilní rostliny, které nabízejí mravencům ubytování přímo ve svých tělech. Návštěvníci se dozvěděli, co na oplátku od mravenčích kolonií rostliny získávají a jak jejich soužití funguje. Kromě rostlinných exponátů byli na terase skleníku vystaveni také živí mravenci, které na výstavu zapůjčila Zoo Plzeň. Během víkendů bylo možné zúčastnit se komentované prohlídky výstavy. Pro velký zájem jsme se rozhodli výstavu prodloužit a mravence a mravenčí rostliny ve skleníku ponechat až do konce roku 2016.

Halloween

31. 10.

Venkovní expozice – Ornametální zahrada, Stráž

Halloweenský rej v botanické zahradě symbolicky zahájil ředitel botanické zahrady Oldřich Vacek a jeho hosté: Štěpánka Duchková, Karla Mráčková, Daniela Révai, Vlasta Korec, Ivana Jirešová, Linda Finková, Martina Šmuková s dětmi. Přímo na místě bylo možné zakoupit si dýně k dlabání. Děti si mohly zasoutěžit a plnit drobné úkoly.

V 18 hodin vyšel tradiční večerní průvod s rozsvícenými dýněmi. Ani tentokrát

nechyběla oblíbená Čajovna U Cesty, kde bylo možné ochutnat „krvavý“ čaj karkade či jiné „kouzelné lektvary“.

Fotofata – fotografická výstava

5. 11. 2016 – 8. 1. 2017

Fotografický projekt Fotofata zaměřený na amatérské fotografy vyvrcholil výstavou jejich nejlepších snímků. Tentokrát jsme vybrali nejlepší práce ze všech kurzů, které v zahradě během pěti sezon proběhly. Projekt je vyvrcholením spolupráce Botanické zahrady hl. m. Prahy s novinářem a fotografem Topim Pigulou.

Svatomartinské

11. 11.

Vinice sv. Kláry

Ochutnávání mladých vín patří k tradičním rituálům milovníků vína, kteří se již nemohou dočkat, až pozvednou sklenku svěžího vína z nové úrody. 11. listopadu v 11 hodin byla ve viničním domku na vinici sv. Kláry poprvé otevřena mladá vína od vinařů z Čech i Moravy. Zaplněná terasa i vinotéka nás ujistily v tom, že se této tradici u nás daří.

Adventní workshop

19. 11.

Administrativní budova botanické zahrady

Jedná se o akci, která se již stala tradicí. Dílny jsou návštěvníky velmi vyhledávané. Mezi nejoblíbenější aktivity patří výroba vánočního svícnu, lepeného věnce. Návštěvníci si pochvalují volnost při vlastní tvorbě, velký výběr materiálů základních i doplňkových a přístup jednotlivých lektorů. Dále je možno vyrábět zelený věnec, šperky z plstěného rouna a rybičku a stromek z pedígu ve spolupráci s paní Kočišovou.

Adventní rozjímání

10. 12.

Kaple sv. Kláry, vinice sv. Kláry

Na této tradiční akci s duchovním přesahem mohli návštěvníci nejen zdarma navštívit botanickou zahradu, ale zúčastnit se i adventního programu v kapli sv. Kláry. Biblická čtení u betlému navodila adventní atmosféru, kterou vánočními skladbami obohatilo hraní dětí zaměstnanců botanické zahrady (Ida Pávová, Ondřej Martínek, Michaela Dočekalová se svými dětmi) a vystoupení pěvecké skupiny Rezonance. Kapacita kaple opět nepokryla zájem příchozích, a tak někteří naslouchali pěvcům a hráčům na hudební nástroje i před kaplí. Během akce byla také otevřena vinotéka sv. Kláry, kde bylo možné se zahřát u krbu. Nechyběla ani oblíbená Čajovna U Cesty. Všichni účinkující vystupovali zdarma bez nároku

na honorář. Vystaven byl betlém zapůjčený pro tuto akci z Psychiatrické nemocnice v Bohnicích.

Adventní rozjímání

Adventní tvoření

Svatomartinské

Halloween

Projekt Kořeny osobností

Projekt nazvaný Kořeny osobností spustila Botanická zahrada hl. m. Prahy na jaře roku 2009 ve spolupráci s jeho spoluautorkou Darinou Miklovičovou, která ho od počátku připravuje a realizuje. Cílem tohoto populárně-vzdělávacího projektu je napomoci upoutat pozornost veřejnosti k velmi vzácnému přírodnímu bohatství, jímž zahrada disponuje – k zajímavým, ohroženým a téměř vyhynulým rostlinám a stromům. Jeho podstatou je propojení se jmény nejvýznamnějších českých a světových osobností (majících vztah k České republice) z kulturního, sportovního i společenského života. Tito výjimeční lidé několikrát do roka vysazují určitou rostlinu a spojí s ní své jméno.

Výsadbou tak postupně vzniká ojedinělá Stezka osobností, která bude slavnostně otevřena a veřejnosti představena v létě 2017. Každý strom a rostlina v rámci stezky budou označeny krátkým popisem s informacemi o svém původu, významu, zajímavostech a životě a také o životě a přínosu osobnosti, jež je s rostlinou či dřevinou spojena. Návštěvníci u každé rostliny najdou také fotografii osobnosti s jejím autogramem a datem výsadby.

Tímto výjimečným spojením tak vzniká odkaz pro další generace představující poklady nejen rostlinné říše, ale i lidstva. Do projektu Kořeny osobností se zapojilo již 71 osobností. Za mnohé jmenujme prezidenta Václava Havla, bývalou ministryni zahraničních věcí USA Madeleine Albrightovou, ale také režiséry Miloše Formana a Otakara Vávru, mecenášku Medu Mládkovou, spisovatele Ivana Klímu, olympioničku

Věru Čáslavskou, držitele Zlatého míče pro nejlepší evropské fotbalisty Pavla Nedvěda a Josefa Masopusta. Děti zaujme strom kresleného Krtečka a jeho autora Zdeňka Milera. Milovníci originálního českého humoru jistě ocení také stromy největšího Čecha Járy Cimrmana.

Výsadby v roce 2016 v rámci projektu Kořeny osobností

Moruši černou Sira Nicolase Wintona zasadily „jeho“ děti

Jediná škola na světě se pyšní názvem ZŠ Sira Nicholase Wintona. Nachází se v Kunžaku a Winton ji osobně navštívil. Proto se právě žáci této školy ujali symbolického vysazování moruše černé, kterou v roce 2014 Winton trojské botanické zahradě daroval. *„Mít v botanické zahradě Wintonovu moruši je pro nás velká čest. Věříme, že vyroste do takové majestátnosti, jako ta Wintonova, pod kterou tak rád sedával. Naše přání je, aby u ní, a až vyroste, tak pod ní, návštěvníci a hlavně děti sedávali. Věřím, že se nám k moruši podaří umístit lavičku, kde budou moci lidé odpočívat,“* tak výsadbu stromu komentovala Jana Tužová, pověřená řízením trojské botanické zahrady.

Výsadba Wintonovy moruše

Kjótský primátor Kadokawa Daisaku vysadil meruňku japonskou

Kjótský primátor Kadokawa Daisaku vysadil v sobotu 11. června v Japonské zahradě botanické zahrady u příležitosti oslav 20. výročí partnerství Prahy a Kjóta meruňku japonskou. Stal se tak 69. osobností, která má v rámci projektu Kořeny osobností v Troji svůj strom. Kjótský primátor Kadokawa Daisaku řekl, že se mu v Troji líbí. Ocenil nejen krásu „své“ meruňky japonské, Japonské zahrady či kaple, ale i vinice: „*Vaše botanická zahrada je nejlepší na celém světě, protože máte nádhernou vinici sv. Kláry.*“

Kjótský primátor Kadokawa Daisaku (třetí zleva) vysadil meruňku japonskou. Druhý zprava Oldřich Vacek, ředitel Botanické zahrady hl. m. Prahy

Jeho Svatost dalajlama má svůj strom v trojské botanické zahradě

Duchovní vůdce Tibetanů a nositel Nobelovy ceny za mír při své návštěvě Prahy posvětil na Žofíně strom, který na jaře roku 2017 zapustí kořeny v Botanické zahradě hl. m. Prahy. Jeho Svatost dalajlama se tak stane už 71. významnou osobností, která se zapojila do projektu Kořeny osobností v botanické zahradě. Společně s jabloní *Malus sikkimensis* tak symbolicky zanechává své kořeny v České republice.

„Jablň Malus sikkimensis jsme se souhlasem Jeho Svatosti vybrali proto, že jde o strom, který nese skutečné ovoce. Dalajlamovi následovníci z něj mohou symbolicky trhat plody poznání a z jejich semen pak dál vysazovat a šířit toleranci, soucítění i otevřenost srdcí, o nichž Jeho Svatost mluví,“ komentoval volbu stromu Oldřich Vacek, ředitel Botanické zahrady hl. m. Prahy.

Jablůňka pěstovaná v botanické zahradě ze semínka od roku 1997 byla pro jednaosmdesátiletého duchovního, šířitele míru a lásky, zvolena také díky svému původu. *Malus sikkimensis* přirozeně roste právě v dalajlamově původní domovině – v řídkých horských lesích, na úbočích a v údolích jižního a jihovýchodního Tibetu v nadmořské výšce 2500 až 3000 metrů. Stromek dorůstá výšky asi šesti až osmi metrů a kvete od května do července bílými až narůžovělými květy. Plody jsou drobná, maximálně pět centimetrů velká jablíčka, která po úplném dozrání zaujmou svou sytě červenou barvou.

Jeho Svatost dalajlama má svůj strom v trojské botanické zahradě

Veřejně známé osobnosti
v botanické zahradě

Spolupráce s veřejně známými osobnostmi je pro botanickou zahradu nezbytná, přispívá totiž ke zvýšení zájmu médií o naši organizaci a tím i k růstu povědomí o ní u veřejnosti. V roce 2016 s námi spolupracovaly známé osobnosti zejména během zahájení výstav či akcí (například výstava orchidejí, výstava tropických motýlů, Halloween), při křtu vína z vinice sv. Kláry či v rámci projektu Kořeny osobností a v rámci partnerství s nejrůznějšími organizacemi. Na úspěšnou spolupráci chceme navázat i v letech následujících.

V roce 2016 Botanickou zahradu hl. m. Prahy podpořily tyto osobnosti veřejného života

Simona Krainová zahájila výstavu orchidejí

Tradiční výstavu více než tisíce orchidejí slavnostně otevřela česká modelka Simona Krainová, jejíž půvab se mezi různobarevnými květy dokonale vyjímal. Během zahájení umístila do expozice vysokohorské květeny skleníku Fata Morgana v Troji vzácnou orchidej druhu *Coelogyne lawrenceana*. „Mám, jako každá žena, ráda květiny. Proto jsem pyšnou patronkou tropické orchideje *Coelogyne lawrenceana*. Květiny také ráda dostávám, zejména pokud jsou od milované osoby,“ řekla Simona Krainová.

Simona Krainová zahájila výstavu orchidejí

Jitka Čvančarová a Robert Vano zahájili výstavu *Lehkost motýlích křídel*

Vypuštěním pestrobarevných motýlů do skleníku Fata Morgana zahájili herečka Jitka Čvančarová a světoznámý fotograf Robert Vano výstavu motýlů. „*O motýly je obrovský zájem. Není se čemu divit. Je to úžasná podívaná. Věřím, že zájem vzbudí i osudy lidí s nemocí motýlích křídel, při které je kůže pacienta zranitelná jako motýlí křídla,*“ řekla patronka neziskové společnosti Debra, herečka Jitka Čvančarová.

Milan Pešák

Senátor a dlouholetý patron projektu „Zpřístupnění botanické zahrady pro osoby se specifickými potřebami“ Milan Pešák pokřtil výroční zprávu vydanou k dvacátému trvání projektu.

Václav Větvička,
Robert Tamchyna, Jitka Vrbová,
Milan Schmidt

Tito všichni recitovali báseň Máj Karla Hynka Máchy 1. května 2016.

Herec Jaroslav Dušek pokřtil bos víno ročníku 2015 z trojské vinice sv. Kláry

Kmotrem vína ročníku 2015 z vinice sv. Kláry se stal herec Jaroslav Dušek. Dle vlastních slov však nekřtil, ale koštoval, konkrétně osm odrůdových vín a dvě cuvée. Ročník 2015 se vydařil. „*Vína jsem ochutnal již před nějakou dobou. A jsou to vína opravdu vynikající, silná, intenzivní, s dobrým rozsahem chuti a hezkou vůní. Navíc se mi líbí, že má tato vinice takovou rodinnou atmosféru. Křtít víno je ale nepříjemné, protože křtěným vínem se označovalo to, které hostinský ředil vodou. Ale to není případ vína z vinice sv. Kláry. Proto nekřtíme, ale koštujeme,*“ řekl herec Jaroslav Dušek.

Japonský velvyslanec
Tetsuo Yamakawa zahájil
výstavu bonsají

„*Vidím určitou podobnost mezi českým a japonským národem, protože oba mají lásku, oddanost, trpělivost a vášeň pro bonsaje,*“ pronesl na zahájení výstavy bonsají japonský velvyslanec Tetsuo Yamakawa, jehož projevu předcházela hra na japonskou bambusovou flétnu shakuhachi Vlastislava Matouška.

Jitka Čvančarová a Robert Vano zahájili výstavu *Lehkost motýlích křídel*

Šéfkuchař Marcel Ihnačák vařil na akci Středomořský piknik nad Prahou

Držitel dvou michelinských hvězd Marcel Ihnačák předvedl návštěvníkům trojské botanické zahrady v rámci akce Středomořský piknik nad Prahou své kuchařské umění s využitím bylinek z místních sbírek. Návštěvníci mohli sledovat například přípravu hráškové pomazánky s parmazánem a jedlými květy.

Štěpánka Duchková, Karla Mráčková, Daniela Révai, Vlasta Korec, Ivana Jirešová, Linda Finková, Martina Šmuková s dětmi zahájili akci Halloween

Osobnosti známé z televizních obrazovek letos pomohly zahájit oblíbenou oslavu svátku Halloween. Spolu se svými dětmi se zapojily do vyřezávání strašidelných dýní.

Známé osobnosti zahájily Halloween

Šéfkuchař Marcel Ihnačák vařil na akci Středomořský piknik nad Prahou

Spolupráce a partnerství

Čajovna U Cesty

Již několik let mohou ve venkovní expozici návštěvníci pravidelně ochutnat širokou škálu čerstvě připravených čajů. Během některých výstav se nabídka rozšiřuje o nápoje související s tematikou akce. Kupříkladu v průběhu výstavy orchidejí je do nabídky zařazen orientální nápoj sahleb a s výstavou bonsajů ladí nabízené japonské čaje. Čajovna poskytuje rovněž odborný výklad k prodáváným čajům a v případě potřeby poradí návštěvníkům s orientací v areálu zahrady či poskytne základní informace k právě probíhajícím akcím.

Česko-japonská společnost

Cílem Česko-japonské společnosti je napomáhat rozvoji porozumění, respektu a inspirace mezi obyvateli České republiky a Japonska, uvádět japonskou kulturu do obecného povědomí české veřejnosti a stimulovat zájem Čechů o studium japonštiny a tradičních i soudobých japonských disciplín. Ve spolupráci s partnerskými organizacemi v Japonsku a České republice podporuje i zájem Japonců o českou kulturu a napomáhá integraci japonské komunity v ČR do místního prostředí. Loni spolupracovala botanická zahrada s touto společností zejména na květnové výstavě bonsajů a na akci Skycross dne 11. 6., kdy se botanická zahrada zapojila do oslav 20 let spolupráce Kjóta a Prahy. Při této příležitosti zasadil v botanické zahradě kjótský primátor Kadokawa Daisaku meruňku do Japonské zahrady. Obou akcí se zúčastnil japonský velvyslanec s chotí.

Loukamosaic

Umělecký projekt Lucie Crocro pokračoval i v roce 2016. Od května měli zájemci ve venkovních expozicích možnost učit se pod vedením lektorky, jak zobrazovat přírodu pomocí nejrůznějších výtvarných technik.

O. s. Společnost DUHA

Již po osmé jsme podpořili Benefiční večer pro o. s. Společnost DUHA, a to darováním našich vín. Stánek Společnosti DUHA byl k dispozici víkendovým návštěvníkům výstavy tropických motýlů a také během zářijového vinobraní.

Malování s Lucií Crocro

Čajovna U Cesty

Spolek českých perenářů

Intenzivní spolupráce se spolkem perenářů trvá již několik let. Přípravují pro botanickou zahradu poradenskou činnost během trvalejších dnů a podílejí se na tvorbě doprovodného programu.

Vyšehradští včelařiči

Botanická zahrada spolupracuje s Vyšehradskými včelařičky od roku 2010, kdy se děti staraly o dvě včelstva umístěná v expozici Středomoří. V roce 2013 byla včelstva přestěhována do vznikající expozice Medonosných rostlin a včel v expozici Stráň. V současné době jsou včelstva tři, z nichž jedno je během vegetační sezony v proskleném úlu. Kroužek se aktivně podílí i na tvorbě nově vznikající expozice Medonosných rostlin a včel. Užší spolupráce s „včelařičky“ probíhala zejména v rámci akce Medový den, konané 12. 6., kdy Jiří Cafourek provázal po expozici medonosných rostlin a včel a vytáčel se med. K utužení vztahů každoročně dochází při včelařském plese, který se loni uskutečnil 10. 12. v Kongresovém centru na Vyšehradě, botanická zahrada akci podpořila věnováním cen do tomboly.

Srdcerváči

Nadační fond pro podporu zaměstnávání osob s tělesným postižením uzavřel s botanickou zahradou smlouvu o vzájemné

spolupráci, ve které se botanická zahrada zavázala poskytnout v roce 2016 bezplatně prostory pro tyto zážitky: Snídaně v trávě, Být zahradníkem, Sklízet hroznové víno během vinobraní. Tento charitativní projekt nežádá jednostranně peníze, ale spíše duchovní a intelektuální obohacení, a to u obou stran. Základem Srdcerváčů je online katalog, který obsahuje ojedinělé a výjimečné dárky a zážitky, které si nelze jinde zakoupit. Peníze z projektu jdou přímo a transparentně na podporu zaměstnávání lidí s postižením.

Gatebo, s. r. o.

Gatebo je naším dlouholetým spolupracovníkem. Jedná se o neziskovou organizaci, která pomáhá lidem v nouzi. Její náplní činnosti jsou i pracovní dílny pro lidi s handicapem. Pravidelně se účastní doprovodného programu k výstavě tropických motýlů.

SZO ČZS Saintpaulia

Organizace Saintpaulia vznikla v prosinci roku 2006 jako klub nadšených pěstitelů a obdivovatelů saintpaulií, afrických fialek. Jedná se o Specializovanou základní organizaci Českého zahrádkářského svazu, která se věnuje pořádání specializovaných výstav, kurzů a setkání pěstitelů afrických fialek spojených s burzou rostlin. Ve spolupráci s SZO ČZS Saintpaulia se 30. 4. konala v botanické zahradě burza afrických fialek.

Česká zahradnická akademie Mělník

Botanická zahrada spolupracuje s mělnickou akademií od roku 2016 na přípravě výstavy orchidejí. Žáci třetích ročníků pod dohledem mistrové odborného výcviku vytvořili krásná květinová aranžmá, která pak rozmístili po skleníku Fata Morgana. Tato vzájemná spolupráce bude pokračovat i při dalším ročníku výstavy orchidejí.

Nadace Antonika – nadace Simony Krainové

Nadace Antonika modelky Simony Krainové podporuje, iniciuje a realizuje nápady, které pomáhají stárnout s radostí. Nadace v duchu svého motta „Tak se starej, mladej“ usiluje o to, aby se stárnutí, které provází každého z nás, stalo plnohodnotným a aktivním obdobím života. Botanická zahrada ve spolupráci s nadací umožnila v červenci a srpnu seniorům od 65 let v doprovodu platící dospělé osoby vstup zcela zdarma.

Pokojovky.cz

Majitel firmy Radoslav Kacerovský nabízí ve svém internetovém obchodě orchideje, další pokojové rostliny i doplňkový sortiment od evropských i mimoevropských pěstitelů. Dále se firma zabývá ozeleňováním interiérů, osazováním zimních zahrad a poskytuje odborné

poradenství. S panem Kacerovským zahrada spolupracuje již od roku 2014 každoročně během výstavy orchidejí. Jeho firma zajišťuje prodej rostlin při akci a dodává značné množství orchidejí a doplňkových rostlin do aranžmá. Ve spolupráci bude zahrada pokračovat i v roce 2017.

ČBA – Česká bonsajová asociace

Česká bonsajová asociace byla založena roku 1997 jako nezisková organizace sdružující zájemce o pěstování bonsajů. Vznikla především z popudu potřeby užší spolupráce s evropskými bonsajisty, zároveň si však klade za cíl zlepšování podmínek pro rozvoj bonsajistiky u nás. S ČBA zahrada úzce spolupracuje při výstavách bonsajů již řadu let. Členové bonsajové asociace zapůjčují na výstavy bonsajové rostliny ze svých sbírek.

Český svaz ochránců přírody

Botanická zahrada i loni hostila pražské kolo celorepublikové soutěže Zlatý list. V roce 2016 proběhl již 44. ročník této celostátní přírodovědné soutěže pořádané Českým svazem ochránců přírody. Smyslem soutěže Zlatý list je umožnit setkání dětem s hlubším zájmem o přírodu a formou soutěže ověřit a porovnat jejich znalosti. Jedná se o soutěž kolektivů. Na stanovištích soutěžní stezky odborníci prověřili znalosti dětí z ekologie, ochrany přírody, životního prostředí, geologie, zoologie a botaniky.

Ceny Paměti národa 2016

Botanická zahrada hl. m. Prahy se stala od roku 2016 partnerem projektu Paměť národa. Připojili jsme se tak k řadě dalších organizací i jednotlivců, kteří se rozhodli zdokumentovat příběhy, na které se zapomnělo nebo mělo zapomenout. Příběhy budou vyprávěny dál, a to i v naší zahradě. V příštích letech budou do dřevěných sloupků informačního systému botanické zahrady zaznamenány zvukové stopy jednotlivých příběhů, které si návštěvníci budou moci poslechnout a připomenout si tak mnohdy pohnuté osudy našich předků. Botanická zahrada věnovala čtyři kytice, které byly dne 17. 11. předány laureátům Ceny Paměti národa 2016 v Národním divadle během slavnostního večera.

Národní galerie

Botanická zahrada spolupracovala i s Národní galerií v Praze na výstavě Celník Rousseau: Malířův ztracený ráj, která se konala v Paláci Kinských. Jednalo se o úplně první výstavu Henriho Rousseaua na území České republiky. Návštěvníci, kteří se u pokladny galerie prokázali vstupenkou z Botanické zahrady hl. m. Prahy, získali 50% slevu na vstupné na tuto výstavu. Botanická zahrada na výstavu zapůjčila rostliny ze svých sbírek a upoutávka na výstavu se natáčela ve skleníku Fata Morgana.

Petr Herynek

Petr Herynek je dlouholetým spolupracovníkem botanické zahrady a podílel se v roce 2016 na přípravě výstavy bonsají, Květomluva aneb rostliny k nám promlouvají a na setkání bonsajistů v botanické zahradě. Každoročně připravuje vánoční výstavu v Botanické zahradě Na Slupi, na které se Botanická zahrada hl. m. Prahy spolupodílí. Tématem výstavy roku 2016 byly vánoční miniatury. Návštěvníci tak mohli spatřit miniaturky s vánoční tematikou, stromečky a větévky ozdobené malými ozdůbkami z nejrůznějších materiálů, minibetlémky, čertí reje a nebeské scenerie.

Česká zahradnická akademie Mělník – příprava výstavy orchidejí

Petr Herynek

Edukativní činnost

Školy

Botanická zahrada využívá mnoho výukových materiálů. Část materiálů vznikla ve spolupráci s Trojským gymnáziem během projektů Trojskou kotlinou křížem krážem a Trojské trumfy pražským školám. První program je zaměřen převážně na práci s průvodcem a pracovním listem. Je určen především pro II. stupeň základních škol a gymnázií. Projekt Trojské trumfy pražským školám je naopak určený pro studenty středních škol v rámci jejich samostatné práce.

Pro zbylé věkové kategorie (I. stupeň základních škol a mateřské školy) jsou k dispozici výukové programy, které vytvořili zaměstnanci zahrady. Tyto programy jsou postaveny na principu tzv. didaktických balíčků a tematicky pokrývají jak skleník Fata Morgana, tak venkovní expozici. Školní skupiny si proto mohou vybrat mezi klasickou prohlídkou s průvodcem, prohlídkou využívající pracovní listy a prohlídkou, která je založena na čerpání didaktických balíčků. Celkem botanická zahrada nabízí 26 výukových programů v mutacích, které jsou využitelné pro jednotlivé věkové kategorie. V roce 2016 byla během výstav Říše tropického kapradí a Rostlinné přibytky pro mravence nabídka rozšířena o programy s tematikou kapradorostů a soužití mravenců a rostlin.

Veřejnost

Prohlídky jednotlivých expozic s průvodcem mají v botanické zahradě dlouhou tradici, protože průvodce může upozornit laické návštěvníky na zajímavé druhy či společenstva rostlin a přiblížit jim jejich význam pro člověka či přírodu. Objednávky takovýchto prohlídek nebyly v minulosti příliš časté. V roce 2016 se uskutečnilo celkem 749 prohlídek s průvodcem. Do tohoto počtu jsou zahrnuty jak klasické komentované prohlídky pro školní skupiny i dospělé návštěvníky, tak prohlídky expozice výroby vína s degustací i výukové programy pro děti na jednotlivá témata. Největší nárůst byl patrný u prohlídek skleníku Fata Morgana pro dospělé.

Prohlídky pro všechny věkové skupiny je možné každoročně uskutečňovat díky proškoleným průvodcům, z nichž většina je schopna provázet skupiny od mateřských škol až po gymnazisty či vysokoškoláky. Jejich schopnost pružně reagovat na poptávku prohlídek umožňuje vyjít jednotlivým skupinám maximálně vstříc. Zároveň míra využití jednotlivých programů vzrostla v návaznosti na propojení s probíhajících výstavami, jako je například hmatová výstava, výstava kapradin nebo mravencomilných (myrmekofilních) rostlin.

Prohlídka skleníku Fata Morgana s průvodcem

Semináře pro pedagogy

Ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje botanická zahrada každoročně připravuje akreditované semináře přibližující pedagogům nejen areál zahrady, ale i vzdělávací programy a možnosti, které mohou školy v rámci exkurzí využívat. Seminářů se letos zúčastnilo celkem 28 pedagogů. Témata pořádaných seminářů: Botanická zahrada jako místo pro předškolní vzdělávání, Cestujeme kolem světa v botanické zahradě, Mokřadní ekosystémy v botanické zahradě, Užité rostliny kolem nás a jejich využití nejen v přírodní kosmetice.

Provázení s využitím pracovních listů

Schola Pragensis 2016

24. – 26. 11.

Kongresové centrum Praha

I v roce 2016 botanická zahrada prezentovala výchovně-vzdělávací programy na veletrhu školství Schola Pragensis. Oslovování zde byli převážně učitelé a souběžně i široká veřejnost, již byla zahrada prezentována jako komplexní areál určený k rekreaci i vzdělávání a představeny byl i atraktivní program na rok 2017. Tématem prezentace na veletrhu byly aromatické rostliny, ty přilákaly návštěvníky ke stánku nejen svým vzhledem, ale i vůní. Stánek návštěvníci hodnotili jako jeden z nejzajímavějších.

Trendy v didaktice biologie

22. – 23. 9.

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha

Metodici botanické zahrady se v letošním roce zúčastnili pedagogické konference zaměřené na vzdělávání v oblasti přírodních věd, která se uskutečnila podruhé na půdě Pedagogické fakulty UK. Od přednášejících z České i Slovenské republiky si posluchači mohli vyslechnout více než 45 odborných příspěvků. Eva Novozámská, Amálie Balaščíková a Tomáš Kebert připravili poster s názvem Vzdělávání (nejen) budoucích učitelů v botanické zahradě.

Seminář pro pedagogy

Prezentace zahrady na Schola Pragensis

Provázání žáků z mateřské školy

Práce pro návštěvníky
se speciálními potřebami

Výroční zpráva 20 let práce pro návštěvníky se specifickými potřebami se zvláštním zřetelem na zrakově postižené

Zpřístupnit zahradu všem, tedy i návštěvníkům se speciálními potřebami – to byl nápad, který se zrodil před 20 lety v Botanické zahradě hl. m. Prahy s Ivou Vilhumovou, spoluautorkou projektu. Během dvou desetiletí se podařilo vybudovat unikátní informační systém, vytvořit sbírku přírodnin a každý rok pořádat výstavu pro všechny smysly. Jedná se o dlouhodobý a úspěšný projekt, a proto došlo v roce 2016 k vydání v pořadí druhé výroční zprávy (1996–2015), kterou pokřtil patron projektu Milan Pešák.

Spokojený a plný dojmů by měl z botanické zahrady odcházet každý návštěvník. Proto jsme se v roce 1996 rozhodli věnovat pozornost lidem se specifickými potřebami. Zahrada je částečně bezbariérová, má proškolené průvodce pro práci s handicapovanými návštěvníky a informační systém.

Moderní informační systém vymyslela Jarmila Skružná, kurátorka z trojské botanické zahrady. Systém má podobu 87 dubových sloupků, které jsou ve venkovních expozicích a mají za úkol seznámit návštěvníky především se zajímavými dřevinami. Na sloupcích jsou z každé strany cedule – jedna s černotiskem, druhá s Braillovým písmem. Když si zapůjčíte v pokladnách venkovních expozic sluchátko, stává se ze sloupků i zvukový průvodce. Dubové sloupky jsou

nabité informacemi, které nabízejí všem rovnocenný zážitek bez ohledu na jejich případný handicap. A naopak, všechny aktivity také umožňují přiblížit život s handicapem většinové společnosti.

Výstavy pro všechny smysly, které v zahradě každoročně pořádáme, jsou určené nejen pro handicapované. Rok co rok je téma výstavy nové a atraktivní. Návštěvníci se tak už třeba dozvěděli, co si oblékají rostliny a živočichové, v roce 2015 se výstava jmenovala To je pecka! a zaměřila se na peckovice. Návštěvníci

na exponáty sahají, ochutnávají je a čichají k nim. Zkrátka musí zapojit všechny smysly. Výstavy nejsou určené jen lidem se specifickými potřebami, ale i běžným návštěvníkům. Ti si u nás mohou půjčit klapky přes oči a výstavu si s nimi projít jako nevidomý návštěvník. Během 20 let tyto výstavy zhlédlo přes 30 000 lidí.

Botanická zahrada Praha
Vás zve na

slavnostní křest výroční zprávy

20 let práce pro návštěvníky se specifickými potřebami se zvláštním zřetelem na zrakově postižené včetně představení projektu Zpřístupnění botanické zahrady návštěvníkům se specifickými potřebami

dne 28. 4. 2016 v 11 h
Vinice sv. Kláry – terasa u viničního domku.

Potvrďte, prosím, účast do 25. 4. 2016
na e-mail: lenka.prokopova@botanicka.cz nebo na tel.: 234 148 111.

Pozvánka slouží jako vstupenka.

www.botanicka.cz

Pozvánka na křest výroční zprávy

Hospodaření

7

Hlavní činnost

Botanická zahrada hl. m. Prahy v roce 2016 dosáhla v hlavní činnosti celkové výše nákladů 95 778,2 tis. Kč, které byly pokryty vlastními výnosy ve výši 20 520,6 tis. Kč a poskytnutou dotací od zřizovatele ve výši 75 257,6 tis. Kč. Hospodaření v hlavní činnosti bylo ukončeno s hospodářským výsledkem nula.

Botanickou zahradu hl. m. Prahy v roce 2016 navštívilo 318 805 návštěvníků a tržby ze vstupného dosáhly výše 15 747 tis. Kč. Neustále se rozšiřující veřejně přístupné venkovní expozice na rozloze více než 27 ha spolu s nabídkou jedinečného prostředí skleníku Fata Morgana jsou lákadlem nejen pro obyvatele Prahy, ale zvýšil se i počet mimopražských návštěvníků.

V následujícím období budeme i nadále pracovat na zatraktivnění areálu botanické zahrady, a to například výstavbou skleníku v expozici Středomoří, puebla v expozici polopouští Severní Ameriky, dostavbou areálu Západ či instalací nového epifytního kmene ve skleníku Fata Morgana. Podrobnější informace jsou uvedeny v kapitole Rozvoj.

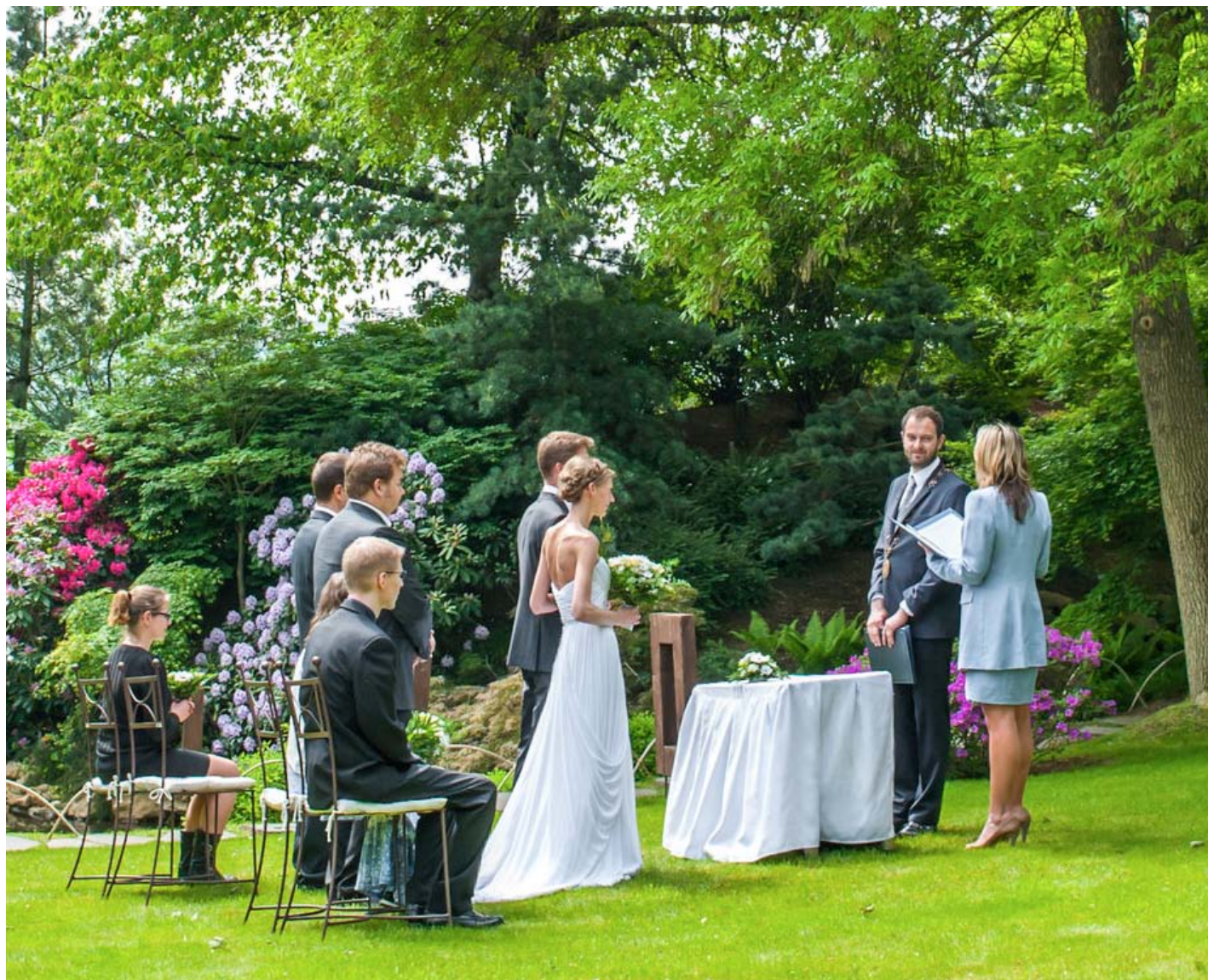
Sklizeň hroznů na vinici sv. Kláry

Doplňková činnost

Svatby v botanické zahradě

Párům, které si touží říct svá „ano“, nabízíme ta nejkouzelnější místa zahrady. Snoubenci mohou vstoupit do manželství na rozkvetlé Pivoňkové louce, v meditační Japonské zahradě nebo na rozlehlém trávníku pod sekvojovci. Nejoblíbenější je však romantický výhled na celou metropoli z terasy pod kaplí. Barokní kaplička sv. Kláry poskytuje své útulné prostory svatbám církevním.

V roce 2016 se v botanické zahradě uskutečnilo osmačtyřicet civilních svatebních obřadů a dva církevní.

Svatební obřad v Japonské zahradě

Vinice svaté Kláry**Shrnutí sezony**

Ohlédneme-li se za rokem 2016 z pohledu vegetačního cyklu a sklizně, jedná se spíše o průměrný až lehce nadprůměrný rok. Vegetace u révy vinné začala v obvyklém čase, panovalo slunečné počasí s optimálním množstvím srážek. Naše vinice byla díky svému výjimečnému terroir minimálně zasažena jarními mrazíky a následně vládly ideální podmínky pro kvetení révy a vývin bobulí s minimem jejich sprchnutí. Na konci června vinici postihlo silné krupobití, které znehodnotilo odhadem 15 % úrody. Následný vývin bobulí, které nebyly poškozeny kroupami, probíhal jako v jiných letech naprosto běžným způsobem až do začátku září, kdy byly zaznamenány tropické teploty a došlo k částečnému poškození hroznů vlivem úžehu. Dále panovalo suché a slunečné počasí, kdy hrozny vyzrály do vynikající cukrnatosti a byly ve velmi dobrém zdravotním stavu.

Sklizeň ročníku 2016

Müller Thurgau – 1500 kg	20,5° ČNM
Muškat moravský – 580 kg	23° ČNM
Modrý Portugal – 1690 kg	18° ČNM
Ryzlink rýnský – 4070 kg	19,5° ČNM
Sauvignon – 480 kg	23° ČNM
Rulandské šedé – 3525 kg	24° ČNM

Rulandské modré – 4555 kg	24,5° ČNM
Tramín červený – 1755 kg	24° ČNM
Neronet – 240 kg	19,5° ČNM
Hrozny na cuvée Klára – 1500 kg	22° ČNM

Stolní hrozny na burčák – 3720 kg

Celkem bylo sklizeno 23 615 kg hroznů.

Křest ročníku 2015

Dne 11. května 2016 proběhl již tradiční křest nového ročníku vín z vinice sv. Kláry. Pro tento rok se jeho kmotrem stal herec Jaroslav Dušek. Dle jeho slov se jedná o „vína opravdu vynikající, silná, intenzivní, s dobrým rozsahem chuti a hezkou vůní“.

Ocenění na výstavách v roce 2016

Rulandské modré – výběr z hroznů 2011	zlatá medaile – Valtický košt 2016
bronzová medaile – Král vín 2016	
Rulandské modré – výběr z hroznů 2012	zlatá medaile – Král vín 2016
vítěz kategorie červených suchých a polosuchých vín – Král vín 2016	zlatá medaile – Mikulovské vinné trhy 2016
Rulandské modré – pozdní sběr 2014	zlatá medaile – Král vín 2016

Rulandské modré – české zemské víno 2015
stříbrná medaile – Král vín 2016
vítěz kategorie – Vinum Juvenale 2015

Neronet – české zemské víno 2011
stříbrná medaile – Mikulovské vinné trhy 2016

Muškat moravský – české zemské víno 2015
vítěz kategorie – Vinum Juvenale 2015

Tramín červený – české zemské víno 2015
stříbrná medaile – Vinum Juvenale 2015
zlatá medaile – celostátní výstava vín ČZS Břeclav 2016

Rulandské šedé – české zemské víno 2015
stříbrná medaile – Vinum Juvenale 2015
zlatá medaile – celostátní výstava vín ČZS Břeclav 2016
stříbrná medaile – Valtický košt 2016

Rulandské modré rosé – české zemské víno 2015
stříbrná medaile – Vinum Juvenale 2015

Ryzlink rýnský – české zemské víno 2015
zlatá medaile – celostátní výstava vín ČZS Břeclav 2016
stříbrná medaile – Valtický košt 2016

Na 18. valtickém koštu vín jsme získali Pohár firmy Stoma za nejlepší kolekci vín od firem.

Prezentace vín na galadegustaci Prague Wine Trophy

Dne 22. ledna 2016 proběhla v kongresovém sálu Jalta Boutique Hotelu galadegustace vín oceněných v soutěži Prague Wine Trophy 2015. Bodovali jsme s víny Tramín červený 2014, Rulandské modré rosé 2014 a Rulandské modré 2011. Je to pro nás potvrzení, že naše vína jsou oceňována nejen návštěvníky, ale i odbornou veřejností.

Řízené degustace vín z vinice sv. Kláry

Řízené degustace místních vín pořádáme již od roku 2013 a zájem o ně neustále roste. V roce 2016 je navštívilo téměř 500 návštěvníků. Fakt, že se k nám lidé vracejí, aby ochutnali další ročník, je pro nás tou nejlepší zpětnou vazbou.

Kromě klasických řízených degustací, kdy návštěvníci ochutnají průřez naším sortimentem, nabízíme také degustace zaměřené na párování vína a sýrů, případně dalších delikates. Chceme lidem ukázat, jak pestrý může svět vína být a že každý může najít to, co vyhovuje jeho chuti.

Oblíbené jsou také prosincové degustace mladých vín, které jsou první příležitostí, kdy lze naše vína ochutnat. Fenomén mladých a Svatomartinských vín lze v posledních letech jen těžkou přehlédnout. Chtěli jsme jít k podstatě těchto akcí a dopřát návštěvníkům autentickou atmosféru. Mladá vína proto ochutnáváme

v našem sklepe přímo z nerezových tanků, ve kterých kvasí.

Řízené degustace v mnoha podobách jsou také oblíbenou součástí mnoha firemních i soukromých setkání, která u nás probíhají. Velký zájem je rovněž ze strany cestovních kanceláří, které chtějí svým klientům dopřát pestrý program a ukázat Prahu z jiného pohledu, než bývá zvykem. Praha není v současnosti vnímána jako typická vinařská oblast, ale místní vína mohou co do kvality konkurovat nejlepším českým i moravským oblastem.

Víno z vinice sv. Kláry

Víno ročníku 2015 pokřtil Jaroslav Dušek (na fotografii s Martinem Beránkem, vedoucím vinice sv. Kláry, a Janou Tužovou, pověřenou řízením Botanické zahrady hl. m. Prahy)

Shrnutí roku 2016

Hlavním posláním provozního útvaru je zajistit celoroční bezproblémové fungování botanické zahrady a technickou podporu pro další útvary a oddělení.

V roce 2016 jsme uskutečnili například tyto projekty: Ve skleníku Fata Morgana proběhla realizace nového systému čištění a úpravy vody (reverzní osmózy), jelikož stávající zařízení již neposkytovalo dodávku vody potřebné kvality. Zároveň jsme provedli výměnu automatické tlakové stanice na doplňování topné vody ve skleníku. V pěstebním zázemí areálu Západ jsme z důvodu nevyhovujících světelných podmínek pro vzácné druhy horských rostlin instalovali speciální růstová LED svítidla.

Laboratoř byla dovybavena parním sterilizátorem a laminárním boxem. Tyto přístroje umožní úspěšnější množení vzácných rostlin.

Pro parkoviště Sever jsme pořídili nový parkovací automat pro odbavovací systém, který umožňuje platby za služby kontaktní i bezkontaktní čipovou kartou a tím zrychluje odbavování návštěvníků. Hotovostní platbu je nově možné provést i bankovkami.

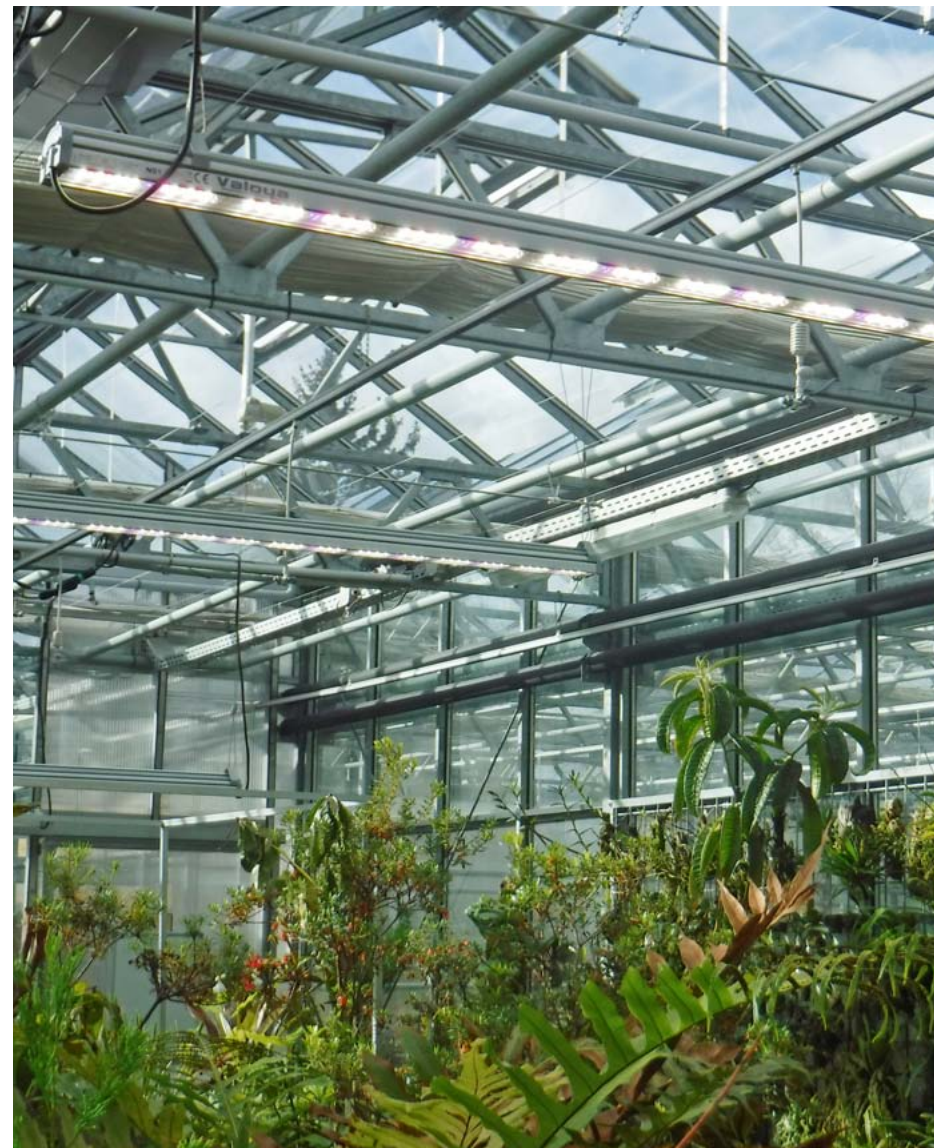
Nově jsme zakoupili zametadlo a paletizační vidle na stroj Bobcat, které budou zejména v zimních měsících využívány pro odklizení sněhu a zpřístupnění komunikací v areálu botanické zahrady.

Z provozních výdajů na opravy a údržbu byla realizována například oprava opláštění

fóliovníku areálu Sever nebo výstavba provizorních ochranných krytů proti povětrnostním vlivům pro palmy v areálu Sever. Další větší opravou pak byla cesta k servisnímu vchodu do skleníku Fata Morgana nebo oprava částí úpravy vody pěstebního zázemí areálu Západ.

Laboratoř byla vybavena novým laminárním boxem

Speciální růstová LED svítidla v pěstebním zázemí areálu Západ

Poděkování partnerům

9

Bez podpory partnerů a sponzorů by se botanická zahrada nemohla naplno rozvíjet a prezentovat.

Hlavním partnerem botanické zahrady je již sedmým rokem Allianz pojišťovna. Nově navázané partnerství se společností Forestina, s. r. o., umožnilo bohatší květinová aranžmá při výstavě orchidejí. Za spolupráci při výstavě bonsají v Japonské zahradě děkujeme společnosti Pražská energetika, a. s., jejíž finanční příspěvek pomohl rozšířit sbírku o velmi zajímavou bonsaj druhu *Fagus sylvatica*.

Hotel Absolutum je naším váženým partnerem pro ubytování zahraničních hostů. Díky podpoře společnosti EuroAWK jsou naše kampaně v hlavním městě více viditelné, a to hlavně ve stanicích metra. Za mediální prezentaci vděčíme zejména rádiu Blaník, rádiu City a našim partnerským časopisům Koktejl a Zahrádkář. Ocenit je však třeba i menší, ale stejně důležité podporovatele zahrady.

Děkujeme všem našim partnerům a sponzorům!

Hlavní partneři

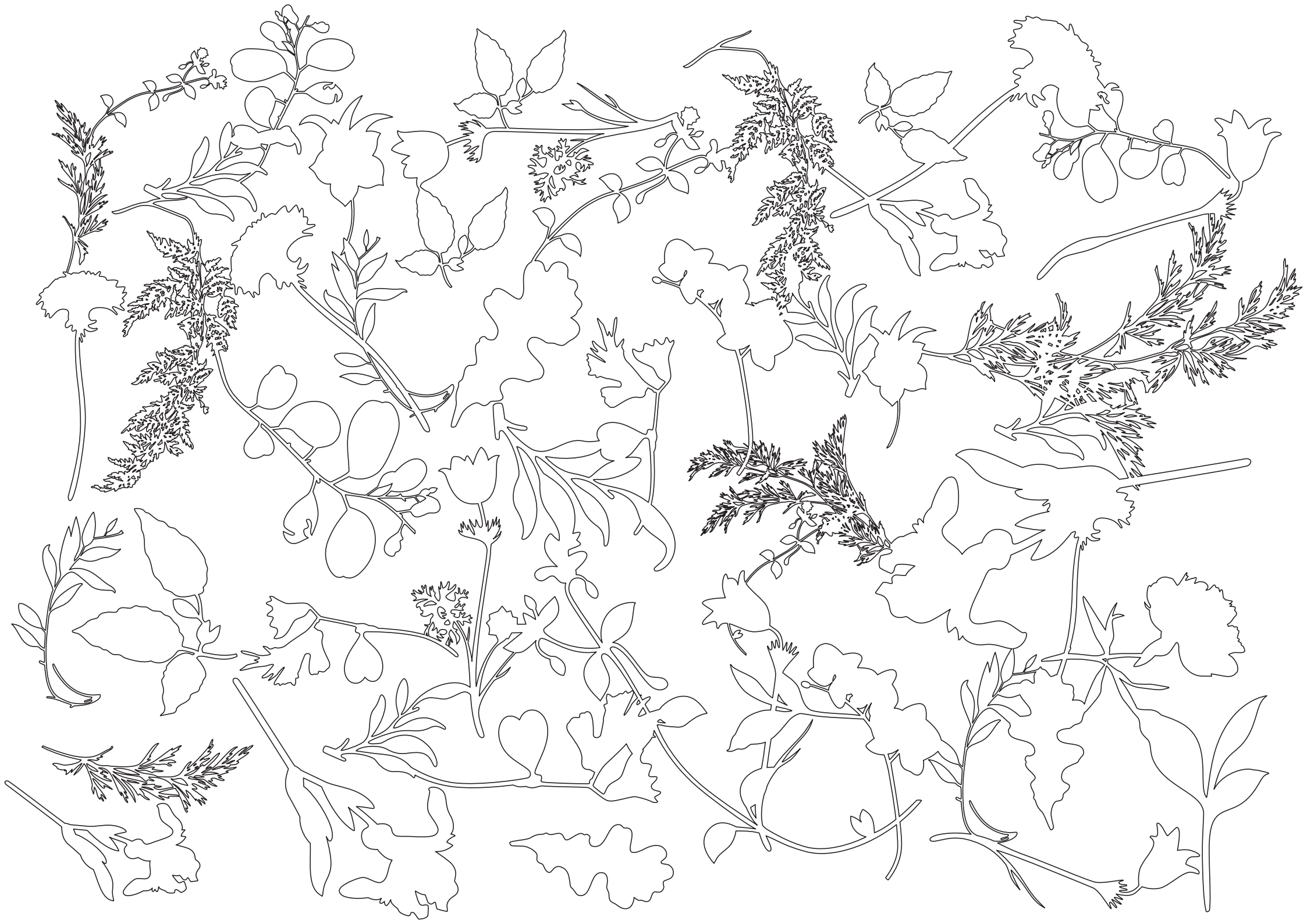

Bayer CropScience

Partneři a sponzoři akcí

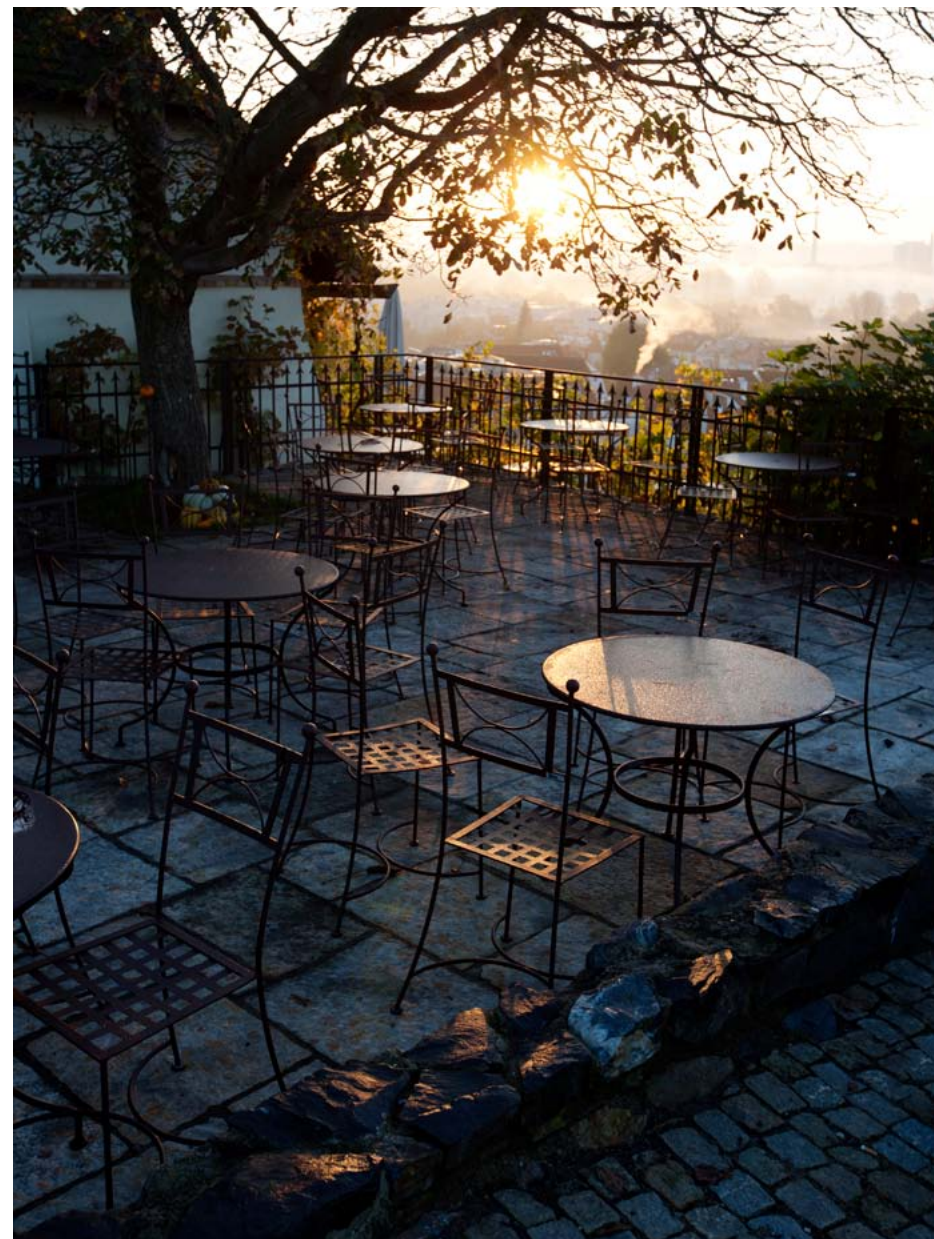

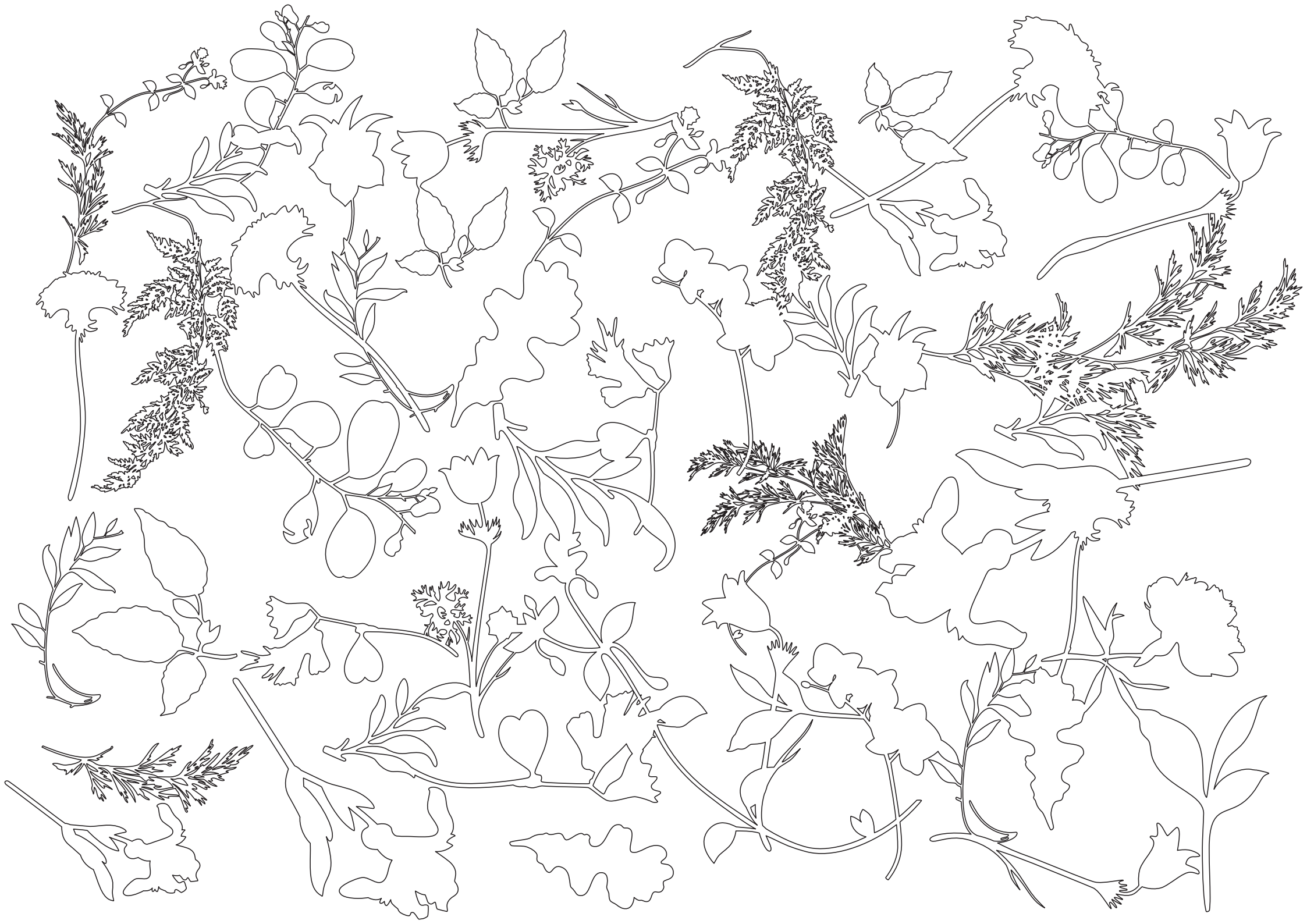
Metodik pro vzdělávání	Balaščíková Amálie	Provozní náměstek	Kotelenský Roman
Kurátor vinice sv. Kláry	Beránek Martin	Zahradník	Krainová Eva
Zahradník	Bernhardtová Hana	Zahradník	Kuklová Petra
Referent uživatelské podpory	Brendl Zdeněk	Zahradník	Kundrátková Lenka
Kurátor hlíznatých rostlin a odborný asistent	Bulánková Iveta	Odborný pracovník – kurátor	Lorencová Klára
Zahradník	Cibulková Jolana	Zahradník	Malaníková Lucie
Pověřen řízením Botanické zahrady hl. m. Prahy	Černý Bohumil	Zahradník	Martinková Jana
Údržbář	Černý David	Automechanik – údržbář	Mihalík Petr
Zahradník	Čížková Dagmar	Zahradník	Morávková Jana
Zahradník	Čulen Adam	Vedoucí vinotéky	Muchnová Eliška
Zahradník	Dienstbier Petr	Údržbář	Nárovec Milan
Administrátor veřejných zakázek a interní auditor	Divoká Květoslava	Pracovník laboratoře tkáňových kultur	Nekolová Alena
Údržbář	Doubek Marek	Zahradník	Němcová Zdeňka
Zahradník	Dušková Markéta	Zahradník	Novák Petr
Kurátor tropických rostlin	Dvořák Martin	Kurátor letniček, dvouletek, balkon. rostlin a cibulovin	Nováková Alena
Mateřská dovolená	Egertová Vladimíra	Vedoucí oddělení programu	Novozámská Eva
Vedoucí údržby zeleně	Fabiánek Lumír	Údržbář	Nozovský Milan
Zahradník	Farka Jaromír	Mzdový účetní a personalista	Oršlová Martina
Grafik	Florian Pavel	Stavební technik	Outrata Petr
Zahradník	Gavendová Šárka	Zahradník	Ovčáček Jan
Zahradník	Gorskij Alexandr	Zahradník	Panchártková Petra
Kurátor trvalek a trav	Hanzelka Petr	Lesník	Pasposvá Bohdana
Vedoucí pracoviště Sever	Hejtná Dana	Údržbář	Pavel Otakar
Zahradník	Horáček Petr	Vedoucí pracoviště střed a údržby zeleně	Páková Vladimíra
Referent pracovních vztahů	Hošek Petr	Právník	Petrželka Karel
Referent pro vnější vztahy a média	Hrdá Klára	Finanční účetní	Pítrová Margarita
Fytopatolog	Hruška Jan	Zahradník	Platilová Ivana
Vedoucí pracoviště Jih	Hubáčková Zuzana	Zahradník	Pokorná Blanka
Technicko-administrativní zaměstnanec	Chodorová Věra	Produkční	Poláková Ludmila
Náměstek pro rozvoj a koncepci	Chvosta Eduard	Vedoucí oddělení vědy a dokumentace	Ponert Jan
Pokladní, správa majetku a inventarizace	Jabůrková Petra	Náměstkyně pro PR a marketing	Prokopová Lenka
Správce databáze rostlin	Ješátková Eva	Mateřská dovolená	Raušová Sylvie
Stavební technik	Jůzko Václav	Zahradník	Roková Kateřina
Obchodní referent	Kadlecová Jitka	Zahradník	Romaniuková Martina
Mateřská dovolená	Kameníčková Pavlína	Náměstek pro odbornou činnost	Rybka Vlastimil
Vedoucí prodeje a návštěvníckého servisu	Kašparová Miroslava	Kurátor tropických rostlin	Rybková Romana
Lesník	Klinderová Marta	Nákupčí a skladník	Říhová Gabriela
Marketingový specialista	Knorrová Lucie	Zahradník	Seeman Petr
Zahradník	Kofránek Michael	Kurátor – evidence rostlin	Sekerka Pavel
Mateřská dovolená	Koláčková Barbora	Produkční	Schmidtová Renata
Náměstkyně ekonomického útvaru	Košvancová Jana	Zahradník	Sikora Lukáš

Vedoucí oddělení etnobotaniky a prezentace botaniky
 Kurátor sukulentních rostlin
 Zahradník
 Zahradník
 Lesník
 Stavební technik
 Zahradník
 Zahradník
 Lesník – těžař
 Mateřská dovolená
 Zahradník
 Vedoucí pracoviště Fata Morgana
 Kurátor dřevin
 Asistent provozního a odborného útvaru
 Zahradník
 Mateřská dovolená
 Zahradník
 Náměstek provozního útvaru
 Zahradník
 Provozní referent

Skružná Jarmila
 Smržová Eva
 Strelingerová Alexandra
 Strnadová Zuzana
 Suchan Stanislav
 Sumerauer Petr
 Svatoš Jan
 Svoboda Milan
 Svoboda Rudolf
 Šálová Lucie
 Škopek Jaroslav
 Vacík Petr
 Vencálek Tomáš
 Vencourová Jana
 Vildová Veronika
 Vítová Eva
 Vlček Jiří
 Vlk Jan
 Zbyněk Josef
 Zelenka Karel

Seznam zaměstnanců aktuální ke dni 31. prosince 2016

Tiráž

Základní údaje o společnosti

Název

Botanická zahrada hl. m. Prahy

Adresa

Trojská 800/196

171 00 Praha 7 – Troja

Kontakty

Telefon: +420 234 148 111

Fax: +420 233 542 629

E-mail pro všeobecné a odborné informace:

info@botanicka.cz

Web: www.botanicka.cz

Výroční zpráva Botanické zahrady hl. m. Prahy 2016

Redakční zpracování

Mgr. Klára Hrdá

Texty

kolektiv zaměstnanců Botanické zahrady
hl. m. Prahy

Jazyková korektura

PhDr. Markéta Teuchnerová

Vydala

Botanická zahrada hl. m. Prahy

Trojská 800/196

171 00 Praha 7 – Troja

Vydáno

únor 2017

Grafický design

Tomáš Glasberger

www.tomasglasberger.com

Fotografie

Archiv Botanické zahrady hl. m. Prahy

Copyright

Botanická zahrada hl. m. Prahy

ISBN 978-80905198-3-1

